

ANNUAL REPORT

2079/2080

BANDIPUR
CABLECAR & TOURISM LTD.

बन्दीपुर केवलकार एण्ड टुरिजम लिमिटेड

सञ्चालक समिति

रामचन्द्र शर्मा
अध्यक्ष

शिव प्रसाद शर्मा
सञ्चालक

तारा नाथ उपाध्यय
सञ्चालक

कृष्णराज अधिकारी
सञ्चालक

हरिदत पौडेल
सञ्चालक

रमा सापकोठा
महिला सञ्चालक

बाबुराम अर्याल
स्वतन्त्र सञ्चालक

किरण पोखरेल
भाइस प्रेसिडेन्ट

रोमन मान श्रेष्ठ
कर्मपनी सचिव

हालसम्मको अवधिको वित्तीय भालक

१.१ सेयर पूँजी

सेयर पूँजी

१,८१,०६,७८,८००/-

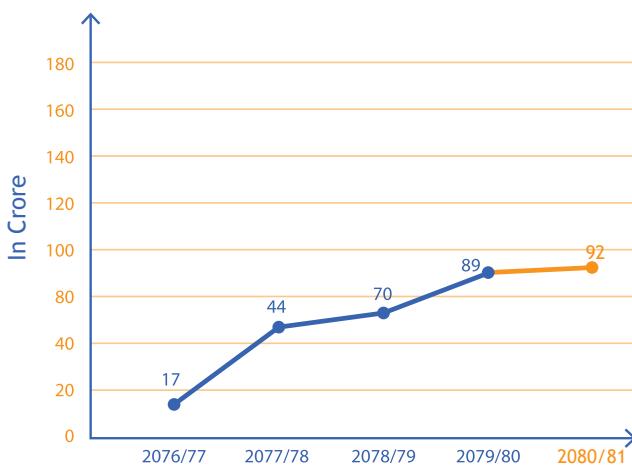
१.२ कार्य प्रगति पूँजी

कार्य प्रगति पूँजी

२,१०,९०,००,०००/-

१.३ कर्जा

कर्जा

८२,७८,९८,३९९/-

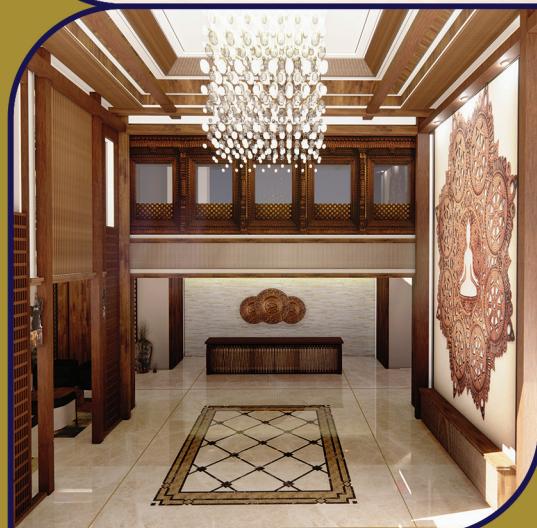
BANDIPUR
CABLECAR & TOURISM LTD.

Lower Station

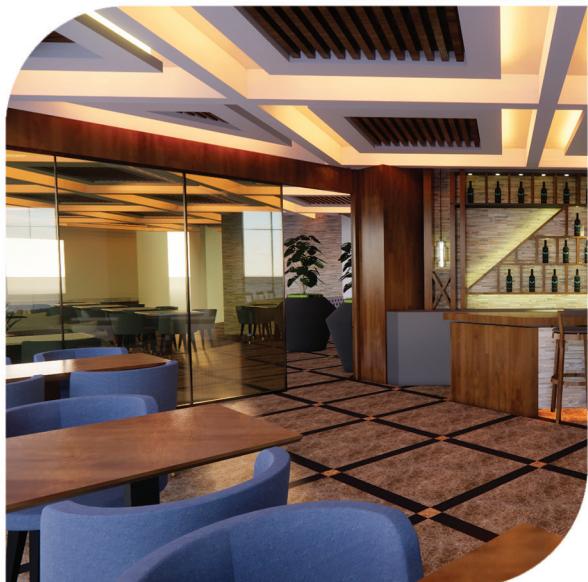
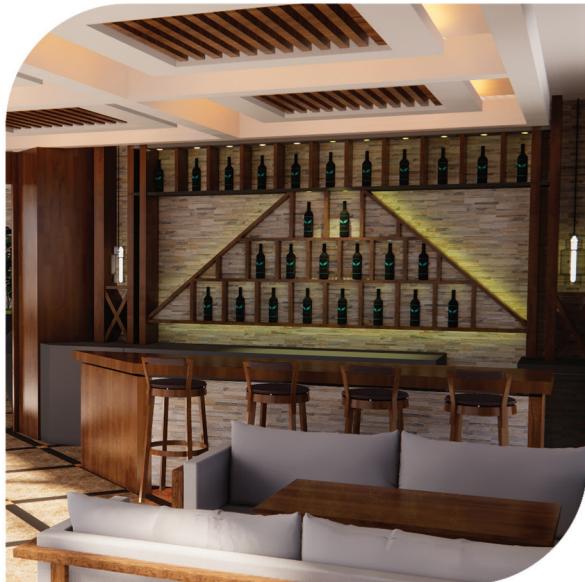
Upper
Station

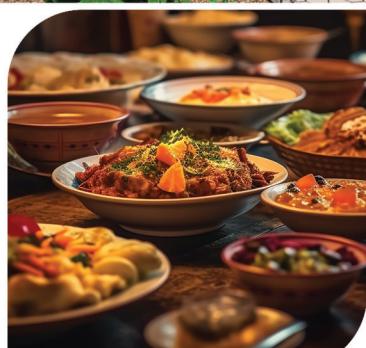

DRIVE-INN

Delicious

बन्दीपुर केवल कार एण्ड टुरिजम लिमिटेड
BANDIPUR CABLE CAR & TOURISM LTD.
कुलेश्वर-१४, काठमाडौं

Registered Office :
Kuleshwor-14, Kathmandu
Tel: +977 14 285103

Field Office:
Bandipur-4, Tanahun
Tel: + 977 65 580457

वार्षिक साधारणसभा सर्बबन्धी सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशन मिति : २०८० मङ्गसिर १८ गते)

श्री शेयरधनी महानुभावहरू,

यस कर्मपनीको मिति २०८०।०८।०७ मा बसेको सञ्चालक समितिको बैठकको निर्णयअनुसार यस कर्मपनीको आ.व. ०७९।८० को वार्षिक साधारणसभा देहायको मिति, समय र स्थानमा निर्मल लिखित प्रस्तावहरू उपर छलफल गरी निर्णय गर्नको लागि बस्ने भएको हुँदा सम्पूर्ण सेयरधनी महानुभावहरूको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

१. सभा हुने मिति, समय र स्थान :

मिति : २०८० साल पुष १४ गते शनिबार

समय : बिहान ११:०० बजे

स्थान: बन्दीपुर परियोजना प्राइग्न, बन्दीपुर (बट्टम स्टेशन), केवलकार चोक, बन्दीपुर-४, तनहुँ

२. छलफलका विषय सूचीहरू :

(क) सामान्य प्रस्ताव

१. कर्मपनीको अध्यक्षबाट प्रस्तुत आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गर्ने सर्बबन्धमा ।
२. आ.व. २०७९/०८० को लेखापरिक्षकको प्रतिवेदन सहितको वासलात, नाफा नोकसान हिसाब, नगद प्रवाह विवरण तथा सर्बनिधित अनुसूचीहरू सहितको वितीय विवरणहरू उपर छलफल गरी पारित गर्ने सर्बबन्धमा ।
३. आगामी वर्ष २०८०/०८१ को लागि लेखापरिक्षकको नियुक्ति तथा निजको पारिश्रमिक तोकने सर्बबन्धमा ।
४. संचालकको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा बारे ।

(ख) विशेष प्रस्ताव

१. सर्वसाधारणका लागि साधारण सेयरको प्रारम्भिक सार्वजनिक निष्काशन (आइपिओ) गर्ने सर्बबन्धमा
२. आयोजना प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दाहरूलाई साधारण सेयर निष्काशन गर्ने सर्बबन्धमा ।
३. सर्वसाधारणमा निष्काशित साधारण सेयरको बिक्रिबाट प्राप्त हुने पूँजी रकम उपयोग गर्ने सर्बबन्धमा ।
४. सार्वजनिक निष्काशन, धितोपत्रको अभौतिकीकरण तथा सूचिकरणको लागि क्रमशः नेपाल धितोपत्र बोर्ड, सिडिएस एण्ड विलयरिड लिमिटेड तथा नेपाल स्टक एक्सचेज लिमिटेडमा गर्नुपर्ने आवश्यक प्रकृयाको लागि सञ्चालक समितिलाई अस्वित्यारी दिने सर्बबन्धमा ।

(ख) विविध ।

सञ्चालक समितिको आज्ञाले
कर्मपनी सचिव

गोट: अौतिक रूपमा उपस्थित हुन असमर्थ हुने सेयरधनी महानुभावहरूले ZOOM मार्फत उपस्थिति जनाउन सक्नुहुने छ ।

साधारणसभा सर्वबन्धी नियम तथा केही जानकारीहरू

१. प्रत्येक सेयरधनी महानुभावहरूलाई सेयर लगतमा रहेको ठेगानामा पत्राचार गरिएको छ । साथै राष्ट्रिय स्तरको पत्रिकामा दुई पटक साधारण सभा सर्वबन्धी सूचना प्रकाशीत गरिएको छ । Digital Media नार्फत उपलब्ध भएसरम करपनीको प्रतिवेदन प्रेषित गरिएको छ । सभामा उपस्थित हुने सेयरधनीले प्रतिवेदन पुस्तिका र परिचयपत्र साथमा राख्वेर कार्यक्रम हलमा प्रवेश पाइनेछ । वार्षिक प्रतिवेदन, करपनीको वेब साइट www.bandipurcablecar.com.np मा समेत उपलब्ध हुने व्यहोरा सूचित गराइन्छ ।
२. करपनीले साधारणसभाको अवलोकन गर्नका लागि विशिष्ट निकाय एवं व्यक्तिहरूलाई पर्यवेक्षकको रूपमा प्रवेश पास दिनेछ । उनीहरूलाई मताधिकार हुने छैन, राय, सल्लाह र सुझाव भने दिन सक्नेछन् ।
३. सभा हुने दिन सभामा उपस्थितिका लागि हाजिर पुस्तिका बिहान १०:०० बजेदेखि सभाको समापन नहुने अवधिसरम खुल्ला रहनेछ । सभामा भाग लिन इच्छुक सेयरधनीज्यूहरूले सभा हुने दिन सभा शुरू हुनु भन्दा पहिले नै उपस्थित भई हाजिर पुस्तिकामा हाजिर गर्नु पर्नेछ ।
४. सेयरधनीले आफ्नो प्रोक्सी नियुक्त गर्न सक्नेछन् साधारणसभा हुने दिनमन्दा कर्तीमा एक दिन अगाडिसरम प्रोक्सी नियुक्त गरेको जानकारी आइसक्नुपर्नेछ । अन्यथा करपनी सभामा सहभागी गराउन बाध्य हुने छैन ।
५. प्रतिनिधिले मतदान गर्न पाउने अधिकतम नद वा सिमा व्यस्तो सेयरधनीले पाउने करपनीको अधिकतम सेयर हिस्साको सीमाभन्दा बढी हुने छैन ।
६. संस्थागत लगानीकर्ता बाहेक सेयरधनीले फरकफरक व्यक्तिलाई सेयर विभाजन गरेर प्रोक्सी दिन पाइने छैन । संस्थागत लगानीकर्ताले कर्तीमा १०,०००/- कित्ता सेयर बराबर १ प्रोक्सी दिन सक्नेछन् ।
७. प्रतिनिधि नियुक्त गरिसकेको सेयरधनी सभाको काम कारबाही सुरु हुनुभन्दा अगावै आफै सभामा उपस्थित भई हाजिर पुस्तिकामा दस्तखत गरेमा व्यस्तो सेयरधनीले दिएको प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी फर्म रचतः बदर हुनेछ ।
८. करपनीको छाप र कर्मपनी सचिवको दस्तखत भएको प्रतिनिधि-पत्र मात्र मान्य हुनेछ ।
९. कुनै संगठित संस्था वा कर्मपनी सेयरधनीको हकमा त्यस्ता संगठित संस्था वा कर्मपनीले मनोनित गरेको प्रतिनिधिले सेयरवालाको हैसियतले सभामा भाग लिन सक्नेछन्, यसको आधिकारिक रूपमा करपनीलाई जानकारी पत्र पठाउनुपर्नेछ । यसको सूचना कर्तीमा कार्यक्रम सुरु हुनुभन्दा २ घण्टा अगाडि आइसकेको हुनुपर्छ ।
१०. सेयरधनी महानुभावहरूलाई करपनीसर्वबन्धी केही प्रस्ताव भए छलफलको विषय सूचीमध्ये विविध प्रस्तावमा ३ दिन अगाडि करपनीमा लिखित रूपमा प्रस्तावित गर्नुपर्नेछ । व्यस्ता प्रस्तावहरूलाई छलफल र पारित हुने प्रस्तावको रूपमा नभएर जानकारीमूलक सम्पति र सुझावको रूपमा सभालाई जानकारी गराइनेछ ।
११. प्रतिवेदन उपर छलफल गर्दा Panel Leader ले आफ्नो धारणा राख्न सक्नेछन् ।
१२. Panel बाहेक कुनै सहभागीले आफ्नो छुटौ कुरा राख्न चाहेमा अध्यक्ष समक्ष निवेदन गरी स्वीकृत भएको अवस्थामा आफ्नो धारणा राख्न सक्नेछ ।
१३. सभाको दिन सभा शुरू हुनु भन्दा पहिले नै उपस्थित भईदिनु हुन हार्दिक अनुरोध छ ।
१४. साधारणसभा सञ्चालन सर्वबन्धी कार्यतिथि बनाएर अन्य विषयलाई नियमन गरिनेछ ।

कर्मपनी ऐन, २०६३ को दफा ७१ सँग संबन्धित

प्रोक्सी फारम (प्रतिनिधि पत्र)

श्री सञ्चालक समिति

बन्दीपुर केवलकार एण्ड टुरिजम लिमिटेड

बन्दीपुर ४ तनहुँ जणकी प्रदेश नेपाल ।

विषय : प्रतिनिधि नियुक्त गरेको बारे ।

महोदय,

उपरोक्त संबन्धमा ..... जिल्ला ..... गा.पा/न.पा.वडा नं .....
बस्ने म/हानी ..... ले त्यस कर्मपनीको सेयरधनीको हैसियतले मिति वि.सं. २०८०/०९/१४
जते शनिबार हुने तेस्रो वार्षिक साधारण सभामा म/हानी स्वयम् उपस्थित भई छलफल तथा निर्णयमा सहभागी हुन नसक्ने
भएकाले उक्त सभामा ठेरो/हाङ्गो तर्फबाट भाग लिन तथा अतदानसँगैत गर्नका लागि .....जिल्ला
..... गा.पा/न.पा.वडा न.....बस्ने श्री .....लाई भेरो प्रतिनिधि
नियुक्त गरी पठाएको छु ।

प्रतिनिधि नियुक्त भएको व्यक्तिको-	निवेदक-
नाम :	शेयरधनी प्रमाणपत्र नं/बी.ओ.आई.डी. नम्बर:
ठेगाना :	दस्तखत :
शेयरधनी नं. :	नाम :
हस्ताक्षर नमुना :	ठेगाना :
परिचय पत्र नं. :	सेयर संख्या :
मिति :	मिति :

द्रष्टव्य: यो निवेदन वार्षिक सभामा हुनुभएन्दा ४८ घण्टा अगावै अब कायम हुने ठेगाना बन्दीपुर - ४ तनहुँ रिथत प्रधान कार्यालयमा पेस गरिसक्नु पर्नेछ ।

प्रवेश पत्र

१. शेयरधनीको नाम

२. ठेगाना

३. शेयरधनी प्रमाणपत्र नं/बी.ओ.आई.डी.नम्बर

४. लिएको शेयर संख्या

५. शेयरधनीको दस्तखत

श्री बन्दीपुर केवलकारको मिति २०८०/०९/१४ मा हुने तेस्रो वार्षिक साधारण सभामा उपस्थित हुन जारी गरिएको प्रवेश पत्र ।

द्रष्टव्य: सभाकक्षमा प्रवेश गर्न यो प्रवेश पत्र अनिवार्य रूपमा लिई आउनुहुन अनुरोध छ । अन्यथा सभा कक्षमा प्रवेश गर्न पाइने छैन ।

बन्दीपुर केवलकार एण्ड टुरिजम लिमिटेड
वार्षिक प्रतिवेदन

.....
कर्मपनी सचिव
२०८०/०९/१४

वार्षिक प्रतिवेदन २०७९/०८०

COMPANY SNAPSHOT

As of Mangsir 30, 2080

Company Type	Public Limited Company
Registered Office	Kuleshwor-14, Kathmandu
Field Office	Bandipur-4, Tanahun
Company Registration Date	Bhadra 13, 2078 (converted to Public Limited Company)
Company Registration No	270364/078/079
Permanent Account No. (PAN)	600918925
Objective	i) Cable car operation with well-equipped Tourism Infrastructure ii) Well-equipped Hotel operation with quality assurance iii) Well-equipped sightseeing center iv) Convenience restaurant operation v) Investment of promotional share in recreation centre/ tourism infrastructure companies in Bandipur and Tanahu district
Area of operation	Nationwide
Cable car ropeway distance	1,700 metres (1.7 km)

Capital Structure:

Particulars	Current Structure
Authorized Share Capital	NPR 3,00,00,00,000/-
Issued Share Capital	NPR 2,55,00,00,000/-
Paid-up Share Capital	NPR 1,25,20,29,800/-
Advance Capital	NPR 65,86,49,600/-

Proposed Share Holding Pattern

Promoter	88%
Public	12%

No. of Shareholders	4958
No. of employees	45
Associate/Subsidiary Company	1. Budhima Chimkeshwori Darshan Pvt. Ltd. 2. Bandipur Skywalk and Recreation Pvt. Ltd. 3. Bandipur Banquet and Events Pvt. Ltd. 4. Siddha Gufa Ropeway Pvt. Ltd.

Other information:

Website	www.bandipurcablecar.com.np
Email address	info@bandipurcablecar.com.np
Facebook page	www.facebook.com/bandipurcablecar
Instagram Page	www.instagram.com/bandipur.cablecar

Abbreviations:

OCU: On-time Completion Unit

RAIED: RKD Association for Initiating Entrepreneurship Development

AMG: Authorized Managerial Group

OIOBSS: Offering-investment operation & Business Sharing Strategy

WIP: Work in Progress

AGM: Annual General Meeting

BCCTL: Bandipur Cable Car & Tourism Limited

BOD: Board of Directors

RLCC: RKD Leadership Close Camp

Coop2Govs: Community, Organizational, Private, Corporate, Public, Cooperative Others and Government Venture and Settlements

विषय सुची

अध्यक्षको संस्थागत मन्तव्य	
सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन	११
लेरवापरीक्षण प्रतिवेदन	१५
रेटिंग रिपोर्ट	४०
आइपिओ सञ्चबन्धी प्रगति विवरण	५४
आगामी रणनीति तथा योजना	५५
बन्दीपुर पर्यटन पूर्वाधार युरुयोजना विवरण	५६
सहायक करपनीहरूका सञ्चबन्धमा	६४
बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लिमिटेडको प्रतिवेदन	६८
पारित गर्नको लागि प्रस्तुत प्रस्तावहरू	७०
Annex 1 परियोजना निर्माण घटनाक्रम सञ्चबन्धी	७१
Annex 2 खड्गदेवी माई उत्पत्ति एवं मन्दिर स्थापनाको इतिहास र बुक्हाइ	८०
Annex 3 बन्दीपुर केवलकार पर्यटन पत्रकारिता पुरस्कार २०८०	८४

वार्षिक प्रतिवेदन २०७९/०८०

अद्यक्षको संस्थागत मन्त्र

बन्दीपुर केवलकार एण्ड टुरिजम लिमिटेडको तेज्ज्ञ साधारण सभाका प्रमुख अतिथिज्यू विशिष्ट अतिथिज्यूहरू, अतिथिज्यूहरू, कर्मचारीका संचालकज्यूहरू, आधिकारिक व्यवस्थापकीय समूह (Authorised Managerial Group—AMG), शेयरधनीहरू, लगानीकर्तज्यू जग्गादाताज्यू कर्मचारीहरू, पत्रकार मित्रहरू तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू प्रति हार्दिक अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

मान्यजनज्यू

कला, संस्कृति, धार्मिक र ऐतिहासिक विरासतले भरिपूर्ण देश नेपालको सुन्दर “मणि” बन्दीपुरमा आँनो सेवा प्रस्तुत सञ्चिकट रहेको पर्यटन पूर्वाधारयुक्त “बन्दीपुर केवलकार जुरुयोजना”, अब केवल बन्दीपुरको मात्र रहेन बरु बडो राम्रोसँग नेपाली पहिचानलाई अभिव्यक्त गर्ने ऐतिहासिक सम्पदाको रूपमा विश्व पर्यटनको सम्पतिको अभिनन अंग हुने संघारमा प्रवेश गरिरहेको छ । “पहाडकी रानी” उपमाले प्रसिद्ध यो ठाउँको महिमा संसारभरका पर्यटकका लागि सुप्रचारित भइसकेको छ । साक्षात् भगवती खड्गदेवी माईको छत्रछाया र आलिङ्गनले धार्मिक पर्यटकका लागि समेत उतिकै अलौकिक तथा यादगार गराउन सक्ने सामर्थ्य समेत यस परियोजनामा रहेको छ । हामी यसलाई पुष्टि गर्ने गरी उत्कृष्ट सेवा सुविधासहितको परियोजना प्रस्तुत गाइरहेका छौं ।

आदरणीय शेयरधनीज्यू

लगानीकर्ताहरूको आम सन्तुष्टि साथ साथै आर्थिक स्वतन्त्रता पनि हुनु पर्दछ । लगानीको भरपूर सदुपयोग, सम्भान र परिणाम उन्मुख वातावरण समेत उतिकै महत्वका साथ हुनुपर्दछ भन्ने मान्यता, दूरदृष्टि (मिजन), ध्येय (मिसन), लक्ष्य (जोल), उद्देश्य (अज्ञेविटभ), कार्यक्रम (प्रोग्राम) र जातिविधि (घटिटभिटी) संचालन गर्दै कर्मचारी धारावाहिक एवं अविजित ढंगले अगाडि बढेको छ । संस्थाको विकासको तीव्रतर दौडानको क्रममा हामी मध्ये कठिपयले विकासको सही आकार देख्न सक्यौं होला त कठिपयलाई यसको आकार ठम्याउन समेत मुस्किल भयो होला । यो स्वाभाविक नै मान्न सकिन्छ । तर, हाम्रो विकासको गतिलाई बुझ्न हाम्रो उडानको गतिलाई बुझ्नु पर्दछ । कर्मचारीले भरेको उडान अवतरण भइसकेको छ । हाम्रो विमानले धावनमार्गमा आफ्जो गन्तव्य भेटन गरिसकेको छ । अर्थात, हामी सबैको सपना र सोच साकार पार्ने प्रक्रियामा छौं । यी सबै प्रजाति यस गरिमामय सभामा सजीव प्रमाणसहित प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्तै आनन्दित महसुस गरिरहेको छु ।

प्रियजन,

हेरेक पर्यटकीय गन्तव्यले ऐतिहासिक विरासतको जग्जे गरी हाम्रो सम्भाता, धर्म, संस्कृति, भेषभूषा र रितिरिवाज

जोगाउन भूमिका खेलदछ भन्ने कर्मचारीको दृष्टिकोण रप्त छ । साथै, आधुनिकता अनुसार बन्दीपुरको सांस्कृतिक पूर्वाधार तथा जातिविधि अद्यावधिक जरेर परियोजनालाई दीर्घकालसम्म आर्थिक महत्व सिर्जना गर्न सक्दछौं । यसको बलमा नै व्यक्तिहरू समृद्ध हुने र नेपाललाई समेत समृद्ध बनाउन सकिन्छ ।

प्राकृतिक सुन्दरताको पर्याय बन्दीपुरको पर्यटनलाई आधि बढाउन कर्मचारीले यहाँको संस्कृतिमा संसारभरिका पर्यटकलाई सजिलोसँग जोड्ने पुल बनाउने गरी आधुनिक एवं मौलिक पर्यटन पूर्वाधार विकास गरी यसको निर्माणको कार्य अनितम चरणमा प्रवेश गराइसकेको छ । नेपालकै केन्द्र भागमा रहेको यो ठाउँ अब पर्यटनको निर्विकल्प हब बनेको छ । बोलीबाट होइन, व्यवहारबाटै रणनीतिक रूपमा प्रमाणित जर्दै जाने दिशामा कर्मचारी अग्रसर छ ।

पर्यटन पूर्वाधारयुक्त यस “बन्दीपुर केवलकार परियोजना” विशेषजारी दक्षिण एसियाकै पर्यटकीय पूर्वाधारको श्रेणीमा मिजन र अनुपम छ भन्ने कुरामा अब सायदै सन्देह बाँकी रहेको होला । पाँचतारे होटल “वर्वीन टावर”मा केवलकार सिई प्रवेश गर्नेगरी निर्माण हुनु आफैमा अनुपम प्रयोग पनि हो ।

यस बन्दीपुर परियोजना मध्यमवर्गीय नेपालीजन र प्रवासमा बस्ने नेपालीहरूको मिलनबाट सम्भव भएको छ । मध्यमवर्गीय नेपालीजन र प्रवासमा बस्ने नेपालीहरूको संयुक्त प्रयासबाट यो स्तरको परियोजना सम्पन्न हुने कुरालाई नै पनि नेपाली समाजको ठूलो उपलब्धि मान्नु पर्दछ ।

“हिमत गर्नु पर्दछ, हिमत गर्दा मध्यम-निम्नवर्गीय तप्तका पनि कपैरिट संस्कृतिको निर्णयिक जग्जे गर्न सक्दछ, आफूले आफूलाई विश्वास जरे विशाल पूर्वाधार निर्माण गर्ने तागत राख्न्दछ जहाँनिया घरानियाँ व्यवसायीले मात्र

उद्योग निर्माण तथा संचालन गर्न सक्ने नम्रई हामी पनि छौं, हामी पनि गर्न सक्छौं” भन्ने सन्देश परियोजनाले आमरूपमा दिन सफल भएको छ ।

यस परियोजना विकासको जौरवगाथाले मात्र पनि हामीलाई लइन सिकाउने छ, हरेकलाई सपना बुनेर बाँचन सिकाउने छ । निराशामा जाँजिएको देशको युवा पुस्ता र ‘समाजिक्र कही न कही त उदाहरणीय काम गरेर प्रस्तुत गर्नेपछ, जरेदेखि हुन्छ’ भन्ने चेत युवा वर्गको मन-मस्तिष्कमा उद्धम-मेघ भावनाको रूपमा समुद्री ज्वारभाटाको रूपमा हलचल पैदा गरी रहन्छ । यसको सारब लिने जरी निकट संघरमा कर्मपनी आइपुऱ्डा धेरै हर्षित छौं ।

आर.के.डी. होलिंडूस लिमिटेडको नेतृत्वमा समग्र निर्माण एवं त्यवस्थापन भएको यस परियोजनाले चेन कर्मपनीको सैद्धान्तिक र त्यवस्थापकीय प्रणालीमा विकास र निर्माण सजीव रूपमा सम्पन्नताको सठिनकट पुऱ्याइसकेको छ ।

Coop2Govs को मौलिक सैद्धान्तिक अवधारणामा यस आ.व. २०७९/०८० मा कर्मपनीले ३ अर्ब खर्च करोड रुपैयाँ लगानी विस्तार गर्दै परियोजना अझ थप त्यवस्थित गराई सकेको छ । ऋणभन्दा स्वपूँजी बढी राख्नेर र ऋण र स्वपूँजीको अनुपात २८:७२ (२८ प्रतिशत ऋण र ७२ प्रतिशत स्वपूँजी) राख्न सक्नु महत्वपूर्ण उपलब्धि हो । बैंकिङ साझेदारको रूपमा नेपाल एसबीआई बैंक लि. र सहवितीय साझेदार रूपमा एनएमबी बैंक लिमिटेडको सहभागिता हाला लागि उतिकै महत्वपूर्ण रहन गएको छ ।

परियोजनाले बन्दीपुरलाई मुख्य पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गरेको छ । परियोजनाले यहाँको भूगिलाई धार्मिक पर्यटनको आधारभूमि बनाउने विश्वास हामीले लिएका छौं । यसको लागि खड्गटेवी मनिदर दर्शनको एक महत्वपूर्ण साधनको रूपमा बन्दीपुर केवलकार हुनेछ ।

स्थानीय समुदायको आयस्तरमा व्यापक वृद्धि गराउने बाटो खोली समुदायलाई नै व्यावसायिक बनाउन कर्मपनी प्रयासरत छ । समुदायका सदस्यको जीवन स्तर पर्यटन उद्यमबाट परिवर्तन गराउन सकिन्छ भन्ने उद्देश्यमा कर्मपनी केनिद्रत छ । यसै उद्देश्यमा आधारित भएर नै व्यावसायिक सफलता हात पार्ने द्येय कर्मपनीको छ । स्थानीय रोजगारीको लागि कर्मपनी आवश्यकता र क्षमता अनुरूपको काम, योज्यता र क्रियाशीलता अनुरूपको आर्थिक लाभ लिन स्थानीय समुदायलाई स्पष्ट योजना दिनेछ ।

बन्दीपुर केवलकार एण्ड ट्रिजम लिमिटेड एक सार्वजनिक कर्मपनी हो । निकट भविष्यमा चुका पूँजीको १२ प्रतिशत सेयर सर्वसाधारण त्यक्तिहस्तका लागि निष्काशन गर्ने तयारी भइरहेको छ । यसमा स्थानीय, मापदण्ड अनुरूपको लक्षित समुदाय र कर्मचारीहरू गरेर ४ प्रतिशत विशेष आरक्षण समेतको त्यवस्था गरिएको छ । यसका लागि नेपाल एसबीआई मर्चेन्ट बैंकिङ लिमिटेडलाई बिक्री प्रबन्धक साथै नबिल इन्डेप्रेनर बैंकिङ लिमिटेडलाई प्रत्याशुतिकर्ताको रूपमा नियुक्त गरिएको छ । अब भविष्यमा कर्मपनीले आर्जन गरेको मुनाफा शेयरधनीले कर्मपनीबाट लाभांशको रूपमा फाइदा लिन सक्ने अवस्था सुनिश्चित भएको छ ।

यस प्रकारका पर्यटकीय पूर्वाधारका उद्योग परियोजनाको परिकल्पना पूरा गर्न देशमित्र र बाहिर बस्ने नेपालीहरूको सोच, पूँजी र प्रविधिले परका पनि महत्वपूर्ण र निर्णयिक भूमिका रखेको छ । यस परियोजनालाई राष्ट्र विकासको लागि तपाईं हामी विचारलाई कर्मपनीले लागू गरेको पहिलो पाइलाको रूपमा बुझ्नु पर्दछ । यस परियोजना सम्पन्न गर्न आज लगानीकर्ताहरू, साझेदार र शुभाचिन्तकका रूपमा राष्ट्रिय उद्योग र पूँजी निर्माण अभियानमा योगदानकर्ता र अभियन्ता भएर संगसँगै सदा कर्तव्यपथमा रहिरहने नै छौं भन्ने अनुभूति र गहिरो विश्वास सिङ्गो कर्मपनी त्यवस्थापन र उद्यम अभियानलाई प्राप्त भएको छ ।

आदरणीय शेयरधनीज्यूहस्त

अन्त्यमा, हामीलाई विश्वास गरी यो कठिन यात्रामा साथ दिने उद्योग विभाज, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, संघीय मानिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सरबनिधित अन्य मन्त्रालयहरू, जिल्ला वन कार्यालय, भवन विभाज, बन्दीपुर जाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, तनहुँ जिल्लाका जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मालपोत कार्यालय, नापी कार्यालय लगायतका सरकारी निकाय र सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी, सुरक्षा निकाय, पत्रकार, बन्दीपुरवासी समुदाय, जन्मा दाता, सुरक्षा निकाय, बन्दीपुर स्थानीय सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकार, नेपाल सरकार, लगानीकर्ता, वित्तीय संस्था, निर्माण व्यवसायी, कर्मपनी, परामर्शदाता इन्जिनियर एवं शुभाचिन्तकहरूमा हार्दिक धन्यवाद अर्पण गर्दछु ।

जय बन्दीपुर केवलकार

अध्यक्ष

रामचन्द्र शर्मा

बन्दीपुर केवलकार एण्ड ट्रिजम लिमिटेड

करपनी एन, २०६३ को दफा १०९ को उपदफा ४ बमोजिमको बन्दीपुर केवलकार एन्ड टुरिजम लिमिटेडको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन

आदरणीय सेयरधनी महानुभावहरू,

बन्दीपुर केवलकार एन्ड टुरिजम लिमिटेडको यस तेजो वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूमा सञ्चालक समितिको तर्फबाट साथै तेजो व्यक्तिगत तर्फबाट समेत हार्दिक खागत गर्दछु । म यस गरिमामय सभामा सञ्चालक समितिको तर्फबाट समीक्षा अवधिको सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन तथा सोही वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन खीकृतिका लागि पेस गर्दछु ।

१) विगत वर्षको कारोबारको सिंहावलोकन :

बन्दीपुर केवलकार परियोजनाको निर्माण तथा व्यवस्थापनको कार्य वि.सं. २०६९ देखि सुरु भई यहाँसम्म आइपुऱ्हा अब केवलकार र होटलको विषय करपनीको लागि नयाँ क्षेत्र वा विषय रहेन । किनकि, करपनीको व्यवस्थापन केवलकार र होटल व्यवस्थापन विषयप्रति अन्यस्त हुँदै गएको छ । करपनीले अत्यन्तै सजकताका साथ सानाभन्दा साना प्राविधिक पक्षहरू, सानाभन्दा साना समुदायका भावना सम्बोधनको दिशामा आफूलाई केन्द्रित गरेको र सोही अनुरूपको परिणाम निकालेको छ ।

प्रतिकूल अवस्थाका बावजुद निरन्तर केवलकार निर्माणको अभीष्ट पूरा गर्ने चरणमा पुऱ्हु चानेचुने कुरा होइन । यस करपनी व्यवस्थापन उच्चस्तरीय केवलकार तथा होटल निर्माण गरी सो सञ्चालन गर्नको निर्मित रात दिन एक गरी निरन्तर लागि परिहेको छ ।

नेपालको पर्यटन उद्योगको निर्मित एक उदाहरणीय कार्य गर्ने भन्ने पवित्र सोचले अघि बढ्दा निकै कठिनाइहरू भोजन हामी बाध्य भएका थिएँ । कोमिड-१९ को महामारी र त्यसपश्चात्को आर्थिक मन्दी एवम् उतारचढावले गर्दा निर्माणको प्रगतिमा अप्रत्याशित उतारचढाव आएको भए तापनि अहिले सम्पूर्ण केवलकार तथा होटल निर्माण कार्य अनितम चरणमा पुऱ्हु जैरवको विषय बनेको छ ।

करपनीले यो प्रारम्भिक समय नियमित लगानीमा लागेकोले आर्थिक वर्ष २०७९/०८० सम्म परियोजनामा २,०४,३२,५७,५५४/- रुपैयाँ लगानी गरिसकेको छ । यो रकममध्ये जग्गामा २१,२४,०८,८९०/- रुपैयाँ तथा अन्यमा १,८३,०८,८८४/- रुपैयाँ लगानी भएको छ । जसमा मुख्य करपनी आर.के.डी. होलिडाइस लिमिटेड, टुरिजम इन्वेस्टमेन्ट फन्ड लिमिटेड र अद्यक्ष करपनी पञ्चासे केवलकार एन्ड टर्स लि. को २९.८८ प्रतिशत हिस्सा रहेको छ ।

(लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	आर्थिक वर्ष २०७९/८०	आर्थिक वर्ष २०७८/७९	वृद्धि/कमी	
				रकम	%
१	सम्पति	२२५७	२०६०	१९७	९.५६
२	अनुरूप सम्पति	२०७	२३१	-२४	-१०.३८
३	प्रगति पूँजी कार्य (WIP)	१७१६७	१०२६१	७७०६	७५.०९
४	लगानी	२८१०	-	२८१०	१००
५	नगद तथा बैंक मौजदात	७७९	२५०	४६९	१८७.६
६	अन्य सम्पति	२०७९	२०१४	६५	३.२३
७	शेयर चुका पूँजी	१२५२०	२०००	१०५२०	५२६
८	अग्रिम शेयर चुका पूँजी	४५७२	४४७६	९६	२.१४
९	सञ्चित मुनाफा तथा जगेडा	-९८	-५६०	-४२९	७५.९८
१०	ऋण	८९८	६९६०	२०२९	२९.०३
११	अन्य दायित्व	१०२७	११४०	-११३	-४७.०६
१२	कुल रवच	४९९	४२३	-८	-०.१४
१३	करपनीको मुनाफा	-४९८	-२८३	-१३५	४७.७०

२) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थिति र यसको प्रभाव

क) राष्ट्रिय परिस्थिति

आर्थिक नीतिमा विद्यमान अस्थिरताका कारण यो वर्ष देशको आन्तरिक आर्थिक अवस्था त्यति सहज एवम् क्रियाशील देखिँदैन । तर, यस अवधिमा पर्यटकको आगमनको नयाँ मानोल देखिनु सकारात्मक एवम् उपलब्धिमूलक परिस्थिति मान्नु पर्दछ ।

तरलता समस्या र महामारीका कारण आर्थिक गतिविधिको सबै क्षेत्रमा नकारात्मक प्रभाव परेको छ । यो अवस्था अङ्ग केही समयसरम रहनसक्ने देखिन्छ । राष्ट्रिय अर्थराजनीतिको प्राथमिकता, अन्योल र दृष्टिकोणमा देखिने समस्याका कारण पनि तुलनात्मक रूपमा लगानी योज्य वातावरण बिझौंदो अवस्थामा पुग्ने रखतरा समेत रहेको छ ।

त्यस्तै हाल पर्यटक आगमनमा सुधार, शोधानान्तर स्थितिमा सुधार, रेमिट्यानसमा वेद्धि, घट्टो ब्याजदर, तरलतामा सुधार भएको हुनाले आगामी दिन सहजहुने अपेक्षा गर्न सकिन्छ ।

देशको वैदेशिक मुद्दा आर्जनको मुख्य स्रोत रहेको पर्यटन क्षेत्र आर्थिक मन्दीको प्रमुख सिकार बनेको भए तापनि राज्यको तर्फबाट पुनर्तज्जीको ठोस कार्यक्रम र राहत प्याकेज उपलब्ध गराउने त्यवस्थित रुचि नदेखिएको हुनाले पर्यटन व्यापारको पुनरुत्थानमा अङ्ग पनि कठिनाइहरु त्यहोरुपर्ने तुन सक्तदछ ।

यस्तो परिस्थितिको बावजूद प्रतिकूलताभित्र पनि कसरी राङ्गो गर्न सकिन्छ भनी निरन्तर रूपमा हामी रखिरहेका छौं । हामी अपठेरोभित्र धेरै अवसरहरु उपभोज गर्न प्रयासरत रहेका छौं । आज देशमा हाङ्गो सोच र दूरदृष्टि (मिजन) को आधारमा नै केवलकारको विकासलाई पर्यटनको अग्रिम अंगकोरूपमा उभ्याउन सकिएको छ ।

वर्तमान अवस्थामा नेपालको आत्मनिर्भरता बढाउने र वैदेशिक मुद्रा प्राप्त तथा पर्याप्त रोजगारी सिर्जना गर्ने मुख्य व्यावसायिक क्षेत्र पर्यटन नै हो भन्ने कुरा प्रमाणित भइसकेको छ । तर, देशको हितमा थप त्यवस्थित भएर निर्णयिक फाइदा उठाउन भने यस अनुरूपको दीर्घकालीन कोर्स राज्यले नै तयार गरी व्यापक रूपमा काम गर्नुपर्ने टड्कारो आवश्यकता महसुस भएको छ । समयक्रमले अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटनमा उतिकै जोड दिँदै घरेलु पर्यटनलाई बढावा दिनका लागि लाञ्जुपर्ने अवस्था देखाएको छ । सोही अनुरूपको कार्ययोजनामा करपनी समेत लाञ्जे तय गरिनु पर्दछ । देशका विभिन्न पर्यटकीय गन्तव्यहरूमा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रबाट यातायातको सिधा सरपर्क स्थापित गर्न विषेशतः हवाई यातायातको कनेक्टिभिटीलाई जोड दिँदै निर्माण सरपन भइसकेको जौतमबुद्ध र पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय हवाई अड्डा पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन हुने वातावरण बनाउनु अपरिहार्य छ, त्यसको निरित करपनी र सरकारको ध्यान आकर्षित गर्न चाहन्छ ।

ख) अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थिति :

नेपालमा यस वर्ष २०२३ जनवरी देखि सेप्टेम्बर सम्म मात्र ९,००,६९० (नेपाल टुरिजम बोर्डको तथ्याक्त: २०२३) अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटक नेपाल भित्रीका छन् । नेपाल पर्यटन बोर्डका अनुसार सबैभन्दा बढी पर्यटक भित्रीको वर्ष २०१९ सेप्टेम्बरको तुलनामा यो सेप्टेम्बर २०२३ मा पर्यटक आगमनमा ९८ प्रतिशतले सुधार भएको देखिन्छ, अर्थात कुल ९१ हजार ९२ जना अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटक नेपाल आएका छन् र सेप्टेम्बर २०१९ मा कुल ९२,६०४ विदेशी पर्यटक नेपाल प्रवेश गरेका थिए ।

विश्वव्यापी आर्थिक मन्दी कायम नै रहेकोले अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक परिदृश्य एवम् परिस्थिति विलासी पर्यटन (लज्जरी टुरिजम) को प्रतिकूल नै रहने देखिन्छ । यसर्थ, यस परियोजनाले उल्लिखित अवस्थाको मूल्याक्तन गरी किफायती एवं प्रभावकारी रणनीति बुन्नु अनिवार्य हुन्छ । सुझेबुझ साथ परियोजना सञ्चालन पछाडि आउने थुप्रे सरभावनाका साथसाथ चुनौतीको पनि गरिमीर ढूँगले आत्मसात र सामग्ना गर्न हामी तयार रहनु पर्दछ । विदेशी पर्यटकलाई आमन्त्रण गर्ने, अङ्ग मुख्य गरी भारतीय पर्यटकको आगमनलाई सहजीकरण गर्ने गरी कर्मपनी अगाडि बढ्नु पर्दछ ।

३) प्रतिवेदन तयार भएको मितिसम्म चालु वर्षको उपलब्धि र भविष्यमा गर्नुपर्ने कुराका सरबन्धमा सञ्चालक समितिको धारणा :

क) आर्थिक विवरण : कर्मपनीको आषाढ ३१, २०८० सम्मको आर्थिक विवरण देहाय बगोजिम रहेको छ :

विवरण	आषाढ ३१, २०८० सम्मको
अधिकृत सेयर पुँजी	३,००,००,००,०००/-
जारी सेयर पुँजी	२,५५,००,००,०००/-
चुक्ता सेयर पुँजी	१,२५,२०,२९,८००/-

अग्रीम सेयर पुँजी	४५,७२,६४,९६९/-
ब्रिज ज्याप लोन	१३,१७,६५,०००/-
बैंक क्रेट (आवधिक र हायर पर्चेज)	७६,६४,९९,७९६/-
सम्पत्ति, प्लान्ट र उपकरण	२२,५७,३५,९६२/-
अनूर्त सम्पत्ति	२,०७,३६,८९९/-
क्यापिटल वर्क इन प्रोग्रेस (धक्षण)	१,७९,६७,८४,७७३/-
नगद र बैंक ड्यालेन्स	७,९९,८९,३९९/-
लगानी	२८,९०,९५,०००/-
प्रिपे, अग्रीम र निक्षेप, अन्य सम्पत्तिहरू	२०,७८,२९,००९/-
चालु तथा अन्य दायित्व	१०,२७,४९,८०२/-

ख) कर्मपनीको उन्नति र प्रगतिका लागि गर्नुपर्ने कार्य सरबन्धमा

यस आर्थिक वर्षमा कर्मपनीले तोकिएको कार्यसूची र निर्माण तालिकामा उल्लेख गरे अनुसार निर्माणलाई प्रधानताका साथ केन्द्रमा राख्वेर काम गन्यो । अब बाँकी निर्माणका कागहरू सरपञ्च गर्नको साथसाथै निर्माणपश्चात् सञ्चालनमा आँदा गर्नुपर्ने बजारीकरण र ब्रान्डिङ्गारे बजारीकरण रणनीति अनुसार कार्ययोजना निर्माण गर्नुपर्नेछ । व्यवस्थापनको मोडेललाई प्रशिक्षण र तालिमले सुसज्जित गरेर कर्मपनीलाई उत्कृष्ट व्यवस्थापनको रूपमा स्थापित हुन काम गर्नुपर्ने छ । चुस्त, किफायती, मितव्ययी र परिणाममुख्य दिशामा कर्मपनीलाई हिंडाउनु पर्दछ भन्ने सञ्चालक समितिको स्पष्ट धारणा एवम् बुझाइ छ ।

४) कर्मपनीको औद्योगिक एवम् व्यावसायिक सरबन्ध :

आगामी वर्ष कर्मपनीले लिएको केवलकार जुरुयोजनालाई प्रवर्धन एवम् संवर्धन गर्न आवश्यकताका आधारमा अन्य कर्मपनीहरूसँग व्यवसायिक एवम् औद्योगिक सरबन्ध निर्माण गर्ने रणनीतिलाई व्यावहारिक रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउनेछ । कर्मपनीले उत्पादन गरेको सेवा र उत्पादनहरूलाई प्रवर्द्धन गर्न उत्पादन एकीकरण, आंशिक एकीकरण, एकसचेन्ज ब्रान्डिङ्गका साथसाथै कर्मपनीको मूल्य मान्यतामा आँच नाउने गरी न्यूनतम रूपमा पनि समकक्षी अस्तित्वको आधारमा चेन प्रणालीको विकासमा बजारीकरणमा लैजाने र औद्योगिक सरबन्धलाई थप फराकिलो बनाउने रणनीति लागू गरिनु पर्दछ । राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय औद्योगिक प्रतिष्ठान एवं प्राविधिक प्रतिष्ठानहरूसँग सरबन्ध स्थापित गर्न “इन्टरनेशनल रिलेसन अफिस” (IRO) प्रयोगमा ल्याउने छ । आईआरओ डिपार्टमेन्टको माध्यमबाट अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा नै औद्योगिकका साथसाथै वित्तीय प्रतिष्ठानहरूसँग व्यावहारिक एवं संस्थागत व्यावसायिक सरबन्ध स्थापित गर्ने कार्यको प्रक्रिया सुरु गरिसकेकोमा त्यस कार्यलाई थप महत्त्वका साथ समृद्ध गरिनेछ । संयुक्त उद्यमलाई कर्मपनीले महत्त्वका साथ लिँदै निरन्तर सहायक, संबद्ध र बजार साझेदार उद्यम विकासमा लाउने नीतिलाई कर्मपनीको हित हुने गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनेछ ।

५) कर्मपनीको सञ्चालक समितिमा भएको हेरफेर र सोको विवरणबाटे :

यस कर्मपनीका वैकल्पिक संचालक श्री हर्क बहादुर अधिकारीले राजिनामा दिनुभएको र संचालक समिति बैठकबाट स्वीकृत भएको छ । अन्य संचालक समितिमा कुनै हेरफेर भएको छैन ।

६) कर्मपनीको कारोबारलाई असर पार्ने मुख्य कुरा :

क) समसामयिक परिवेश : कर्मपनीले अब व्यावसायिक प्रतिफल प्राप्त गर्ने योजना बनाई कार्यान्वयन गर्नका लागि ठोस जटि समाप्तेछ । संस्थागत संस्कृतिको अभ्यासको अनुभवको अभावका कारण अथवा विकास उन्मुख गुलुकहरूमा देखिने “हिरोइजम” विन्तन कहिनेकाही कर्मपनीको कारोबारमा बाधा सिर्जना गर्ने औजार बन्न सक्छ भन्ने प्रस्तु बुझाइका साथ त्यसको गर्भीय शल्यक्रिया गरी सकिएको छ ।

बन्दीपुर केवलकार परियोजना बृहत्तर परियोजना भएकाले विभिन्न स्वार्थ समूह कुनै न कुनै रूपमा कुनै पनि समयमा स्वार्थपूर्ति गर्ने अवसर पर्वरे बसेका हुन सक्छन् भन्ने कुराप्रति कर्मपनी सदा सचेत छ । यस्ता स्वार्थ समूह चाहे कर्मपनीका साविक लगानीकर्ता नै किन नहुन् आफ्नो स्वार्थ पूरा नहुनासाथ बजारमा भ्रम उत्पन्न गराउन तल्लीन समेत हुन सक्छ । यस प्रकारका गतिविधि कर्मपनीको हितमा नहुने भएकाले सेयरधनीहरू कर्मपनीको नीति योजना र कर्मपनी भावनाको पषाडि रहन प्रतिबद्ध हुनु पर्दछ । आफ्ना अस्पष्टता छन् भन्ने आधिकारिक मञ्चमा राख्ने र स्पष्ट हुने हामी सबै जनाको दायित्व हो ।

तर, बाहिर कर्मपनीको रथ्याति र कारोबार बढ्ने गरी धारणा बनाउनु जरुरी छ । यस्तो प्रकारको व्यवहारले नै लगानीकर्ताको दायित्व बोध हुनुका साथै सर्वपूर्ण सेयर सदस्यहरूको हित सुनिश्चित हुन्छ भन्ने बुक्हाइ राख्नु पर्दछ ।

परियोजना निर्माणको चरणमा स्थानीय समुदायका कही व्यक्तिहरू समेत आफ्नो अनुकूलतामा परियोजनाका पूर्वाधारहरू निर्माणमा रिवचलो गर्दा कर्मपनीले पटक पटक अतिरिक्त आर्थिक भार व्यहोर्नुपरेको अवस्था छ । कहिलेकाहीं अवाञ्छित गतिविधिका कारण कर्मपनीका उद्देश्य कार्यान्वयनमा बाधा व्यवधान उत्पन्न हुने र लक्षित कारोबारको समय सीमामा असर पार्न सक्ने चुनौती कर्मपनीले देखेको छ । यस्ता समस्या उत्पन्न हुनै नदिने नीतिका साथ कार्यक्षेत्रमा कर्मपनी डटेर लागिरहने छ र निरन्तर समस्यामाथि नियन्त्रण कायम राख्ने योजनामा तल्लीन रहने छ ।

(ख) अनुसन्धान एवं विकास : कर्मपनीले आफ्ना उत्पादनको बारे र उत्पादनको बजारीकरणलाई केन्द्रविनियुगमा राख्वेर अनुसन्धान एवं विकासमा पूर्ण द्यान लगाउने छ । अनुसन्धान र विकासलाई कर्मपनीको व्यावसायिक सफलताको रणनीतिसँग एकाकार गरी विशेष विभाग तथार गरी पर्याप्त मात्रामा लगानी लगाउने नीति लिइनेछ ।

७) लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कुनै कैफियत उल्लेख भएको कारण सो उपर सञ्चालक समितिको प्रतिक्रियाबारे :

कुनै महत्त्वपूर्ण कैफियत उल्लेख नभएको ।

८) लाभांश बाँडफाँड गर्न सिफारिस गरिएको रकमबारे :

कर्मपनी निर्माण प्रक्रियामा नै केन्द्रित रही रहेकाले हालसम्म व्यावसायिक आमदानी गरेको छैन । जसका कारण लाभांश बाँडफाँड गर्ने अवस्था सिर्जना हुन सकेको छैन ।

९) सेयर जफत भएको नम्बरको बारे :

यो आर्थिक वर्षमा कुनै पनि प्रकारले सेयर जफत गरिएको छैन ।

१०) विगत आर्थिक वर्षमा कर्मपनी र यसको सहायक कर्मपनीको कारोबारको प्रगति र सो आर्थिक वर्षको अन्तमा रहेको स्थितिको पुनरावलोकन कर्मपनीले बुढीमाई छिरकेश्वरी दर्शन प्रा.लि., बन्दीपुर स्कार्ड वाक एन्ड रिक्रियसन प्रा.लि., बन्दीपुर बैड्कवेट एन्ड इमेन्ट्स प्रा.लि र सिद्धगुफा रोपवे प्रा.लि. नामको नयाँ सहायक कर्मपनी दर्ता गरी कार्य अद्य बढाइसकेको छ । साथै माथि उल्लेख भएका सहायक कर्मपनीहरूमा यो आर्थिक वर्षसम्म रु २८,९०,९५,०००/- बराबरको लगानी गरिसकेको छ ।

११) कर्मपनी तथा त्यसको सहायक कर्मपनीले आर्थिक वर्षमा सर्वपन्न गरेको प्रमुख कारोबारहरू र सो अवधिमा कर्मपनीको कारोबारमा आएको कुनै महत्त्वपूर्ण परिवर्तन :

यस कर्मपनीका सहायक कर्मपनीहरूको परियोजनाको विस्तृत अध्ययनको चरणमा रहेको छ र हाल कुनै पनिको किसिमको कारोबार वा महत्त्वपूर्ण परिवर्तनहरू भएको छैन ।

१२) आर्थिक वर्ष २०७९/०८० कर्मपनीका सञ्चालक पदाधिकारीहरूले लिएको सेयरको स्वामित्वको विवरण :

यस आर्थिक वर्षमा सञ्चालक श्री तारानाथ उपाध्यायले निजको स्वामित्वमा रहेको २,९०,००० किता शेयर बित्री गर्नुभएको छ । कर्मपनीका सञ्चालकहरूको देहाय बमोजिम पदीय जिम्मेवारी रहेको छ :

क्र.सं.	विवरण	पद
१	श्री रामचन्द्र शर्मा	अध्यक्ष
२	श्री शिव प्रसाद शर्मा	सञ्चालक
३	श्री तारानाथ उपाध्याय	सञ्चालक
४	श्री हरिदत्त पौडेल	सञ्चालक
५	श्री कृष्णराज अधिकारी	सञ्चालक
६	श्री रमा सापकोटा	सञ्चालक
७	श्री बाबुराम अर्याल	स्वतन्त्र सञ्चालक
८	श्री रोमन मान श्रेष्ठ	कर्मपनी सचिव

१३) विगत आर्थिक वर्षमा कर्मपनीको आधारभूत सेयरधनीहरूले कर्मपनीलाई उपलब्ध गराएको जानकारीबारे :

कर्मपनीका आधारभूत सेयरधनीहरूबाटे कर्मपनीलाई पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि थप लगानी र गुणस्तर क्षमता विस्तारमा भूमिका

खेलन सुझाव आएकोमा यसलाई संस्थागत गरिए लगिएको छ । सेयरधनीका सुझाव सङ्कलन गर्नको लागि नियमित अन्तर्क्रिया कार्यक्रमहरू भइरहेको र यसमार्फत निस्केको निष्कर्षको आधारमा कर्मपनी अगाडि बढिरहेको छ ।

१४) विगत आर्थिक वर्षमा कर्मपनीसँग सम्बन्धित समझौतामा कुनै सञ्चालक तथा निजको नजिकको नातेदारको व्यक्तिलाई स्वार्थको बारेमा उपलब्ध जराएको जानकारीको व्याहोरा : कर्मपनीले सैद्धान्तिक लक्ष्य किटान जरेको छ । लक्ष्यलाई सार्थक बनाउनका लागि कर्मपनीको हित अनुकूल हुने, कर्मपनीका लागि उत्पादनमूलक हुने, विशुद्ध व्यावसायिक स्वार्थबाहेक कुनै पनि अनुत्पादक एवं अवैज्ञानिक समझौता गर्ने नीति राख्दैन र यस्ता प्रकारका कुनै पनि समझौताहरू गरेको अवस्था छैन ।

१५) कर्मपनीले आफ्ना सेयर आफै खरिद गरेको बारे :

कर्मपनीले आफ्नो सेयर आफै खरिद गरेको छैन ।

१६) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीबारे :

कर्मपनीको व्यवस्थापन आधिकारिक व्यवस्थापकीय समूह (AMG) मार्फत गरिएको छ । स्टार्ट अप कर्मपनीको रूपमा बजार प्रवेश गर्न लागेको सन्दर्भलाई दृष्टिगत गरेर नै यसको प्रमुख कार्यकारी सदस्यको रूपमा स्वयम् कर्मपनीको अध्यक्षले भूमिका खेलदै विभागमार्फत् समग्र टिमलाई नेतृत्व गर्दै आइरहेको अवस्था छ र स्टार्ट अपको संक्रमण समापन सँगसँगै समग्र कार्यकारी अधिकारसहितको प्रशासन एवम् प्रवर्द्धन कर्मचारीहरूमा निहित हुने व्यवस्था गरिने गरी रणनीति, कार्यनीति र कार्यक्रमसहितको दृष्टिकोण तय गरेको छ । केवलकार र हस्पिटालिटी (होटल तथा रेस्टुरेन्ट) गरी दुई वटा विधामा अलग अलग कमान्ड रहने गरी २ जना भाइस प्रेसिडेन्टको नेतृत्वमा कर्मपनीका जतिविधि सञ्चालन गर्ने नीति लिएको छ ।

यस नीतिको कार्यान्वयन कर्मपनीले हस्पिटालिटीको भाइस प्रेसिडेन्ट नियुक्त गरेर गरिसकेको छ । केवलकार विधाको समेत यसरी नै भाइस प्रेसिडेन्ट तोकेर नियुक्त गरिनेछ । कमान्डमित्र उप कमान्ड, सहायक कमान्ड साथै आवश्यक जनशक्ति सहितको “चेन अफ कमान्ड” तयार गरी निर्माणपछिको कर्मपनीको सरपूर्ण कार्य व्यवस्थापन गरिनेछ । प्रत्येक कार्य सम्पादनलाई सञ्चालक समितिले तर्जुमा गरेको कार्य योजनाको आधारमा रहेर सञ्चालक समितिले “वाचडग” को रूपमा सघन अनुगमन र नियन्त्रण गरिरहनेछ । यसको कर्पोरेट भेटिङ सञ्चालक समितिले नै गर्दछ ।

कर्मपनीलाई कानुनको पूर्ण पालना, चुस्त र पारदर्शिता हुने सुनिश्चितता सहित नीति, पद्धति र प्रविधि आधारित बनाउनको लागि आन्तरिक नियमन निकायको रूपमा “लेखा तथा सुपरिवेक्षण समिति” को गठन गरिएको छ । यसको मातहतमा कर्मपनीको नीति, विधि, प्रविधि, कार्यक्रम र लेखाजाँच गर्नका लागि सम्परीक्षण इकाईको व्यवस्थासमेत गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई चुस्त, दुरुस्त र पारदर्शी केन्द्रित बनाएको छ । यस निकायलाई प्रभावकारी ढङ्गले उपयोगमा ल्याउन लाभ्ने कुरामा कर्मपनी स्पष्ट छ ।

कर्मपनीमा देहाच बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली स्थापित छन् :

(क) मानव संसाधन व्यवस्थापन : परियोजना निर्माणका चरणलाई मुख्य रणनीतिक प्रस्थानविन्दुको रूपमा लिइएको थिए । होटल, केवलकार, रेस्टुरेन्ट र अन्य विधाहरूको व्यवस्थापनको लागि अलग-अलग विभागहरू बनाइएको छ । यी विभागहरूलाई परियोजनाको सघन नियन्त्रण र समयमा कार्य सम्पादन गर्न विशेष अस्तित्यारी दिएको छ । यसले निर्माण कार्यकारी निकायको रूपमा कार्यहरू गरिरहेको छ । हरेक व्यवस्थापन र विभागका Micro level का काम सम्पन्न गर्न व्यवस्थापन करारको नीति अस्तित्यार गरी कर्मपनीलाई चुस्तता प्रदान गरिएको छ । हाल कर्मपनीमा ४५ जना सहायक स्तरका कर्मचारीहरू निरन्तर खटिएका छन् ।

(ख) संस्थागत सुशासन : कर्मपनीको संस्थागत सुशासन विश्वसनीयताको कडी हो भन्ने कुरालाई कर्मपनीले मिहिन रूपमा बुझेको छ । सञ्चालक समितिको कार्य अवधारणा रूपाय, योजना कार्यान्वयनमा केन्द्रित गरिएको छ । समितिभन्दा अलगै कार्यकारी लेखा सुपरिवेक्षण समितिको व्यवस्था गरेर कर्मपनीमा पूर्णतया नियन्त्रण र सन्तुलनको विधि विकास गर्ने नीति लागू गरेको छ । व्यावसायिक र संस्थागत सुशासनका लागि कर्मपनीले परिणाम उत्पादनमूलक बनाएको छ । कर्मपनीले खुला टेन्डरबाट हरेक निर्माणका कार्यहरू गर्ने आह्वान गरी कार्यान्वयनसमेत सघन रूपमा गरिएको छ । कन्सलेन्ट्सद्वारा काम कारबाहीको सघन परीक्षण गराइएको छ । सुशासनलाई संस्थागत गर्ने विविध विभागहरू बनाई यसको सञ्चालनसम्बन्धी नियमावली र कार्यविधि बनाएर लागू गर्ने नीति कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । कर्मपनीको हरेक व्यवस्थापनलाई स्वतन्त्र निकायमार्फत भेटिङ गराउने नीति अनुरूप कार्य सम्पादन गरेको छ ।

(ज) विभागहरू :

यस कर्मपनीमा विभिन्न विभागहरू गठन गरिएको छ जसले समग्र कर्मपनीको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नमा सहयोग पनि गरेका छन् । यसमा नीति विभाग, आर्थिक व्यवस्थापन विभाग, कानूनी व्यवस्थापन विभाग, परियोजना व्यवस्थापन (होटल संचालन विभाग, रेस्टुरेन्ट संचालन विभाग, सहायक कर्मपनीहरूको अलग-अलग संचालन विभाग), मानव

संसाधन व्यवस्थापन विभाग, इन्जिनियरिङ विभाग, स्पेशल टास्क युनिट (STU), प्राविधिक व्यवस्थापन, सञ्चार र यातायात व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्बन्ध व्यवस्थापन, आकस्मीक सहायता समूह (Emergency Rescue Team/E.R.T), र स्थानिय सम्बन्ध अधिकृत (Local Relation Officers/L.R.O) समाहित छन्।

७७) विज्ञापन आर्थिक वर्षको कुल व्यवस्थापन खर्च विवरणबाटे:-

कर्मचारीको प्रशासनिक खर्चको व्यहोरा देहाय बमोजिम रहेको छ :

विवरण	रकम (रु)
कर्मचारी सुविधा खर्च	३९,८०,९००
लेखा परीक्षण शुल्क	३,००,०००
बिमा शुल्क	११२,९१०
इन्टरनेट शुल्क	२०,५००
कानूनी र परामर्श शुल्क	२९४,८५०
प्रिन्टिङ र स्टेशनरी खर्च	१३१,४०५
पानी र बिजुली खर्च	५,६१०
विज्ञापन खर्च	१४४,६३०
कार्यालय खर्च	२९९,९५९
अन्य सुविधा खर्चहरु	१६०,०००
सवारी साधन पेट्रोल खर्च	६७०,८८६
नवीकरण तथा दर्ता शुल्क	४२५,४००
भाडा खर्च	४७३,३३३
मर्मत तथा सरभार - मोसिन सामग्री	३,९५०
मर्मत तथा सरभार- अन्य	१०,०००
मर्मत तथा सरभार- सवारी साधन	४४५,९८४
प्राइमेट प्लेसमेन्ट शुल्क	२०,९०९,८४७
आन्सा खर्च	१,०४५
वार्षिक साधारण सभा खर्च	४४९,६८५
वेब होस्टिङ (Web Hosting)	३,४५०
टेलिफोन शुल्क	२९,६१५
ब्रामण खर्च	३,६७३,७२९
विविध	२९४,९२९
जर्मा	३२,०३३,९५४

८८) लेखा परीक्षण समितिका सदस्यका नामावली, निजहरूले प्राप्त जरेको पारिश्रमिक, भता तथा सुविधा समितिले जरेका काम कारबाहीको विवरण र सो समितिले दिएको सुझाव बारे

लेखा परीक्षण समितिलाई “लेखा तथा सुपरिवेक्षण समिति” को तहमा सम्भव कर्मचारी निर्णय, परिपालन र गतिबिधिको सुपरिवेक्षण गरि उपचुक्त राय सल्लाह र प्रतिवेदन संचालक समितिमा प्रस्तुत गर्न सकिने गरी अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको छ । यससँगै विज्ञापन आधारमा यस प्रकारको समिति गठन गरिएको छ :

- १. संयोजक : सी. प्र. श्री दीपक जौतम
- २. सदस्य : श्री धर्मराज भण्डारी
- ३. सदस्य : श्री विनोदमणि शर्मा

लेरवा परीक्षण समितिका सदस्यलाई हालसर्व कुनै पारिश्रमिक दिएको छैन । समितिको नियमित बैठक बसिरहेको र कर्मपनीका गतिविधि, कार्यक्रम र लेरवाजाँच गर्ने कार्यहरु भइरहेका छन् । समितिले सबै विभाग र कार्यहरुलाई नियमावली बनाएर कार्य गर्ने सुझाव दिए अनुरूप नै कर्मपनीले आफ्ना काम कारबाही अगाडि बढाएको छ ।

१९) सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, कर्मपनीको आधारभूत सेयरधनी वा निजको नजिकको नातेदार वा निज संतर्जन रहेको फर्म, कर्मपनी वा संगठित संस्थाले कर्मपनीलाई बुझाउन बाँकी रहेको रकमबारे :

सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, कर्मपनीको आधारभूत सेयरधनी वा निजको नजिकको नातेदार वा निज संतर्जन रहेको फर्म, कर्मपनी वा संगठित संस्थाले कर्मपनीलाई कुनै पनि रकम तिर्न बुझाउन बाँकी रहेको छैन ।

२०) सेयरधनीहरूले बुझिलिङे बाँकी रहेको लाभांश रकमबारे :

कर्मपनीले लाभांश वितरण गर्ने कुनै आमदानी नगरेको हुँदा लाभांश वितरण गर्ने सरबन्धमा कुनै निर्णय भएको छैन । साथै, कुनै सेयरधनीले लाभांश वा सोको रकम लिन बाँकी समेत छैन ।

२१) कर्मपनी ऐन दफा १४९ बगोजिम सम्पति खरिद वा बिक्री गरेको एवं लिजना लिएको सम्पतिको विवरणबारे

क) कर्मपनीले आफ्जो सम्पति बिक्री गरेको छैन तर नेपाल सरकारको नाममा रहेको कोष्ठो सामुदायिक वन उपयोग गरेबापत वन नियमावलीअनुसार तल उल्लिखित विवरणको जज्ञा नेपाल सरकार, वन मन्त्रालय जिल्ला वन कार्यालय तगहुँको नाममा नामसारी गरिदिएको छ :

क्र.स	जिल्ला	गा.पा.	नक्सा नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल
१	तनहुँ	रुपाटार-१, राठजाकोट	१ ठ	०१	२५-५-३-२

ख) कर्मपनीले तल उल्लिखित विवरणको जज्ञा खरिद गरेको छ :

क्र.स	जिल्ला	गा.पा	नक्सा नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल
१)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ क	१३	१६-५-१-१
२)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ ज	५१४	५-०-०-०
३)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ ज	८५९	४-९-२-०
४)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ ज	५१७	१-१२-१-०
५)	तनहुँ	बन्दीपुर	UTP ५	५	१-४-३-०
६)	तनहुँ	बन्दीपुर	UTP ५	४	२-१२-२-०
७)	तनहुँ	बन्दीपुर	UTP ५	४६३	१-०-०-०
८)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ ज	८७६	३-०-३-०
९)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ क	१३६	०-८-०-०
१०)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ ज	८८३	४-०-०-०
११)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ ज	९३०	१-५-०-०
१२)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ ज	९२४	०-१-३-०
१३)	तनहुँ	बन्दीपुर	LTP ४ ज	९४९	२-१५-३-१

२२) कर्मपनी ऐनको दफा १७५ बगोजिम सरबद्ध कर्मपनीबिच भएको कारोबारको विवरणबारे :

मुख्य लगानीकर्ता कर्मपनी आर.के.डी. होलिंग्स लिमिटेड, पञ्चासे केवलकार एन्ड दुर्स लि. र दुरिजम इन्डेस्ट्रीजनेट फन्ड लिमिटेडको बन्दीपुर केवलकार एन्ड दुरिजम लिमिटेडमा सेयर स्वामित्व रहने गरी स्वाभाविक कारोबार भएको छ । साथै, सरबनिधित कर्मपनीहरु बिच कानुन बगोजिम आर्थिक र अन्य सहयोग आदान प्रदान गर्ने काम भइरहकोमा कर्मपनीलाई राखो सहयोग भएको छ । कर्मपनी अन्तर्गतको परियोजनाको समर्थन इमेनेट रयानेजमेन्ट आर.के.डी. होलिंग्स लि. ले गर्ने गरी विज्ञाना भएका सरकौताहरु बगोजिम कारोबारको अभिलेखीकरण गरिएको छ ।

आर.के.डी.समूहसँग संयुक्त उद्यम रहने गरी चार वटा कर्मपनीहरू परियोजना अन्तर्गत को व्यापार प्रवर्द्धन एवम् संवर्धन गर्ने गरी कर्मपनीको तर्फबाट आवश्यक लगानी भएको छ ।

मुख्य लगानीकर्ता कर्मपनीहरुको विवरण :

क्र. सं.	विवरण	स्वामित्व
१.	आर.के.डी. होलिंजस लिमिटेड	२०.९
२.	पञ्चासे केवलकार एण्ड दुर्स लि.	३.९९
३.	दुरिजम इन्डेस्ट्रियल फन्ड लि.	४.५९
४.	सगरमाथा लुमिबनी इन्स्योरेन्स कर्मपनी लि.	३.९९

२३) सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख तथा पदाधिकारीहरूलाई मुकानी गरिएको पारिश्रमिक भता तथा सुविधा रकमबाटे :

यस आ.र. २०७९/०८० मा कर्मपनीका सञ्चालक तथा उच्चपदस्थ पदाधिकारीहरूलाई प्रदान गरिएको पारिश्रमिक तथा अन्य सुविधाको हकमा पदाधिकारी एवम् सञ्चालकहरूलाई कुल रु. ४९,९०,२८३/- प्रदान गरिएको छ । यस कर्मपनीले ९२ वटा सञ्चालक समिति बैठक सम्पन्न गरेको छ । तर, सञ्चालकहरूले बैठक भता लिनु भएको छैन ।

२४) ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा खुलाउनु पर्ने विषयबाटे :

वि.सं. २०७५ साल पौष २८ मा बन्दीपुर केवलकार एण्ड दुरिजम लिमिटेडले टिकाराम अधिकारीबाट रजिस्ट्रेशन पारित गरी कर्मपनीको नाममा लिएको जग्गामा तत्कालीन कारोबारकर्ता निरर्जन भासु र टिकाराम अधिकारीबीच भएको कारोबार उपर यस कर्मपनी समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भएको लिखत बदर समेतको मुद्दा तनहुँ जिल्ला अदालतमा दायर भएकोमा तनहुँ जिल्ला अदालतको मिति २०८०/०९/१९ को फैसला उपर हाल पोखरा उच्च अदालतमा मिति २०८०/०६/१० पुनरावेदन दर्ता भई (OCO-DP-०९४५) २०८०/१०/०२ गते प्रारम्भिक सुनुवाईको मिति तोकिएको छ ।

वि.सं. २०७५ साल पौस २८ मा बन्दीपुर केवलकार एण्ड दुरिजम लिमिटेडले टिकाराम अधिकारीबाट रजिस्ट्रेशन पारित गरि लिएको माथिल्लो स्टेशन बाटो तर्फ कि.नं. ४ को ०-१२-२-० क्षेत्रफल भएको जग्गा बन्दीपुर केवलकार एण्ड दुरिजम लिमिटेडलाई विक्री गर्ने टिकाराम अधिकारीले जग्गाधनी भानुदेवी पियाबाट रजिस्ट्रन पारित गरी लिएको कारोबारको सम्बन्धमा जग्गाधनी भानुदेवी पियाको छोरा निरर्जन भासुले उक्त जग्गा आफ्नो अंशभाग लाग्ने (५ भाग मध्ये १ भाग) हद सम्म दुषित भएको र सो हदसम्म वदर गरी पाँउ भनी साविक खरिदकर्ता टिकाराम अधिकारीबाट खरिदगरी लिने बन्दीपुर केवलकार एण्ड दुरिजम लिमिटेड समेतलाई अलज्ञै मुद्दा तनहुँ जिल्ला अदालतमा दायर गरेकोमा उक्त मुद्दामा सम्मानित अदालतबाट वादीको दावी वमोजिम ५ भागको १ भाग वदर हुनेगरी फैसला भएको छ । उक्त फैसलामा चित नबुझेकोले यस बन्दीपुर केवलकार एण्ड दुरिजम लिमिटेडले पोखरा उच्च अदालतमा मिति २०८०/६/१४ गते पुनरावेदन दर्ता गरेको छ ।

२५) अन्य आवश्यक कुराहरू :

परियोजना समयमा सम्पन्न गरी नेपालको पर्यटन क्षेत्रमा रोल मोडल एजेन्डा स्थापित गर्ने रणनीतिमा कर्मपनी निरन्तर लागिरहने छ । संस्थागत उद्यम संस्कृतिको निरन्तर संवर्द्धन एवं प्रवर्द्धनलाई कर्मपनीले प्रधान कर्तव्य र कार्यभारको रूपमा लिएको छ ।

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

G.P.Rajbahak & Co. Chartered Accountants

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

TO THE SHAREHOLDERS OF BANDIPUR CABLE CAR AND TOURISM LTD

Opinion

We have audited the financial statements of Bandipur Cable Car and Tourism Ltd., which comprise the Statement of Financial Position as at Ashadh 31, 2080 (*July 16, 2023*), and the Statement of Profit or Loss, and Other Comprehensive Income, Statement of Changes in Equity and Statement of Cash Flows for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements present fairly, in all material respects, the Financial Position of the Company as at Ashadh 31, 2080 (*July 16, 2023*), and its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with Nepal Financial Reporting Standards [NFRS].

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with Nepal Standards on Auditing [NSA]. Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Company in accordance with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements in Nepal, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Key Audit Matters

Key audit matters are those matters that, in our professional judgment, were of most significance in our audit of the financial statements of the current period. We have determined that there are no key audit matters to communicate in our report.

Other Matter

The auditor's report is intended solely for the intended users and should not be distributed to or used by other parties.

Responsibilities of Management and Those Charged with Governance for the Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with NFRS, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Company or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Auditor's Responsibilities for the Audit of Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether caused due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with NSAs will always detect a material misstatement when it exists.

As part of an audit in accordance with NSAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, international omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the company's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on company's ability to continue as going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to related disclosures in the financial statements or, if such disclosure are inadequate, to modify our audit opinion. Our conclusions are based on the audit evidences obtained up to date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Company to cease as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statement, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.
- Obtain sufficient and appropriate audit evidence regarding the financial information of the Company's Activities to express an opinion on Financial Statements.

We communicate with those charged with governance, regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

Report on Other Legal and Regulatory Requirements

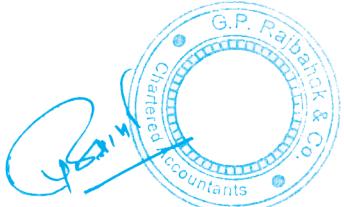
We have determined to communicate following matters in accordance with the requirements of Companies Act, 2063, Company Directive, 2072 and other regulatory requirements:-

- We have obtained all the information and the explanations, which, to the best of our knowledge and belief, were necessary for the purpose of our audit.
- Based on our audit, proper books of accounts as required by law have been kept by the Company.
- The Statement of Financial Position, the Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income, the Statement of Cash Flows, and the Statement of Changes in Equity dealt with by this report are in agreement with the books of accounts maintained by the Company.
- In our opinion and to the best of our information and according to the explanations and from our examination of the books of accounts of the Company, we have not come across any case where the Board of Directors or any office bearer of the Company have acted contrary to the provisions of law, or committed any misappropriation or caused any loss

or damage to the Company or acted in a manner, as would jeopardize the interest and security of the Company, its shareholders and its stakeholders.

- The business of the Company has been conducted satisfactorily and operated within its jurisdiction and has been functioning properly.

CA Pradeep Lama
Partner
G. P. Rajbahak & Co.,
Chartered Accountants

Date: December 4, 2023

Place: Kathmandu

UDIN: 231210CA020690uHzy

Bandipur Cable Car and Tourism Ltd.

Bandipur-04, Tanahun

Statement of Financial Position

As at Ashadh 31, 2080 (July 16, 2023)

Particulars	Note	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	Amount in NRs. As at Ashadh 31, 2078
I ASSETS				
(1) Non-current assets				
(a) Property, Plant and Equipment	3	225,735,962	206,016,651	205,950,060
(b) Capital Work-In-Progress	3	1,796,784,773	1,026,144,199	474,477,320
(c) Intangible Assets	4	20,736,819	23,128,149	6,797
(d) Deferred Tax Assets		-	-	1,194
(e) Investment		-	-	-
(f) Other Non- Financial Asset		-	-	-
Total Non Current Assets		2,043,257,554	1,255,289,000	680,435,371
(2) Current Assets				
(a) Financial Assets				
(i) Cash and Cash Equivalents	6	71,989,311	25,037,460	6,206,425
(ii) Trade Receivables		-	-	-
(iii) Other Financial Assets	7	300,609,650	70,529,492	10,839,325
(b) Inventories		-	-	-
(c) Other Current Assets	8	196,234,359	130,829,037	171,264,685
Total Current Assets		568,833,320	226,395,989	188,310,436
TOTAL ASSETS		2,612,090,874	1,481,684,989	868,745,806
II. EQUITY AND LIABILITIES				
Equity				
(a) Equity Share Capital	9	1,252,029,800	200,000,000	200,000,000
(b) Advance for Share Capital		457,264,161	447,669,901	216,973,051
(c) Retained Earnings	10	(98,121,606)	(56,057,809)	(27,214,320)
Total Equity		1,611,172,355	591,612,092	389,758,731
Liabilities				
(1) Non-current liabilities				
(a) Financial Liabilities	11	765,123,724	567,706,637	263,036,832
(b) Deferred Tax Liabilities	5	708,643	529,735	-
Total Non Current Liabilities		765,832,368	568,236,373	263,036,832
(2) Current liabilities				
(a) Financial Liabilities				
(i) Short Term Borrowings	12	133,052,992	128,337,214	184,379,925
(ii) Trade Payables	13	79,776,794	159,305,739	29,342,666
(iii) Provisions		-	-	-
(b) Other Current Liabilities	14	22,256,365	34,193,572	2,227,653
Total Current Liabilities		235,086,151	321,836,525	215,950,244
Total Liabilities		1,000,918,519	890,072,898	478,987,076
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		2,612,090,874	1,481,684,989	868,745,806

The accompanying notes are an integral part of the Financial Statements.

As per our report of even date

Ram Chandra Sharma
ChairmanShiva Prasad Sharma
DirectorTaranath Upadhyaya
DirectorCA. Pradeep Lama
Partner
G.P. Rajbahad & Co.
Chartered AccountantsHari Dutta Paudel
DirectorKiran Pokharel
Vice - PresidentAmit Shrestha
Finance OfficerPlace:- Kathmandu
Date:

Bandipur Cable Car and Tourism Ltd.

Bandipur-04, Tanahun

Statement of Profit or Loss

For the year ended on Ashadh 31, 2080 (July 16, 2023)

Particulars	Note	Amount in NRs.	
		Year ended Ashadh 31, 2080	Year ended Ashadh 32, 2079
Revenue from Operation			
Cost of Operation		-	-
Gross Profit		-	-
Other Income	15	52,290	13,999,965
Employee Benefit Expenses	16	3,980,900	2,085,929
Administrative Expenses	17	28,053,054	4,119,059
Selling & Distribution Expense		-	-
Other Operating Expense		-	-
Depreciation and Amortisation Expenses	3,4	4,363,217	1,760,637
Profit from operation		(36,344,881)	6,034,341
Finance Costs	19	3,076,428	144,367
Non- Operating Expense	18	2,463,580	34,202,534
Profit before tax and staff bonus		(41,884,889)	(28,312,561)
Staff Bonus Expense		-	-
Profit before tax		(41,884,889)	(28,312,561)
Current Tax Expense		-	-
Deferred Tax Expense	5	178,908	530,929
Total Tax Expenses		178,908	530,929
Profit from Continuing Operations			
Profit /(Loss) on discontinued operations (net of tax)		(42,063,797)	(28,843,489)
Net Profit for the year		(42,063,797)	(28,843,489)
Earnings Per Share			
Basic and Diluted EPS		(3.36)	(14.42)

The accompanying notes are an integral part of the Financial Statements.

As per our report of even date

Ram Chandra Sharma
Chairman

Shiva Prasad Sharma
Director

Taranath Upadhyaya
Director

Hari Dutta Paudel
Director

Kiran Pokharel
Vice - President

Amit Shrestha
Finance Officer

G.P. Rajbakh & Co.
CA. Pradeep Lama
Partner
G.P. Rajbakh & Co.
Chartered Accountants

Place:- Kathmandu
Date:

वार्षिक प्रतिवेदन २०७९/०८०

Bandipur Cable Car and Tourism Ltd.

Bandipur-04, Tanahun

Statement of Other Comprehensive Income
For the year ended on Ashadh 31, 2080 (July 16, 2023)

Particulars	Note	Year ended	Figures in NRs.
		Ashadh 31, 2080	Year ended Ashadh 32, 2079
I Profit/(Loss) for the Year		(42,063,797)	(28,843,489)
(a) Items that will be reclassified to profit or loss			
- Actuarial gains/(loss) on defined benefit obligations		-	-
- Net gains/(loss) on Available for sale of investments		-	-
- Income tax relating to above items		-	-
(b) Items that will not be reclassified to profit and loss		-	-
II Other Comprehensive Income for the year, net of tax		-	-
Total Comprehensive Income for the year, net of tax		(42,063,797)	(28,843,489)
III (I+II)			

Attributable to:

Equity Share Holders

The accompanying notes are an integral part of the Financial Statements.

As per our report of even date

Ram Chandra Sharma
Chairman

Shiva Prasad Sharma
Director

Taranath Upadhyaya
Director

G.P. Rajbakh & Co.
Chartered Accountants
CA. Pradeep Lama
Partner
CA. Pradeep Lama
Partner
G.P. Rajbakh & Co.
Chartered Accountants

Hari Dutta Paudel
Director

Kiran Pokharel
Vice - President

Amit Shrestha
Finance Officer

Place:- Kathmandu
Date:

Bandipur Cable Car and Tourism Ltd.

Bandipur-04, Tanahun

Statement of Changes in Equity

For the year ended on Ashadh 31, 2080 (July 16, 2023)

Figures in NRs.

Particulars	Equity Share Capital	CSR Reserve	Retained Earnings	Securities Premium	Total Equity
Balance as at Shravan 01, 2078	200,000,000	-	(27,214,320)	-	172,785,680
Adjustment for prior period items			-	-	
Profit for the year		-	(28,843,489)	-	(28,843,489)
Other comprehensive income		-	-	-	-
Advance for Share Capital	447,669,901	-	-	-	447,669,901
As at Ashadh 32, 2079	647,669,901		(56,057,809)	-	591,612,092
Issue of Share Capital	1,052,029,800		-	-	1,052,029,800
Adjustment for prior period items	-		-	-	
Profit for the year	-		(42,063,797)	-	(42,063,797)
Other comprehensive income	-		-	-	
Total Comprehensive income during the year	1,052,029,800		(42,063,797)		1,009,966,003
Transfer to reserve during the year	-		-	-	-
Change in Advance Share Capital	9,594,260		-	-	9,594,260
As at Ashadh 31, 2080	1,709,293,961		(98,121,606)		1,611,172,355

The accompanying notes are an integral part of the Financial Statements.

Ram Chandra Sharma
Chairman

Shiva Prasad Sharma
Director

Taranath Upadhyaya
Director

Hari Dutta Paudel
Director

Kiran Pokharel
Vice - President

Amit Shrestha
Finance Officer

As per our report of even date

CA. Pradeep Lama
Partner
G.P. Rajbahak & Co.
Chartered Accountants

Place:- Kathmandu
Date:

Bandipur Cable Car and Tourism Ltd.
Bandipur-04, Tanahun
Statement of Cash Flows
For the year ended on Ashadh 31, 2080 (July 16, 2023)

Particulars	Figures in NRs.	
	Year ended Ashadh 31, 2080	Year ended Ashadh 32, 2079
A. CASH FLOW FROM OPERATING ACTIVITIES		
Profit before tax	(41,884,889)	(28,312,561)
Adjustments for:		
Depreciation and amortisation	4,363,217	1,760,637
Prior Period Adjustments	-	-
Finance cost	3,076,428	144,367
Cash Generated Before Working Capital Changes	(34,445,244)	(26,407,557)
Movement In Working Capital		
Increase / (decrease) in trade payables	(79,528,945)	129,963,074
Increase / (decrease) in other financial liabilities	-	-
Increase / (decrease) in other liabilities	(11,937,207)	31,965,919
(Increase) / decrease in trade receivables	-	-
(Increase) / decrease in other financial assets	(230,080,158)	(59,690,167)
(Increase) / decrease in other assets	(65,405,322)	40,435,648
(Increase) / decrease in inventories	-	-
Net cash flow from / (used in) operating activities	(421,396,876)	116,266,918
B. Cash flow from / (used in) investing activities		
Sale/ (Purchase) of property, plant and equipment	(21,691,197)	(24,948,581)
(Increase) / Decrease in Investments	-	-
Capitalised WIP	(594,700,750)	(551,666,879)
Net cash flow from / (used in) investing activities	(616,391,947)	(576,615,460)
C. Cash flow from / (used in) financing activities		
Increase/(Decrease) in Share Capital	1,052,029,800	-
Increase/(Decrease) in Securities Premium	-	-
Finance Cost	(179,016,252)	(144,367)
Short term borrowings	4,715,778	(56,042,711)
Increase/ (Decrease) in Long Term Loan	197,417,087	304,669,805
Increase/ (Decrease) in Other Comprehensive Income	-	-
Increase/ (Decrease) in Advance for Share Capital	9,594,260	230,696,850
Net cash flow from / (used in) financing activities	1,084,740,673	479,179,577
Net increase / (decrease) in cash and cash equivalents (a+b+c)	46,951,851	18,831,035
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	25,037,460	6,206,425
Cash and cash equivalents at the end of the year	71,989,311	25,037,460
Components of cash and cash equivalents		
Cash on hand	4,741	4,866
Balances with banks	71,984,570	25,032,594
Cash and cash equivalents	71,989,311	25,037,460

The accompanying notes are an integral part of the Financial Statements.

Ram Chandra Sharma
Chairman

Shiva Prasad Sharma
Director

Taranath Upadhyaya
Director

Hari Dutta Paudel
Director

Kiran Pokharel
Vice - President

Amit Shrestha
Finance Officer

As per our report of even date

G.P. Rajbahak & Co.
Chartered Accountants
C.A. Pradeep Lama
Partner
G.P. Rajbahak & Co.
Chartered Accountants

Place:- Kathmandu
Date:

Bandipur Cable Car and Tourism Ltd.

Significant Accounting Policies and Notes to the Financial Statements

As at Ashadh 31, 2080 (July 16, 2023)

1 Corporate Information

Bandipur Cable Car and Toursim Ltd. (the Company) is a public Limited company , incorporated under the Companies Act, 2063 of Nepal .The registered place & the principal place of operation is located at Bandipur-4, Tanahun, Nepal. Bandipur Cable Car and Tourism Ltd (“*the Company*”) initially was a private limited company established on Poush 22, 2069 (*January 06, 2013*) as per the Company Act 2063 and later on converted into Public Company on Bhadra 17, 2078 (*August 29, 2021*). .

The principal objective of the Company is to build and operate the cable car and promote tourism related activity within the territory of Nepal.

2 Reporting Period

The accounting policies set out below have been applied consistently to all periods presented in these financial statements unless otherwise stated.

The Company follows the Nepalese financial year based on Nepalese calendar. The corresponding dates for the English calendar are as follows :

Relevant Financial Statement	Date in B.S.	Date in A.D.
Comparative NFRS Date		
NFRS Transition date	Shrawan 01 2078	16-Jul-21
Comparative Statement of Financial Position Date	Ashad 32, 2079	16-Jul-22
Comparative reporting period	Shrawan 1, 2078 - Ashad 32,	July 16, 2021 - July
Current Year NFRS Date		
NFRS Statement of Financial Position Date	Ashad 31, 2080	16-Jul-22
NFRS reporting period	Shrawan 1, 2079 - Ashad 31,	July 17, 2022 - July

2.1 Approval of Financial Statements by Directors

The accompanied Financial Statements have been authorized by the Board of Directors vide its resolution dated ..... and recommended for its approval by the Annual General Meeting of the shareholders.

2.2 Basis Of Preparation, Measurement And Significant Accounting Policies

The financial statements have been prepared in accordance with the Nepal Financial Reporting Standards (NFRS) issued by the Accounting Standards Board Nepal. The financial statements have been prepared on a going concern basis. The term NFRS, which includes all the standards and the related interpretations, as published by the Accounting Standards Board (ASB) Nepal and pronounced by The Institute of Chartered Accountants of Nepal (ICAN), is consistently used.

The Financial Statement have been prepared on accrual and going concern basis. The accounting policies are applied consistently to all the periods presented in the financial statement. All the asset and liabilities have been classified as current or non current as per the Company's net operating cycle. Based on the nature of the products and the time between the acquisition of assets for processing and their realization of cash and cash equivalents, the company has ascertained its operating cycle as 12 months for the purposed of current and non-current classification of assets and liabilities.

2.3 Statement of Compliance

This is the first time adoption of NFRS by the company, and it complies with necessary NFRS requirements as required by ICAN.

2.4 Critical Accounting Estimates

The preparation of the financial statements in conformity with Nepal Financial Reporting Standards(NFRS) requires the use of certain critical accounting estimates and judgments. It also requires management to exercise judgment in the process of applying the company's accounting policies. The company makes certain estimates and assumption regarding the future events. Estimates and judgments are continuously evaluated based on historical experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. In future, actual result may differ from these estimates and assumptions.

2.5 Functional and Presentation Currency

The financial statements are prepared and presented in Nepalese Rupees, which is the functional currency of the company as well.

2.6 Going Concern

The directors have made an assessment of the Company's ability to continue as a going concern and is satisfied that it has the resources to continue in business for the foreseeable future. Furthermore, the directors are not aware of any material uncertainties that may cast significant doubt upon the company's ability to continue as a going concern and they do not intend either to liquidate or to cease operations of it. Therefore, the financial statements continue to be prepared on the going concern basis.

2.7 Discounting

When the realization of assets and settlement of obligation is for more than one year, the Company considers the discounting of such assets and liabilities where the impact is material. Various internal and external factors have been considered for determining the discount rate to be applied to the cash flows of company.

2.8 Materiality

In the Financial Statements, materiality and aggregation is dealt with in compliance with Nepal Accounting Standard-NAS1 "Presentation of Financial Statements". Each material class of similar items is presented separately and items that are not similar in nature or function are also presented separately unless these are immaterial.

2.9 Rounding

The amounts in the financial statements are rounded off to the nearest Rupees, except where otherwise indicated as permitted by NAS 1 – "Presentation of Financial Statements".

2.10 Comparative information

Accounting policies are consistently applied across all periods reported. The presentation and classification of financial figures relating to previous period are regrouped or reclassified where relevant to facilitate consistent presentation and better comparability.

2.11 Events after the reporting date

Events after the reporting date are those events, favorable and unfavorable, that occur between the reporting date and the date when the financial statements are authorized for issue. All material and important events that occurred after the reporting date have been considered and appropriate disclosures have been made in line with NAS 10 – "Events After the Reporting Period".

2.12 Current versus Non-Current classification

The company presents assets and liabilities in the balance sheet based on Current / Non-Current classification.

The company presents assets and liabilities in the statement of financial position based on current/non current classification. Based on the nature of products and the time between acquisition of assets for processing and their realization in cash and cash equivalents the company has ascertained its operating cycle as 12 months for the purposes of current/non current classification of assets.

The Company classifies an asset as current when it is:

- i) Expected to be realized or intended to be sold or consumed in normal operating cycle.
  - ii) Held primarily for the purposes of trading.
  - iii) Expected to be realized within twelve months after the reporting period.
  - iv) Cash and cash equivalent unless restricted from being exchanged or settled a liability for at least 12 months
- All other assets are classified as non-current.

The Company classifies a liability as current when it is:

- i) Expected to be settled in normal operating cycle.
- ii) Held primarily for the purposes of trading.
- iii) Settled within twelve months after the reporting period.
- iv) No conditional right to defer the settlement for at least twelve months after the reporting period.

14/07/2022: Shrestha Rishi Dinesh

All other liability are classified as non current.
Deferred Tax Asset and liabilities are classified as non current assets and liabilities.

2.13 Property, Plant and Equipment

Recognition

Property, Plant and equipment are stated at cost of acquisition less accumulated depreciation and accumulated impairment provisions, if any when it is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the Company and it can be used for more than one year and the cost can be measured reliably. All Property Plant and Equipment are initially recorded at cost. Cost includes the acquisition cost or the cost of construction including duties and non-refundable taxes, expenses directly related to bringing the asset to the location and condition necessary for their intended use and in the case of qualifying assets, the attributable borrowing costs.

Subsequent costs are included in the asset's carrying amount or recognized as a separate asset, as appropriate, only when it is probable that future economic benefit associated with the item will flow to the Company and the cost of the item can be measured reliably. The carrying amount of any component accounted for as a separate asset is derecognized when replaced. All other minor repairs and maintenance are charged to profit or loss during the reporting period in which they are incurred.

i) Depreciation

Depreciation on property, plant and equipment other than free hold land is provided on Straight Line Method based on the estimated useful life as per management estimates. The residual values, useful lives and methods of depreciation of property, plant and equipment are reviewed at each financial year and adjusted prospectively, if appropriate.

The company based its assumptions and estimations on parameters available when the financial statements were

Particulars	Useful Life (in yrs)	Salvage Value
Plant and Machinery	5	0%
Furniture and fixture	8	0%
Office equipments	5	0%
Vehicles	10	0%

De-recognition

An item of property plant and equipment is derecognized upon disposal or when no future economic benefits are expected to arise from the continued used of the asset. Any gain or loss arising on the disposal or retirement of an item of property, plant and equipment is determined as the difference between the sales proceeds and the carrying amount of the asset and is recognized in the Statement of Profit or loss

2.14 Capital Work in Progress

These are expenses of capital nature directly incurred in the construction of buildings, major plant and machinery and system development, awaiting capitalization. Capital work-in-progress would be transferred to the relevant asset when it is available for use, i.e. when it is in the location and condition necessary for it to be capable of operating in the manner intended by management. Capital work-in-progress is stated at cost less any accumulated impairment losses.

2.15 Intangible Assets

Intangible assets are initially recognized at cost. Subsequently intangible assets are carried at cost less accumulated amortization and accumulated impairment losses. An intangible asset is recognized if it is probable that the expected future economic benefits that are attributable to the asset will flow to the Company and its cost can be measured reliably.

Amortization

The useful lives of intangible assets are assessed to be either finite or indefinite. An intangible asset shall be regarded as having an indefinite useful life when, based on an analysis of all of the relevant factors, there is no foreseeable limit to the period over which the asset is expected generate net cash inflow for the entity.

14/04/2020: *[Handwritten signatures]*

Amortization is recognized in Statement of Profit & Loss on straight line method (SLM) over the estimated useful life of the intangible assets from the date that it is available for use since this most closely reflects the expected pattern of consumption of the future economic benefits embodied in the asset. The amortization period and the amortization method for an intangible asset with a finite useful life are reviewed at least at each financial year end. The amortization expense on intangible assets with finite lives is recognized in the Statement of Profit & Loss.

Useful Life of Intangible Assets based on SLM is categorized as stated below:

Particulars	Useful Life (in yrs)
Website	5
Software Development	10
Leasehold Assets	12

2.16 Impairment of assets

The carrying amount of assets are reviewed at each date of the financial statement, if there is any indication of impairment based on internal/external factors. An asset is impaired when the carrying amount of the asset exceeds the recoverable amount. An impairment loss is recognised under Impairment expenses in the year in which an asset is identified as impaired.

2.17 Cash and Cash Equivalents:

Cash and cash equivalents have an original maturity of less than three months. These enable the company to meet its short-term liquidity requirements.

Cash and bank balances comprise cash in hand and balances with Banks as on reporting date.

2.18 Share Capital

Financial instruments issued by the company which evidences a residual interest in the asset of the company after deducting all the liabilities are classified as the equity instruments. Such equity instruments is presented as share capital in the statement of financial position which represents the par value of equity shares issued. The company has classified financial instruments as equity when there is no contractual obligation to transfer cash, other financial assets or issue available number of own equity instruments.

2.19 Revenue Recognition

Revenue is recognized to the extent that it is probable that the economic benefit will flow to the company and the revenue and associated cost incurred or to be incurred can reliably be measured. Revenue is recognised at an amount that reflects the consideration to which the Company expects to be entitled in exchange for transferring the goods or services to a customer i.e. on transfer of control of the goods or service to the customer. Revenue from operation is net of Indirect Taxes, returns and discounts.

Income recognition for the revenue streams is as below:-

i) Revenue from Operations

Revenue from the sale of goods shall be recognized when all the following conditions have been satisfied:

- > The company has transferred to the buyer the significant risks and rewards of ownership of the goods;
- > The company retains neither continuing managerial involvement to the degree usually associated with ownership nor effective control over the goods sold;
- > The amount of revenue can be measured reliably;
- > It is probable that the economic benefits associated with the transaction will flow to the company; and
- > The costs incurred or to be incurred in respect of the transaction can be measured reliably.

> Sales is recognized at fair value of consideration received or receivables. Sales is recognized at net of VAT

The company has not commenced the operation by the end of fiscal year and hence the sales has not been recorded in the books.

ii) Other Income

> Other Incomes have been recognized on accrual basis in the financial statement.

> Interest income is recognized on the time proportion basis using the effective interest rate.

Mr. Dinesh Chandra Shrestha
Managing Director

Mr. Purna Chandra Shrestha
Chief Financial Officer

2.20 Foreign Currency Transactions

Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies at the reporting date are translated to Nepalese Rupees using the spot foreign exchange rate ruling at that date and all differences arising on non-trading activities are taken to 'Other Operating Income' in the Statement of Profit or Loss. The foreign currency gain or loss on monetary items is the difference between amortized cost in the functional currency at the beginning of the period, adjusted for effective interest and payments during the period, and the amortized cost in foreign currency translated at the rates of exchange prevailing at the end of the reporting period.

Non-monetary items in a foreign currency that are measured in terms of historical cost are translated using the exchange rates as at the dates of the initial transactions. Non-monetary items in foreign currency measured at fair value are translated using the exchange rates at the date when the fair value was determined.

Foreign exchange differences arising on the settlement or reporting of monetary items at rates different from those which were initially recorded are dealt with in the Statement of Profit or Loss. However, foreign currency differences arising on available-for-sale equity instruments are recognized in other comprehensive income

The company does not have any foreign currency denominated assets, liabilities, income and expenses.

2.21 Employee Benefits

i) Short term-Employment Benefits:

The cost of all short-term employee benefits (that are expected to be settled wholly within 12 months after the end of the period in which the employees render the related service) are recognised during the period in which the employee renders the related service. The accruals for employee entitlements to benefits such as salaries, bonuses and annual leave represents the amount which the Company has present obligation to pay as a result of the employee's services and obligation can be measured reliably.

ii) Post- Employment Benefits

A defined contribution plan is a post employment plan under which an entity pays fixed contributions into a separate entity and will have no legal or constructive obligation to pay further amount. The Company has no schemes of retirement benefits for staffs in the form provident fund (defined contribution plan) as per the requirement of the Labour Act, 2074.

A defined benefit plan is a post-employment benefit plan other than a defined contribution plan. The company's net obligation in respect of defined benefit plans is calculated by estimating the amount of future benefit that employees have been earned in the current and prior periods, discount that amount and deducting the fair value of any plan assets. The calculation of defined benefit-obligation is performed annually by a qualified actuary using the projected unit credit method. The company has no schemes of retirement benefits for staffs in the form of defined benefit plan.

2.22 Income Tax

As per Nepal Accounting Standard- NAS 12 (Income Taxes) tax expense is the aggregate amount included in determination of profit or loss for the period in respect of current and deferred taxation. Income Tax expense is recognized in the statement of Profit or Loss, except to the extent it relates to items recognized directly in equity or other comprehensive income in which case it is recognized in equity or in other comprehensive income. The Management periodically evaluates positions taken in tax returns with respect to situations in which applicable tax regulation is subject to interpretation. It establishes provisions where appropriate on the basis of amounts expected to be paid to tax authorities.

Current Tax

Current tax assets and liabilities consist of amounts expected to be recovered from or paid to Inland Revenue Department in respect of the current year, using the tax rates and tax laws enacted or substantively enacted on the reporting date and any adjustment to tax payable in respect of prior years

Current tax assets and current tax liabilities are offset only if there is a legally enforceable right to set off the recognized amounts, and it is intended to realize the asset and settle the liability on a net basis or simultaneously.

*Alom
Rajbhanj
Chetna
Raj
Om
M*

Deferred Tax

Deferred tax is recognized on temporary differences between the carrying amounts of assets and liabilities. Deferred income tax is recognized using the statement of financial position and its tax base. Deferred income tax assets and liabilities are recognized for deductible and taxable temporary differences arising between the tax base of assets and liabilities and their carrying amount in the financial statements, except when the deferred income tax arises from the initial recognition of goodwill, an asset or liability in a transaction that is not a business combination and affects neither accounting nor taxable profits or loss at the time of the transaction.

Deferred income tax assets are recognized to the extent that it is probable that taxable profit will be available against which the deductible temporary differences and the carry forward of unused tax credits and unused tax losses can be utilized.

The carrying amount of deferred tax assets is reviewed at each reporting date and reduced to the extent that it is no longer probable that sufficient taxable profits will be available to allow all or part of the deferred income tax asset to be utilized. The Company has recognized deferred tax asset/liabilities on the items through which such temporary difference has arisen.

Deferred tax is calculated on temporary differences using the effective tax rate of 25% (Previous Year 25%). Deferred tax liabilities (net of liabilities) have been recognized in respect of all tax loss and other temporary differences giving rise to deferred tax asset where the management believe it has become reasonably certain that future taxable income will be available against which such deferred tax assets can be realized in accordance with NFRS.

2.23 Inventories

As per NAS 2, "Inventories", Inventories shall be carried at the lower of net realizable value or cost. Cost comprises of all costs of purchase, cost of conversion and other costs incurred in bringing the inventories to their present location and condition. Net realizable value is the estimated selling price in the ordinary course of business less the estimated cost of completion and the necessary estimated expenses.

Company does not possess any inventories during the reporting date.

2.24 Financial Instruments

A financial instrument is any contract that gives rise to a financial asset of one entity and a financial liability or equity. Financial asset is any asset that is:

- a) Cash
- b) An equity instrument of another entity;
- c) A contractual right:
  - i) To receive cash or another financial asset from another entity; or
  - ii) To exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially favorable to the entity; or
  - d) A contract that will or may be settled in the entity's own equity instruments and is:
    - i) a non-derivative for which the entity is or may be obliged to receive a variable number of the entity's own equity instruments; or
    - ii) a derivative that will or may be settled other than by the exchange of a fixed amount of cash or another financial asset for a fixed number of the entity's own equity instruments.

The company's principal financial assets comprises of assets held at fair value, trade and other receivables as well as advances.

A financial liability is any liability that is:

- a) Contractual obligation:
  - (i) To deliver cash or another financial asset to another entity; or
  - (ii) To exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially unfavorable to the entity; or
- b) a contract that will or may be settled in the entity's own equity instruments and is:
  - i) a non-derivative for which the entity is or may be obliged to deliver a variable number of the entity's own equity instruments; or
  - ii) a derivative that will or may be settled other than by the exchange of a fixed amount of cash or another financial asset for a fixed number of the entity's own equity instruments.

Signature: [Signature]

While the company's financial liabilities consist of long-term borrowings, short term borrowings and trade payables.

Recognition and measurement

The Company recognizes financial assets and financial liabilities initially at its fair value plus in the case of Financial Assets and financial liabilities not "at Fair value through Profit or Loss", transaction costs that are attributable to the acquisition or issue of the financial assets and financial liabilities. The transaction costs of Financial Assets carried "at Fair Value through Profit or Loss" are expensed in the Statement of Profit & Loss.

Subsequent Measurement of Financial Assets

i) Financial Assets measured at amortized cost:

A financial asset is measured at amortized cost if it is held within a business model whose objective is to hold the asset in order to collect contractual cash flows and the contractual terms of financial asset give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding. These instruments are recognized at amortized cost using effective interest rate. This classification includes trade receivables, advances and deposit. These instruments are mostly non-interest bearing and where interest component is present the implicit interest rate approximates effective interest rate. Therefore, it is assumed that the carrying amount represents the amortized cost of the assets.

ii) Financial Assets at fair value through other Comprehensive Income (FVTOCI):

A financial asset is measured at Fair value through other comprehensive income if it is held within a business model whose objective is achieved by both collecting contractual cash flows and selling financial assets and the contractual terms of financial asset give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding. These financial assets are measured at fair value and changes are taken to statement of other comprehensive income. This classification includes equity securities held to maturity.

iii) Financial Assets at Fair value through profit or loss (FVTPL):

A financial asset which is not classified in any of the above categories is measured at FVTPL. These financial assets are measured at fair value and changes are taken to state loss. This classification includes quoted or unquoted equity securities held

Subsequent Measurement of financial liabilities:

After initial recognition, financial liabilities that are not carried at fair value through profits or loss are subsequently measured at amortized cost using the effective interest method. Gains and losses are recognized in the Statement of Profit or Loss when the liabilities are derecognized, and through amortization process.

All financial liabilities held by the company are classified as financial liabilities held at amortized cost using effective interest rate. Financial liabilities held by the company are both interest bearing and non-interest bearing.

The non-interest-bearing instruments'carrying value represents the amortized cost. For interest bearing financial liabilities which comprises of the bank loans, interest charged by the bank approximates effective interest rate and the rate is considered for calculation of amortized cost of liability and the finance cost. The effect of initial charges and its impact on effective interest rate is considered not material and the carrying value is considered to approximate the amortized cost.

De-recognition:

The Company De-recognizes financial assets when the right to receive cash flows from the assets have expired or when it has transferred substantially all risks and rewards of ownership. If substantially all the risks and rewards have been neither retained nor transferred and the Company has retained control, the assets continue to be recognized to the extent of the Company's continuing involvement. Financial liabilities are derecognized when the obligation under the liability is discharged, cancelled or expired.

Impairment of financial assets

At each reporting date the Company assesses whether there is any objective indication that an asset or a group of financial assets may have been impaired. If such indication exists, the recoverable amount is determined. A financial asset or a group of financial assets is impaired and impairment losses are incurred if, and only if, there is objective evidence of impairment as a result of one or more events occurring after the initial recognition of the asset (a loss event), and that loss event (or events) has an impact on the estimated future cash flows of the financial asset or group of financial assets that can be reliably estimated.

240M 35000/- *[Handwritten signatures]*

The Company considers the following factors in assessing objective evidence of impairment:

- i) Whether the counterparty is in default of payments.
- ii) When a counterparty files for bankruptcy, and this would avoid or delay discharge of its obligation.
- iii) Where the Company initiates legal recourse of recovery in respect of a credit obligation if the counterpart.
- iv) Where the Company consents to a restructuring of the obligation, resulting in a diminished financial obligation, demonstrated by a material forgiveness of debt or postponement of scheduled payments.
- v) Where there is observable data indicating that there is a measurable decrease in the estimated future cash flows of a group of financial assets, although the decrease cannot yet be identified with specific individual financial assets

Offsetting of Financial Instruments

The company offsets the financial assets and liabilities, and presents the net amount in the Statement of Financial Position when and only when, it has a legal right to set off the amounts and intends either to settle them on a net basis or to realize the assets and settle the liability simultaneously.

2.25 Financing and Borrowing Cost:

As per NAS 23, "Borrowing Cost", Borrowing costs directly attributable to the acquisition, construction or production of an asset that necessarily takes a substantial period of time to get ready for its intended use or sale are capitalized as part of the cost of an asset. All other borrowing costs are expensed in the period in which they occur. Borrowing costs consist of interest and other costs that the Company incurs in connection with the borrowing of funds.

2.26 Provisions, Contingent assets and Contingent Liabilities

As per NAS 37, "Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets", Provision is a liability of uncertain timing or amount. An entity recognizes provision when three basic criterias as listed below are met:

- i) there is a present obligation as a result of past events.
- ii) it is probable that an outflow of resources embodying the future economic benefits will be required to settle the obligation
- iii) a reliable estimate can be made of the amount of the obligation

Contingent liabilities are possible obligations that arise from past events and whose existence will be confirmed only by the occurrence or non- occurrence of one or more future uncertain events not wholly within the control of the entity or a present obligation that arises from the past events but is not recognised.

Contingent liabilities are not recognised but disclosed in financial statements.

Contingent assets is a possible asset that arises from past events and whose existance will be confirmed only by the occurrence or non- occurrence of one or more uncertain future events not wholly within the control of the entity.

Contingent assets are not recognised but disclosed in the financial statements.

Company does not have any contingent liability for the reporting period.

2.27 Leases

The determination of whether an arrangement is a lease or it contains a lease, is based on the substance of the arrangement and requires an assessment of whether the fulfillment of the arrangement is dependent on the use of a specific asset or assets and the arrangement conveys a right to use the asset.

Leases are classified as finance leases whenever the terms of the lease transfer substantially all the risks and rewards of ownership to the lessee. All other leases are classified as operating leases. The lease rentals under such agreement are recognized in the statement of profit or loss as per the terms of the lease.

The Company recognizes rental expense from operating lease on a straight-line basis over the term of operating lease. Where the rentals are structured solely to increase in line with expected general inflation to compensate for lessors expected inflationary cost increases, such increases are recognized in the year in which such benefits accrue.

As per NFRS 16, "Leases", at the commencement date, a lessee shall measure the lease liability at the present value of the lease payments that are not paid at that date. The lease payments shall be discounted using the interest rate implicit in the lease, if that rate can be readily determined. If that rate cannot be readily determined, the lessee shall use the lessee's incremental borrowing rate.

✓ 10M ✓ 20000 ✓ Questha ✓ R.S. ✓ ✓ ✓ ✓ ✓

However on our assumption of lease for either short-term leases or leases for which the underlying asset is of low value, the lessee shall recognise the lease payments associated with those leases as an expense on either a straight-line basis over the lease term or another systematic basis. The lessee shall apply another systematic basis if that basis is more representative of the pattern of the lessee's benefit.

The Company has elected not to recognize ROU Assets and lease liabilities for leases of low value assets and short term leases for which the lease term ends within 12 months of the date of initial recognition. Since the amount of lease rentals is of low value, NFRS 16 has not been applied and lease rentals has been recognized in Statement of Profit or Loss considering the lease as operating lease.

2.28 Related Party Disclosures

A) Relationships

A party is related to an entity if:

- (a) directly, or indirectly through one or more intermediaries, the party:
  - (i) controls, is controlled by, or is under common control with, the entity (this includes parents, subsidiaries and fellow subsidiaries);
  - (ii) has an interest in the entity that gives it significant influence over the entity; or
  - (iii) has joint control over the entity;
- (b) the party is an associate (An associate is an entity, including an unincorporated entity such as a partnership, over which the investor has significant influence and that is neither a subsidiary nor an interest in a joint venture.) of the entity.

B) Directors

Key Management Personnel and their immediate family members are also considered to be related parties for disclosure purpose as per NAS-24 "Related Party Disclosures".

As per Nepal Accounting Standard (NAS 24) "Related Party Disclosures", Key Management Personnel are those having authority and responsibility for planning, directing and controlling the activities of the entity directly or indirectly. The Company considers the members of its Board , Chief Executive Officer and all managerial level executives as Key Management Personnel (KMP) of the company.

Following is the list of the directors and CEO bearing office at the July 16, 2023:

1) Ram Chandra Sharma	Chairman
2) Shiva Prasad Sharma	Director
3) Taranath Upadhyaya	Director
4) Krishna Raj Adhikari	Director
5) Hari Dutta Paudel	Director
6) Rama Sapkota	Director
7) Babu Ram Aryal	Director
8) Harka Bahadur Adhikari	Alternate Director
9) Krishna Raj Adhikari	Chief Executive Officer

Details of transactions and payments to the directors is listed below:

For FY 2079-80

Name	Nature of Transaction	Amount (NRs.)
Hari Dutta Paudel	Remuneration	444,956
Kiran Pokhrel	Remuneration	1,025,320
Krishna Raj Adhikari	Remuneration	482,550
Ramchandra Sharma	Remuneration	1,368,331
Shiva Prasad Sharma	Remuneration	1,171,126
Taranath Upadhyaya	Remuneration	498,000

As per NAS 24, " Related Party Disclosure", Significant influence may be gained by virtue of 20 percent or more voting power but not more than 50 percent voting power.

Significant share holder comprises of:

Name	Shareholding %
R.K.D. Holdings Limited	20.90%

✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓

2.29 Earnings per share (EPS)

Basic earnings per share are calculated by dividing the net profit or loss for the year attributable to equity shareholders by the weighted average number of equity shares outstanding during the year.

For the purpose of calculating diluted earnings per share, the net profit or loss for the year attributable to equity shareholders and the weighted average number of shares outstanding during the year are adjusted for the effects of all potentially dilutive securities.

	Year ended Ashadh 31, 2080	Year ended Ashadh 31, 2079
(a) Net profit/ (loss) after tax as per statement of profit and loss attributable to equity shareholders	(42,063,797)	(28,843,489)
(b) Net Profit/ (loss) attributable to equity shareholders adjusted for income dilution	(42,063,797)	(28,843,489)
(c) Weighted average number of equity shares for Basic EPS	12,520,298	2,000,000
(d) Weighted average number of equity shares for Diluted EPS	12,520,298	2,000,000
(e) Basic earnings per share (in Rs.)	(3.36)	(14.42)
(f) Diluted earnings per share (in Rs.)	(3.36)	(14.42)
(g) Face value per equity share	100	100

2.30 Cash Flow Statement

The Company has reported its cash flow statement applying the "Indirect Method" in accordance with NAS 07 - "Statement of Cash Flows".

'Cash and Cash Equivalents', as referred to in the statement of cash flows are the same as presented on the face of the consolidated statement of financial position. 'Cash Flows' are inflows and outflows of cash and cash equivalents.

The Statement of cash flows reports cash flows during the period classified by operating, investing and financing activities as defined hereunder:

a) Operating Activities:	are the principal revenue generating activities of the reporting entity and other activities that are not classified as investing or
b) Investing Activities:	are the acquisition and disposal of long-term assets and other long term investments.
c) Financing Activities:	are activities that result in changes in the size and composition of the contributed equity and borrowed capital of the company.

2.31 CSR Reserve

Section 54 of Industrial Enterprises Act, 2076 provides the statutory requirement to set aside at least one percent of its annual profit in each fiscal year for the purpose of performing the corporate social responsibility.

The company has not created any CSR Reserve since it is yet to have operational income.

2.32 Comparative Information

The accounting policies have been consistently applied by the company and are consistent with those used in the previous year. Area in which accounting policies are changed , treatment of same has been given in the financial statement. Previous years figure have been regrouped and/or rearranged wherever necessary to facilitate comparision.

Mr. Dipendra Shrestha
Chairman

G.P. Raiphak & Co.
Chartered Accountants

Property, Plant and Equipment
Details of property, plant and equipment of the company as under:

Particulars	Land	Building	Furniture and Fixtures	Computer & Office Equipments	Vehicles	Plant and Machineries	Total	Capital Work in Progress	Amount in NRs.
Cost									
Cost as at 01.04.2078	191,671,250	-	680,789	860,749	15,232,235	89,027	208,534,050	474,477,320	683,011,370
Addition during the FY 2078.79	-	-	462,895	251,812	-	1,080,392	1,795,099	551,666,879	553,461,978
Revaluation & adjustments	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Disposals	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balance as on 31.03.2079	191,671,250			1,143,684	1,112,561	15,232,235	1,169,419	210,329,149	1,026,144,199
Balance as at 01.04.2079									
Balance as at 01.04.2079	191,671,250	-	1,143,684	1,112,561	15,232,235	1,169,419	210,329,149	1,026,144,199	1,236,473,348
Addition during the FY 2079.80	20,737,560	-	276,654	676,983	-	-	21,691,197	770,640,574	792,331,771
Revaluation & adjustments	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Disposals	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balance as on 31.03.2080	212,408,810			1,420,338	1,789,544	15,232,235	1,169,419	232,020,346	1,796,784,773
Accumulated Depreciation									
Balance as at 01.04.2078	-	-	266,095	273,576	2,030,965	13,354	2,583,990	-	2,583,990
Charge for the FY 2078.79	-	-	107,302	188,192	1,377,524	55,489	1,728,508	-	1,728,508
Disposals	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balance as on 31.03.2079	-		373,398	461,768	3,408,489	68,843	4,312,497	-	4,312,497
Balance as at 01.04.2079									
Balance as at 01.04.2079	-	-	373,398	461,768	3,408,489	68,843	4,312,497	-	4,312,497
Charge for the FY 2079.80	-	-	134,198	220,190	1,377,524	239,975	1,971,886	-	1,971,886
Disposals	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balance as on 31.03.2080	-		507,595	681,957	4,786,013	308,818	6,284,384	-	6,284,384
Closing Balance as at 01.04.2078									
Closing Balance as at 01.04.2078	191,671,250	-	414,693,64	587,173,26	13,201,271	75,673	205,950,060	474,477,320	680,427,381
Closing Balance as at 32.03.2079	191,671,250	-	770,286	650,793	11,823,747	1,100,575	206,016,651	1,026,144,199	1,232,160,851
Closing Balance as at 31.03.2080	212,408,810	-	912,743	1,107,586	10,446,223	860,600	225,735,962	1,796,784,773	2,022,520,735

15/03/2020
Raibherak & Co.
Chartered Accountants

15/03/2020
Raibherak Gear & Tourism Limited
Chartered Accountants

Intangible assets

Note - 4
Amount in NRs.

Particulars	Website	Computer Software	Lease Hold Assets	Total Intangible Assets
Cost				
Deemed Cost as at 01.04.2078	13,274	-	-	13,274
Addition during the FY 2078.79	732,637	22,100,000	320,845	23,153,482
Disposals	-	-	-	-
Balance as on 32.03.2079	745,912	22,100,000	320,845	23,166,757
Balance as at 01.04.2079	745,912	22,100,000	320,845	23,166,757
Addition during the FY 2079.80	-	-	-	-
Disposals	-	-	-	-
Balance as on 31.03.2080	745,912	22,100,000	320,845	23,166,757
Amortization				
Balance as at 01.04.2078	6,478	-	-	6,478
Charge for the FY 2078.79	2,719	-	29,411	32,129
Disposals	-	-	-	-
Balance as on 32.03.2079	9,196	-	29,411	38,607
Balance as at 01.04.2079	9,196	-	29,411	38,607
Charge for the FY 2079.80	149,246	2,210,000	32,085	2,391,331
Disposals	-	-	-	-
Balance as on 31.03.2080	158,442	2,210,000	61,495	2,429,938
Closing Balance as at 01.04.2078	6,797	-	-	6,797
Closing Balance as at 32.03.2079	736,715	22,100,000	291,434	23,128,149
Closing Balance as at 31.03.2080	587,469	19,890,000	259,350	20,736,819

21/03/2020: *[Handwritten signatures]*

Deferred tax

Particulars	Note -5 Amounts (NRs.)		
	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Assets Base as per Financials	34,063,971	37,473,551	14,285,607
Assets Base as per Tax	31,229,397	35,354,609	14,290,381
Deductible/(Taxable) Temporary Difference	(2,834,574)	(2,118,941)	4,774
Liability Base as per Financials	-	-	-
Liability Base as per Tax	-	-	-
Deductible/(Taxable) Temporary Difference	-	-	-
Total of temporary/(taxable) difference	(2,834,574)	(2,118,941)	4,774
Tax rate	25%	25%	25%
Deffered Tax Liabilities/ (Assets)	(708,643)	(529,735)	1,194
Total	(708,643)	(529,735)	1,194
Deferred tax (expense)/income	178,908	530,929	-

Cash and Cash Equivalent

Particulars	Note -6 Amounts (NRs.)		
	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Cash in Hand (as certified by management)	4,741	4,866	4,721
Cheque/Draft in hands	-	-	-
Balance with Banks	71,984,570	25,032,594	6,201,704
Total	71,989,311	25,037,460	6,206,425

Bank Balances

Particulars	Note -6.1 Amounts (NRs.)		
	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Nepal Bank Ltd.	1,812,971	1,813,221	413,471
Nepal SBI Bank Ltd	4,233,047	9,088,234	3,774,702
Citizen Bank International Ltd	33,800	33,800	33,800
NIC Asia Bank Ltd	65,283,390	13,914,702	1,903,237
NMB Bank Ltd	621,362	182,637	76,495
Nawayug Multipurpose Cooperative Ltd.	-	-	-
10-00453-9	-	-	-
Total	71,984,570	25,032,594	6,201,704

Other Financial Asset

Particulars	Note - 7 Amounts (NRs.)		
	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Advance for Investment	289,015,000	-	-
Advance for Fixed Assets	-	-	10,679,325
Advance to Other Parties	11,594,650	70,529,492	160,000
Total	300,609,650	70,529,492	10,839,325

Other Current Asset

Particulars	Note - 8 Amounts (NRs.)		
	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Advances to Suppliers	15,327,545	13,419,596	65,875,704
Letter of Credit Margin	14,467,000	8,905,000	-
VAT Receivable	158,970,919	107,632,490	53,745,886
Advance Tax	626,365	645,249	17,030
Other Receivable and Advances	6,462,140	226,701	51,626,066
Prepaid Expenses	380,389	-	-
Total	196,234,359	130,829,037	171,264,685

१०००२: *[Handwritten signatures]*

Bandipur Cable Car and Tourism Ltd.

Bandipur-04, Tanahum

Schedules forming an integral part of the Financial Statement as on 31st Ashadh , 2080 (16th July, 2023)

Equity Share Capital

Note - 9

Particulars	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Authorized Capital (30,000,000 shares of Rs. 100 each)	30,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000
Issued Capital (25,500,000 shares of Rs. 100 each)	2,550,000,000	750,000,000	750,000,000
Subscribed and Paid- Up Capital (12,520,298 shares of Rs.100 each)	1,252,029,800	200,000,000	200,000,000
Total	1,252,029,800	200,000,000	200,000,000

a) Reconciliation of the number of Shares

As at 16th July 2023

Equity Shares	No of Shares	Amount(in lakhs)
Balance at the beginning of the year	2,000,000	200,000,000
Balance as at the end of the year	12,520,298	1,252,029,800

b) Right , Preferences and Restrictions attached to Shares

Equity Shares: The company has one class of equity shares having a par value of NRs.100 per share. Each share holder is eligible for one vote per share held. The dividend proposed by the shareholder is subject to the approval of the shareholders in annual general meeting, except in case of interim dividend. In the event of liquidation, the equity shareholder eligible to receive the remaining assets of the company after the distribution of the preferential amounts, in proportion to their shareholding.

Retained Earnings

Note -10

Retained earnings is the amount of net profit left over for the business after it has paid out dividends to its shareholders. Retained earnings is maintained by company to strengthen a company's financial position. Detail of such retained earnings and reserve has been tabulated below:

Particulars	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078	Figures in NRs.
Opening balance	(56,057,809)	(27,214,320)	(20,608,315)	
Prior Period Adjustment	-	-	-	
Net profit after tax during the year	(42,063,797)	(28,843,489)	(6,606,005)	
Other comprehensive Income	-	-	-	
Total	(98,121,606)	(56,057,809)	(27,214,320)	

Non Current Liabilities

Note - 11

Particulars	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078	Figures in NRs.
Term Loan	757,341,086	558,636,007	250,321,423	
Hire Purchase Loan	7,782,638	9,070,631	10,219,662	
Unsecured Loan	-	-	2,495,747	
Total	765,123,724	567,706,637	263,036,832	

Short Term Borrowing

Note - 12
Figures in NRs.

Particulars	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Working Capital Loan	-	-	-
Bridge Gap Loan	131,765,000	127,188,182	183,134,000
HP Loan (Current Portion)	1,287,992	1,149,032	1,245,925
Trust Receipt Loan	-	-	-
Total	133,052,992	128,337,214	184,379,925

Note: These loans are secured as first charges by way of hypothecation of all current assets and the fixed asset of the company.

Trade Payables

Note - 13
Figures in NRs.

Particulars	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Creditors for Goods & Services	79,776,794	159,305,739	29,342,666
Total	79,776,794	159,305,739	29,342,666

Other Current Liabilities

Note - 14
Amounts (NRs.)

Particulars	As at Ashadh 31, 2080	As at Ashadh 32, 2079	As at Ashadh 31, 2078
Salary and Wages Payable	1,427,461	245,721	143,899
Other Miscellaneous Payable	7,615,252	25,249,655	-
Rent Payable	-	144,000	44,211
Reverse VAT Payable	5,999,675	3,152,761	-
Statutory Dues IE VAT, Excise , Income Tax Payable	6,918,476	5,258,610	1,916,418
Audit Fee Payable	295,500	142,825	123,125
Total	22,256,365	34,193,572	2,227,653

21/07/2020: *[Signature]*

Bandipur Cable Car and Tourism Ltd.

Bandipur-04, Tanahun

Schedules forming an integral part of the Financial Statement
for the year ended 32nd Ashadh, 2079 (16th July, 2022)

Other Income

Particulars	Year ended	Year ended	Note - 15
	Ashadh 31, 2080	Ashadh 32, 2079	Amounts (NRs.)
Miscellaneous Income	32,290	132,664	
Proceeds of Bid Document	20,000	15,000	
Gain on sale of Shares (Current Investment)	-	8,741,976	
Dividend income	-	670,806	
Insurance Claim Income	-	141,200	
Interest Income	-	4,298,320	
Total	52,290	13,999,965	

Employee Benefit Expenses

Particulars	Year ended	Year ended	Note - 16
	Ashadh 31, 2080	Ashadh 32, 2079	Amounts (NRs.)
Salary Expenses	3,618,867	1,390,000	
Mess Expenses	362,033	695,929	
Total	3,980,900	2,085,929	

Administrative Expenditure

Particulars	Year ended	Year ended	Note - 17
	Ashadh 31, 2080	Ashadh 32, 2079	Amounts (NRs.)
Audit Fee	300,000	145,000	
Insurance Expenses	112,910	-	
Internet Expenses	20,500	31,500	
Legal and Consultancy Expenses	294,850	178,000	
Printing and Stationery Expenses	131,405	314,234	
Miscellaneous Expenses	294,921	1,299,766	
Water and Electricity Expenses	5,690	78,831	
Advertisement Expenses	144,630	126,464	
Office Expenses	299,151	216,930	
Service Fee and Charges	160,000	-	
Vehicle Fuel Expenses	670,886	-	
Renewal and Registration Expenses	425,400	2,500	
Rent Expenses	473,333	499,444	
Repair and Maintenance - Machinery & Equipments	3,950	-	
Repair and Maintenance - Others	10,000	-	
Repair and Maintenance - Vehicles	445,984	-	
Loading Wage Expenses	-	124,000	
Survey & Reimbursement Expenses	-	191,916	
Agent Commission	20,109,847	80,323	
Electrical Materials Expenses	-	1,800	
Kitchen Expenses	1,045	115,588	
Wage Expenses	-	51,800	
AGM Expenses	449,685	376,125	
Web hosting	3,450	-	
Telephone Expenses	21,695	130,142	
Travelling Expenses	3,673,722	154,695	
Total	28,053,054	4,119,059	

✓ ३०/०८/२०२२: जगेश राजपाल राजेश कुमार

Non- Operating Expense

Note - 18

Amounts (NRs.)

Particulars	Year ended Ashadh 31, 2080	Year ended Ashadh 32, 2079
Forex Loss	2,463,580	-
Provision for Receivables	-	34,202,534
Total	2,463,580	34,202,534

Finance Cost

Note - 19

Amounts (NRs.)

Particulars	Year ended Ashadh 31, 2080	Year ended Ashadh 32, 2079
Interest Expenses	2,529,826	-
Bank Charges	546,602	144,367
Total	3,076,428	144,367

(Signature) *200002: Mehta R.S.* *(Signature)* *(Signature)* *(Signature)* *(Signature)*

20.1 First time adoption of NFRS

Note - 20

The Company has prepared the opening balance sheet as per NFRS as of Shrawan 1, 2078 (the transition date) by recognising all assets and liabilities whose recognition is required by NFRS, not recognising items of assets or liabilities which are not permitted by NFRS, by reclassifying items from previous GAAP to NFRS as required under NFRS, and applying NFRS in measurement of recognised assets and liabilities. However, this principle is subject to the certain exception and certain optional exemptions availed by the Company as detailed below.

i) Deemed cost of property, plant and equipment and intangible assets

The Company has elected to continue with the carrying value of all its property, plant and equipment recognised as of Shrawan 1, 2078 (transition date) measured as the previous GAAP and used that carrying value as deemed cost as of the transition date.

20.2 Reconciliation between previous GAAP and NFRS

The following reconciliations provide the effect of transaction to NFRS from previous GAAP in accordance with NFRS 1.

a) Retained Earnings as at 01-04-2078

Particular	Amount
Retained Earnings under previous GAAP on 01-04-2078	(27,210,739)
<i>Adjustments:</i>	
Change in accounting policy:	
Depreciation	-
Assets written off	(4,774)
Present Value of Defined Benefit Obligation	-
Deferred tax adjustment (net)	1,194
Retained Earnings under NFRS	(27,214,320)

b) Net Profit for the year ended 32-03-2079

Particulars	For FY 2078-79
Profit/(loss) after tax under previous GAAP	(29,850,965)
<i>Adjustments:</i>	
Impact of Depreciation	1,353,287
Impact of Gratuity expense	-
Impact of Deferred Tax	(345,812)
Total Comprehensive Income/(loss) as per NFRS	(28,843,490)

c) There are no material adjustments to the statements of cash flows as reported under previous GAAP.

✓ १०८. ३०००२: *Questa* *S. S.* *J. J.* *D. D.* *C. C.*

21 FINANCIAL RISK MANAGEMENT OBJECTIVES AND POLICIES

The Company's principal financial liabilities comprise loans and borrowings and trade and other payables. The main purpose of these financial liabilities is to finance the Company's operations. The Company's principal financial assets comprise trade and other receivables, and cash and short-term deposits that arrive directly from its operations.

The Company is exposed to market risk, credit risk and liquidity risk.

The Company's senior management oversees the management of these risks.

The Board of Directors reviews and agrees policies for managing each of these risks which are summarized below.

21.1 Market risk

Market risk is the risk that the fair value of future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in market prices. Market prices comprise four types of risk: interest rate risk, currency risk, commodity price risk and other price risk, such as equity price risk. Financial instruments affected by market risk include loans and borrowings and deposits.

a) Interest rate risk

Interest rate risk is the risk that the fair value or future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in market interest rates. The Company's exposure to the risk of changes in market interest rates relates primarily to the Company's bank overdraft and short term deposits.

The Company manages its interest rate risk by negotiating with highly reputed commercial banks.

b) Foreign currency risk

Foreign currency risk is the risk that the fair value or future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in foreign exchange rates. The Company's exposure to the risk of changes in foreign exchange rates relates primarily to the Company's operating activities (when revenue or expense is denominated in a different currency from the Company's functional currency).

The Company manages its foreign currency risk by not holding the payables in foreign currencies for longer duration. Also, to the extent doable, the Company hedges its foreign exchange exposures by executing forward contracts to minimize risk caused by foreign exchange fluctuations. There are no open forward contracts as at Ashad 31, 2080 (July 16, 2023).

21.2 Credit risk

Credit risk is the risk that a counterparty will not meet its obligations under a financial instrument or customer contract, leading to a financial loss. The Company is exposed to credit risk from its operating activities (primarily for trade receivables) and from its financing activities, including deposits with banks and financial institutions.

21.3 Liquidity risk

The Company monitors its risk to a shortage of funds on a regular basis through cash forecasts.

The Company's objective is to maintain a balance between continuity of funding and flexibility through the use of bank overdrafts and bank loans. Access to sources of funding is sufficient.

✓/Dipendra Gurung

✓/Dipendra Gurung

✓/Dipendra Gurung

✓/Dipendra Gurung

✓/Dipendra Gurung

GP Raipahak & Co
Chartered Accountants

रेटिंग रिपोर्ट

Mr. Ram Chandra Sharma
Chairman
Bandipur Cable Car and Tourism Limited
Thulodhunga-4, Bandipur, Tanahun, Nepal

December 22, 2023

Confidential

Dear Sir,

Issuer Rating

Please refer to your request for assigning an Issuer rating to your company.

1. The following ratings has been assigned by CARE Ratings Nepal Limited's (CRNL) Rating Committee:

Particulars	Amount	Rating	Rating Action
Issuer Rating	NA	CARE-NP BB (Is) [Double B (Issuer Rating)]	Assigned

*The issuer rating is subject to total gearing not exceeding 0.75x at the end of FY24

2. The rating is only an opinion on the general creditworthiness of the company and not specific to any particular debt instrument.
3. The above rating is valid till December 22, 2024 (linked to the date of our initial communication of rating).
4. The explanatory notes regarding the rating symbols of CRNL for Issuer Rating are given in Annexure 1. The rationale for this rating will be communicated to you separately.
5. CRNL reserves the right to undertake a surveillance/review of the rating from time to time, based on circumstances warranting such review, subject to at least one such review/surveillance every year.
6. CRNL reserves the right to revise/reaffirm/withdraw the rating assigned, as a result of periodic review/surveillance, based on any event or information which in the opinion of CRNL warrants such an action. In the event of failure on the part of the entity to furnish such information, material or clarifications as may be required by CRNL so as to enable it to carry out continuous monitoring of the rating of the bank facilities; CRNL shall carry out the review on the basis of

CARE Ratings Nepal Limited

Star Mall, 5th Floor, Patalisadak, Kathmandu
Tel.: +977-1- 4012628/29/30 • Email: care@careratingsnepal.com • Website: www.careratingsnepal.com

best available information throughout the life time of such facilities. CRNL shall also be entitled to publicize/disseminate all the afore-mentioned rating actions in any manner considered appropriate by it, without reference to you.

7. Users of this rating may kindly refer our website www.careratingsnepal.com for latest update on the outstanding rating.
8. CRNL ratings are **not** recommendations to sanction, renew, disburse or recall any facilities.

If you need any clarification, you are welcome to approach us in this regard. We are indeed, grateful to you for entrusting this assignment to CRNL.

Thanking You,

Yours faithfully,

[Santosh Pudasaini]
Lead Analyst

[Anusha Thapa]
Analyst

Encl: As above

DISCLAIMER

CRNL's ratings are opinions on credit quality and are not recommendations to sanction, renew, disburse or recall the concerned bank facilities or to buy, sell or hold any security. CRNL has based its ratings on information obtained from sources believed by it to be accurate and reliable. CRNL does not, however, guarantee the accuracy, adequacy or completeness of any information and is not responsible for any errors or omissions or for the results obtained from the use of such information. Most entities whose bank facilities/instruments are rated by CRNL have paid a credit rating fee, based on the amount and type of bank facilities/instruments.

In case of partnership/proprietary concerns, the rating assigned by CARE is, inter-alia, based on the capital deployed by the partners/proprietor and the financial strength of the firm at present. The rating may undergo change in case of withdrawal of capital or the unsecured loans brought in by the partners/proprietor in addition to the financial performance and other relevant factors. CARE is not responsible for any errors and states that it has no financial liability whatsoever to the users of CARE's rating.

CARE Ratings Nepal Limited

Star Malt, 5th Floor, Putalisadak, Kathmandu
Tel.: +977-1- 4012628/29/30 • Email: care@careratingsnepal.com • Website: www.careratingsnepal.com

Annexure 1

CARE Ratings Nepal – Symbols for Issuer Rating in Nepal

Symbols	Rating Definition
CARE-NP AAA (Is)	Issuers with this rating are considered to offer the highest degree of safety regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal. Such issuers carry lowest credit risk.
CARE-NP AA (Is)	Issuers with this rating are considered to offer high degree of safety regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal. Such issuers carry very low credit risk.
CARE-NP A (Is)	Issuers with this rating are considered to offer adequate degree of safety regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal. Such issuers carry low credit risk.
CARE-NP BBB (Is)	Issuers with this rating are considered to offer moderate degree of safety regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal. Such issuers carry moderate credit risk.
CARE-NP BB (Is)	Issuers with this rating are considered to offer moderate risk of default regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal.
CARE-NP B (Is)	Issuers with this rating are considered to offer high risk of default regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal.
CARE-NP C (Is)	Issuers with this rating are considered to offer very high risk of default regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal.
CARE-NP D (Is)	Issuers with this rating are in default or are expected to be in default soon.

Note:

- i. Modifiers {"+" (plus) / "-"(minus)} can be used with the rating symbols for the categories CARE-NP AA (Is) to CARE-NP C (Is). The modifiers reflect the comparative standing within the category.
- ii. '(Is)' suffix will be added to indicates 'Issuer Rating'.

CARE Ratings Nepal Limited

Star Mall, 5th Floor, Patalisadak, Kathmandu
Tel.: +977-1- 4012628/29/30 • Email: care@careratingsnepal.com • Website: www.careratingsnepal.com

CareEdge

RATINGS NEPAL

Mr. Ram Chandra Sharma
Chairman
Bandipur Cable Car and Tourism Limited
 Thulodhunga-4, Bandipur, Tanahun, Nepal

December 21, 2023

Confidential

Dear Sir,

Credit rating for bank facilities

- On the basis of recent developments including operational and financial performance of your company for FY23 (Audited), our Rating Committee has reviewed the following ratings:

Facilities	Amount (Rs. In Million)	Rating	Rating Action
Long Term Bank Facilities	1,020.00	CARE-NP BB [Double B]	Reaffirmed
Total Facilities	1,020.00		

- Refer **Annexure I** for details of the facilities.
- The rationale for this rating will be communicated to you separately.
- The explanatory notes regarding the rating symbols of CARE Ratings Nepal Limited (CRNL) for Credit Rating of Bank facilities are given in **Annexure II**.
- The above rating is valid till March 22, 2025 (linked to the date of our initial communication of rating). CRNL reserves the right to undertake a surveillance/review of the rating from time to time, based on circumstances warranting such review, subject to at least one such review/surveillance every year.
- CRNL reserves the right to revise/reaffirm/withdraw the rating assigned, as a result of periodic review/surveillance, based on any event or information which in the opinion of CRNL warrants such an action. In the event of failure on the part of the entity to furnish such information, material or clarifications as may be required by CRNL so as to enable it to carry out continuous monitoring of the rating of the bank facilities; CRNL shall carry out the review on the basis of best available information throughout the life time of such

CARE Ratings Nepal Limited

Star Mall, 5th Floor, Patalisadak, Kathmandu
 Tel.: +977-1- 4012628/29/30 • Email: care@careratingsnepal.com • Website: www.careratingsnepal.com

- facilities. CRNL shall also be entitled to publicize/disseminate all the afore-mentioned rating actions in any manner considered appropriate by it, without reference to you.
7. Users of this rating may kindly refer our website www.careratingsnepal.com for latest update on the outstanding rating.
  8. CRNL ratings are **not** recommendations to sanction, renew, disburse or recall any facilities.

If you need any clarification, you are welcome to approach us in this regard. We are indeed, grateful to you for entrusting this assignment to CRNL.

Thanking You,

Yours faithfully,

[Santosh Pudasaini]
Lead Analyst

[Anusha Thapa]
Analyst

Encl: As above

DISCLAIMER

CRNL's ratings are opinions on credit quality and are not recommendations to sanction, renew, disburse or recall the concerned bank facilities or to buy, sell or hold any security. CRNL has based its ratings on information obtained from sources believed by it to be accurate and reliable. CRNL does not, however, guarantee the accuracy, adequacy or completeness of any information and is not responsible for any errors or omissions or for the results obtained from the use of such information. Most entities whose bank facilities/instruments are rated by CRNL have paid a credit rating fee, based on the amount and type of bank facilities/instruments.
In case of partnership/proprietary concerns, the rating assigned by CARE is, inter-alia, based on the capital deployed by the partners/proprietor and the financial strength of the firm at present. The rating may undergo change in case of withdrawal of capital or the unsecured loans brought in by the partners/proprietor in addition to the financial performance and other relevant factors. CARE is not responsible for any errors and states that it has no financial liability whatsoever to the users of CARE's rating.

CARE Ratings Nepal Limited

Star Mall, 5th Floor, Putalisadak, Kathmandu
Tel.: +977-1- 4012628/29/30 • Email: care@careratingsnepal.com • Website: www.careratingsnepal.com

Annexure I**Details of the rated facilities*****Long Term facilities*****Long term Rupee Term Loan**

(in Rs. Million)

SN	Name of Bank	Type of the facility	Sanctioned Amount	Debt Repayment Terms
1	Nepal SBI Bank Limited (as Lead Bank) & NMB Bank Limited (as Participating Bank)	Fixed Term Loan	540.00	Shall be repaid in 48 quarterly instalments i.e. 12 years and the repayment shall commence one year from first drawdown from the consortium or from commercial operation date of the project, whichever is earlier.
2	Nepal SBI Bank Limited	Fixed Term Loan	480.00	
Total			1,020.00	

Total Long Term Facilities= Rs. 1,020.00 Million**CARE Ratings Nepal Limited**Star Mall, 5th Floor, Patalisadak, Kathmandu
Tel.: +977-1- 4012628/29/30 • Email: care@careratingsnepal.com • Website: www.careratingsnepal.com

Annexure II**CARE Ratings Nepal Symbols for Bank Facilities Rating in Nepal****1. Rating Symbols for Long Term Instruments**

Symbols	Rating Definition
CARE-NP AAA	Instruments with this rating are considered to have the highest degree of safety regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal. Such instruments carry lowest credit risk.
CARE-NP AA	Instruments with this rating are considered to have high degree of safety regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal. Such instruments carry very low credit risk.
CARE-NP A	Instruments with this rating are considered to have adequate degree of safety regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal. Such instruments carry low credit risk.
CARE-NP BBB	Instruments with this rating are considered to have moderate degree of safety regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal. Such instruments carry moderate credit risk.
CARE-NP BB	Instruments with this rating are considered to have moderate risk of default regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal.
CARE-NP B	Instruments with this rating are considered to have high risk of default regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal.
CARE-NP C	Instruments with this rating are considered to have very high risk of default regarding timely servicing of financial obligations, in Nepal.
CARE-NP D	Instruments with this rating are in default or are expected to be in default soon.

Note: Modifiers {"+" (plus) / "-" (minus)} can be used with the rating symbols for the categories CARE-NP AA to CARE-NP C. The modifiers reflect the comparative standing within the category.

2. Rating Symbols for Short Term Instruments

Symbols	Rating Definition
CARE-NP A1	Instruments with this rating are considered to have very strong degree of safety regarding timely payment of financial obligations, in Nepal. Such instruments carry lowest credit risk.
CARE-NP A2	Instruments with this rating are considered to have strong degree of safety regarding timely payment of financial obligations, in Nepal. Such instruments carry low credit risk.
CARE-NP A3	Instruments with this rating are considered to have moderate degree of safety regarding timely payment of financial obligations, in Nepal. Such instruments carry higher credit risk as compared to instruments rated in the two higher categories.
CARE-NP A4	Instruments with this rating are considered to have minimal degree of safety regarding timely payment of financial obligations, in Nepal. Such instruments carry very high credit risk and are susceptible to default.
CARE-NP D	Instruments with this rating are in default or expected to be in default on maturity.

Note: Modifier {"+" (plus)} can be used with the rating symbols for the categories CARE-NP A1 to CARE-NP A4. The modifiers reflect the comparative standing within the category.

CARE Ratings Nepal Limited

Star Mall, 5th Floor, Putalisadak, Kathmandu
Tel.: +977-1- 4012628/29/30 • Email: care@careratingsnepal.com • Website: www.careratingsnepal.com

भाग - ४

आइपिओ सञ्चबन्धी प्रगति विवरण

यस कम्पनीको जारी पूँजीको १२% अर्थात् रु. ३०,६०,००,०००/- रकम बरावरको ३०,६०,००० कित्ता साधारण सेयरको प्रारम्भिक निष्काशन गर्ने, जस अन्तर्गत स्थानीय समुदायहरूका लागि २% रहनेछ । कर्मचारी, वैदेशिक रोजगारी र म्युच्युअल फन्ड २% र आम सर्वसाधारणहरूको लागि ८% ले हुने गरी विभाजित गर्ने प्रस्तावसमेत गर्दछ । योजना अनुरूप उक्त कार्यमा हालसम्म देहायको प्रगति हासिल गरिएको छ ।

१. सेयर निष्काशनको लागि निष्काशन तथा बित्री प्रबन्धक र प्रचलित धितोपत्र सम्बन्धी कानुन बमोजिम सेयर रजिष्ट्रारको रूपमा कार्य गर्नका लागि नेपाल एसबिआई मर्चन्ट बैंकिङ लिमिटेडलाई ऋमश: मिति २०७९/१२/१५ र २०८०/०६ /१३ गते नियुक्त गरिएको छ ।
२. प्रस्तावित निष्काशित सेयरको लागि २०८०/०४/२९ गते प्रत्याभूति सम्बन्धी सेवाको लागि नविल इन्बेष्टमेण्ट बैंकिङ लिमिटेडलाई नियुक्त गरिएको छ ।
३. कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट २०८०/०३/३१ गते सेयरधनी लगत प्रमाणित गरिएको छ र बाँकी अग्रीम सेयर पूँजीलाई पनि सेयरधनी लागतमा परिणत गर्ने प्रक्रियामा छ ।
४. यस कम्पनीको इस्युअर रेटिङ सेवा प्रदायक कम्पनी केयर रेटिङ्स् नेपाल लिमिटेडले डिसेम्बर २१, २०२३ मा CARE-NP BB (IS) Double B (Issuer Rating) प्रदान गरेको छ ।
५. प्रक्षेपित वित्तीय विवरण प्रमाणीकरणको लागि चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स फर्मलाई १४ डिसेम्बर २०२३ मा अनुबन्ध गरिएको छ ।
६. नेपाल धितोपत्र बोर्डमा विवरणपत्र दर्ताको लागि हाल निष्काशन तथा बित्री प्रबन्धकलाई आवश्यक विवरण दिई विवरणपत्र लेखनको तयारी भइरहेको छ ।

भाग ५

आगामी रणनीति तथा योजना

कम्पनीले निर्माणको अन्तिम चरणलाई थप गरिएको तालिका अवधिभित्र गुणस्तरीय स्पमा सम्पन्न गर्नेछ र यसपश्चात् परियोजना पूर्ण आकारमा सञ्चालनमा ल्याउनको लागि प्राथमिक रणनीति तोकेको छ । कम्पनीले निकै अगाडि नै केवलकारको परीक्षण सञ्चालन गर्ने मिति तोके तापनि विविध कारणले सफल बन्न सकेन । यसबाट पाठ सिक्केर आगामी सफलताको लागि कारणहरूको समिक्षा र निराकरण गरेर अगाडि बढ्ने रणनीतिमा कम्पनी लाग्नेछ । केन्द्रीय कार्यभार पूरा गर्ने गरी रणनीति, कार्यनीति, कार्यविधि, पद्धति साथ कार्यक्रम बनाउन कम्पनी युद्धस्तरमा लाग्नेछ। कम्पनीको रणनीतिहरू यस प्रकार रहने छन् ।

१. जोखिम व्यवस्थापन :

पूर्वाधार निर्माण, व्यवस्थापन र सञ्चालनका दौरान अत्यधिक जोखिमहरूसँग कम्पनी जोडिइरहने हुँदा जोखिम नियन्त्रणका लागि विभिन्न प्रकारका नीतिहरू अवलम्बन गरी नियन्त्रणमा राख्ने प्रयास गरेकोमा अब संचालनपश्चात् हुन आउने जोखिमहरूको न्यूनीकरण र पूर्वानुमान गर्ने गरी जोखिम नियन्त्रण अनुसन्धान विभागको गठन गरी ठोस योजनाको तर्जुमासहित अगाडि बढ्ने छ ।

१.१) प्रत्येक व्यापारिक संरचना, योजना, काम, पूर्वाधार, कर्मचारी, पारवहन साधन र मानव संसाधन पूर्ण बिमा गर्ने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१.२) परियोजनाभित्र अविभाज्य वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली अन्तर्गत एकद्वारा विधि अपनाई एकीकृत वित्त परिचालन कार्यविधि तय गरी चुस्त र पारदर्शी आर्थिक प्रवाह गराइनेछ ।

१.३) इमर्जेन्सी रेस्क्यु टिम (E.R.T) : आर्थिक र व्यापारिक गतिविधिको क्रममा अप्रत्यासित स्पमा आर्थिक तरलताको अभाव हुन सक्छ वा आकस्मिक आर्थिक दुर्घटनाहरू निस्तिन सक्छन् भन्ने सोचेर जुनसुकै परिवेशको सामना गर्न सक्ने गरी परियोजनालाई बिना रोकावट व्यापारिक गतिविधि सुचारू राखी राख्न "Emergency Rescue Team" को स्पमा एक विशेष टिम खडा गर्नेछ । प्राविधिक र यान्त्रिक प्रणालीमा आउन सक्ने दुर्बलताबाट हुन सक्ने मानवीय वा जुनसुकै अप्टयाराहरूबाट उद्धार गर्न सक्नेगरी इमर्जेन्सी रेस्क्यु टिम (E.R.T) खडा गरिनेछ । आवश्यक पर्दा यसको प्रयोगमा ध्यान पुऱ्याउन सक्ने गरी योजना तय गरिनेछ ।

१.४) स्वास्थ्य : स्वास्थ्य तथा बिभिन्न कारणले पर्यटकहरूमा आउन सक्नेस्वास्थ्य समस्या एवं दुर्घटनाबाट नोकसानी

कम गर्नको लागि Guest Nursing Hostess (GNH) को नेतृत्वमा प्राथमिक उपचार केन्द्र (First Aid) को प्रवन्ध गरिने छ। आवश्यक पर्दा यसको प्रयोगमा ध्यान पुऱ्याउन सक्ने गरी योजना तय गरिने छ ।

१.४) स्पेशल टास्क युनिट (S.T.U) : परियोजना स्थलमा पर्यटक आगमनको दौरान जुनसुकै प्रकारका सुरक्षाको सम्बन्धमा प्राविधिक जटिलता र असहजताहरू उत्पन्न हुन सक्छन् । यिनको व्यवस्थापन गर्ने, मुद्दाहरूको सामान्यीकरण गर्ने, व्यापारिक पूर्वाधार र गतिविधि संरक्षण गरेर कम्पनीमा पूर्णतया सुरक्षाको प्रत्याभूति गराउन विभिन्न क्षेत्रबाट हुने हस्तक्षेप र आक्रमणलाई नियन्त्रणमा राख्नका साथै परियोजना निर्बाध स्पमा सञ्चालनमा ल्याउन वातावरण बनाउने जिम्मवारी सहित (S.T.U) को गठन भएकोमा यसको प्रयोग गरिने छ । सरकारी सुरक्षाको युनिट परियोजना स्थलमा नियमित राखी राख्नको लागि S.T.U ले चाँजो पाँजो मिलाउने कार्य गर्नेछ । आवश्यक पर्दा यसको प्रयोगमा ध्यान पुऱ्याउन सक्ने गरी योजना तय गरिनेछ ।

१.५) Core Technical Research Bureau (CTR) : प्राविधिक उपकरणहरूको गुणस्तरता परियोजनाको प्राविधिक पक्षहरू माथि सूक्ष्म निगरानी एवं नियन्त्रण कायम राख्न, आधुनिक प्रविधिमैत्री उत्पादन र सेवा प्रदान गर्न सक्ने संयन्त्रको विकास गर्नका लागि विशेष अनुसन्धान गर्ने भूमिका खेलिरहन सक्ने गरी जोखिमलाई नियन्त्रणमा राखी राख्नेछ । नियमित आयात गर्नुपर्ने सामानको TUV परीक्षण गराउने, कस्टम विलयरेन्स र ट्रान्सपोर्ट्सनको व्यवस्थापन समेत यस विभागले व्यवस्थित स्पमा सम्पादन गर्नेछ ।

१.६) Market Forward Force : कम्पनीले बजारमा ल्याउन लागेको उत्पादन र सेवाहरूलाई उत्पादन पूर्व बजार मुभ एवं वार्मअप गर्ने र सोही बमोजिम आक्रामक बजार विस्तार गर्ने नीति लिएको छ । यसको मुख्य कार्य नयाँ बजार सिर्जना गर्नु हो । MFF ले सम्भाव्य बजारको प्रतिवेदन तयार गरी व्यावसायिक सफलताको रणनीति तय गरी यस युनिटले कम्पनीको परियोजना ब्रान्डिङ गर्ने गरी कार्यहरू गर्ने छ ।

१.७) Investment Steering Committee (ISC) : कम्पनी अन्तर्गतका सहायक कम्पनी र कम्पनीका व्यापारिक स्किमहरूमा लगानीकर्ताहरूलाई लगानीको लागि आह्वान गर्न एवं लगानीको सुरक्षाको प्रत्याभूति हुने गरी परियोजनामा आकर्षित गर्न एवं नीतिगत,

प्रशासनिक जटिलताहरूको सम्बोधन र अनुगमन गर्न सक्ने अधिकारसहित Investment Steering Committee (ISC) गठन गर्ने छ । सबै स्तरका सरकारसँग बलियो र परियोजनासँग सरकारको साफेदारी सशक्त हुने वातावरण निर्माण गर्नु यसको उद्देश्य रहनेछ । यसका लागि अभ्यं घनीभूत तयारीको खाँचो देखेर कम्पनीले विशेष तयारी गर्न गइरहेको छ । कम्पनीले निकट भविष्यमा गर्ने IPO निष्काशनको प्रारम्भिक प्रक्रियादेखि निष्काशन, सूचीकरण र यस सम्बन्धी थप गतिविधिको संयोजन समेत यस समिति एवं विभागले गर्नेछ ।

२) संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व :

कम्पनीले मुख्य लगानीकर्ता कम्पनी र निजका सहायक कम्पनीहरूसँग मिलेर एक गैर-नाफामूलक सामाजिक संस्था RAIED स्थापना गरी साफेदारी गर्ने तयारी गरेको छ । सोही संस्थाले यो कम्पनीबाट खुद मुनाफाको १% चन्दा (डोनेसन) Working Share को रूपमा परियोजनामा लगानी गरिदिने छ । यस संस्थामा आर्जित नगद प्रवाह मार्फत सामाजिक उत्तरदायित्व वहन गर्ने र समाजमा उद्यमशीलताका तालिमहरू

सञ्चालन गर्नेका लागि विशेष जोड दिनेछ । कम्पनीले माछा मारेर दिनुभन्दा माछा मार्न सिकाउने रणनीतिलाई प्राथमिकतामा राख्नेछ । सही अर्थमा वास्तविक समाज सेवा भनेको समाजको हातमा सीप दिनु पर्दछ भन्ने कम्पनीको मान्यता रहने छ ।

३) पूँजी वृद्धि र व्यवस्थापन :

कम्पनीको अधिकृत पूँजी रु. ३ अर्ब, जारी शेयर पूँजी रु. २५५ करोड र कुल शेयर पूँजी रु. १ अर्ब ८७ करोड ८० लाख ३८ हजार १ सय रहेको छ । कम्पनी अन्तर्गत अन्य उद्योगहरू निर्माण र सञ्चालन गर्ने गरी सहायक कम्पनी समेत स्थापना गरिसकेको छ र भविष्यमा कम्पनीको व्यापारिक हितलाई केन्द्रमा राखेर थप कम्पनी प्रवर्धन वा भइरहेका परियोजनामा विस्तार गर्नु पर्दाको अवस्थामा स्वपूँजी वृद्धि गर्ने, ऋण पत्र जारी गर्ने, अन्य वित्तीय उपकरणहरूको प्रयोग गर्ने वा बैंक ऋण बिस्तार गरेर जाने फराकिलो रणनीति साथ नीतिगत स्पष्टता गरेको छ । सोही अनुस्थ सबै प्रकारका आर्थिक प्रवाहलाई प्रवर्द्धन गर्ने छ। परियोजना र उपपरियोजना साथमा सहायक इमेन्टहरू प्रतिफल मैत्री हिसाबले सञ्चालनको विशेष कोर्स तयार पारी नियमित आम्दानीको सुनिश्चितता गर्दछ ।

कर्मपनीको पूँजी संरचना

विषय	प्रतिशत	रकम (करोडमा)
कुल परियोजना लागत	१००	३५८
सेयर	७७.२३	२५५
कर्जा	२८.७७	९०३

सेयर संरचना

लगानीकर्ता	प्रतिशत
संस्थापक	८८
सार्वजनिक	१२

भाग ६

बन्दीपुर पर्यटन पूर्वाधार युरुयोजना विवरण

बन्दीपुर परियोजना अन्तर्गत पर्ने केवलकार र होटल क्वीन टावर निर्माण गरी नेपालको पर्यटन उद्योगमा योगदान दिने परिकल्पना गरी सोलाई साकार पार्नको निम्ति एक दशकभन्दा अधिक अवधिसम्म अथक रूपमा यस परियोजनामा लागिपरेको संस्थापक सदस्य, कर्मचारी, ठेकेदार, सल्लाहकार र शुभचिन्तक कर्याँ छन् । यसका साथ साथै यस कम्पनी तथा परियोजनाको बहुआयामिक साझेदार (partner) देहायबमोजिम रहेका छन् :

१. सैद्धान्तिक पृष्ठभूमि :

(क) लगानीको ढाँचा : संस्थागत, सांगठनिक-निजी-सहकार्य-सामुदायिक अन्य र सरकारी उद्यम एवं व्यवस्थापन Community- Organization- Private- Co-operation- Others- Public and Government, Venture and Settlement (Coop2Govs)

(ख) परियोजना ढाँचा :

निर्माण - स्वामित्वकरण - सञ्चालन र नियमित सञ्चालन
Built- Ownership- Operation and Regular Operation (BOORO)

(ग) संस्थागत व्यवस्थापन :

Event Management Company: R.K.D. Holdings Limited

Promoter Company:

Tourism Investment Fund Limited

Panchise Cablecar and Tours Limited

Sagarmatha Lumbini Insurance Company Limited

Civil Consultant: Cage Consult Pvt. Ltd.

Mechanical Consultant: CRS India & Breco England

Civil Construction : Chandra Nirman Sewa Private Limited

MEP and Interior : Design Station Pvt. Ltd.

Financial Consultant:

D.G. & Associates, Chartered Accountants

Fewa Corporate Accounting & Taxation Solution Pvt. Ltd.

Banking Partner: Nepal SBI Bank Ltd./ NMB Bank Ltd.

Hospitality Consultant: Mudita Hospitality Pvt. Ltd.

Management Vetting: Leadership Close-camp Assembly

Guideline: Bandipur Rural Municipality

Mechanical Inspection: TUV India Pvt. Ltd. (TUV NURD Group)

(घ) निर्माण क्षेत्र : पृथ्वी राजमार्ग केवलकार चोकदेखि बन्दीपुर खड्गमाई मन्दिरसम्मको १७०० मिटर लम्बाइमा अवस्थित रहेको छ ।

२. निर्माण सम्पन्न भएका वा सम्पन्न उन्मुख पूर्वाधार संचालन कार्यतालिका :

(क) तल्लो स्टेसनमा आधारित पूर्वाधार संचालन कार्यतालिका :

(अ) केवलकार : केवलकारको सफ्ट लज्ज्य एवम् प्रारम्भिक संचालन २०८१ बैशाख १ गते गर्ने छ र पूर्ण व्यावसायिक संचालन २०८१ असोज १ गतेदेखि मात्र गरिनेछ । प्रति घण्टा ५०० यात्रीहरू बोक्ने क्षमताको हुनेछ । दैनिक १३ घण्टासम्म सेवा दिन सक्ने गरी अत्याधुनिक प्रविधि जडान गरी संचालनमा ल्याइनेछ । बिहान ८ बजेबाट बेलुकी ५ बजेसम्म सर्वसाधरणलाई आवत जावत गर्ने गरी व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(आ) रेष्ट्रो कार सेवा : केवलकार संचालनमा आएको ८ महिनापछि रेष्ट्रो कार सेवा संचालनमा ल्याइनेछ । बेलुकी ५ बजेबाट ९ बजेसम्म केवलकारमा रेष्ट्रेण्ट सेवा सुविधा समेत लिन सक्ने गरी रेष्ट्रो मोडमा केवलकार संचालन गरी नयाँ र पृथक सेवा पस्किने गरी योजना अगाडि बढाइएको छ । त्यसकारण केवलकार क्याविनको साइज तुलो बनाई ८ सिटर क्याविनको व्यवस्था गरिएको छ । यसमा फोलिडू टेबल र सिटहरू कस्टमाइज हुने फिचर राखिनेछ ।

(इ) ट्रुरिष्ट कोर्ट तथा रेष्ट्रो जोन : वि.स. फागुन २०८० देखि यो सेवाको परिक्षण संचालन हुनेछ र २०८१/०१/०१ देखि

व्यवसायीक संचालनमा आउनेछ ।

(ई) **बाग बग्चा:-** पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्न र मनोरम दृश्यको लागि स्वागत द्वारबाट नै आकर्षक बोटविरुवा रोपी प्रकृतिसँग रमाउन सकिने गरी बग्चा तयार गरिने छ । यसको संचालन केवलकार संचालनसँगै हुनेछ । पृथ्वी राजमार्गमा गुड्ने सबैखाले गाडीहरू पार्किङ गर्नको लागि आकर्षक पार्किङको व्यवस्था गरिनेछ । आकर्षक फूल बग्चा र आकर्षक ढुङ्गेधारा निर्माण गरिनेछ ।

ख) **माथिल्लो स्टेशनमा आधारित पूर्वाधार संचालन कार्यतालिका:-**

(अ) **होटल क्वीन टावर :-** वि.सं. २०८१ साल असोजभित्र होटल क्वीन टावरको सम्पूर्ण कोठाहरूलाई फरक फरक ट्यारिफ रहने गरी सफ्ट लन्च एंब संचालन गर्ने कार्य योजना तयार गरिएको छ । उक्त ट्यारिफमा आन्तरिक सेयरधनीहरू र आन्तरिक पर्यटकहरूलाई थप डिस्काउन्ट प्याकेज बनाई ट्यारिफ बित्री गर्न सकिने योजना गरिएको छ । यसको लागि विशेष रणनितिक योजना र कार्यविधि तयार भइरहेको छ । होटल पूर्ण रूपमा डिजिटाइज गरिने छ ।

(आ) **रेष्टुरेष्ट:-** सिभिल वर्क सम्पन्न भएको ३ महिनापश्चात अर्थात २०८१ साल असोजभित्र संचालनमा आउने छ ।

(इ) **भ्युज रूम:-** बन्दीपुर केवलकार परियोजनाको मुख्य आकर्षक केन्द्रको रूपमा माथिल्लो स्टेसनमा रहेको होटल क्वीन टावरको सोहँौ र सत्रौ तल्लामा संचालन गरिने भ्युज रूम २०८१ सालको असोज महिनादेखि पूर्ण व्यापारिक संचालनमा ल्याइनेछ । यस भ्युज रूमलाई आकर्षक र कलात्मक बनाई केवलकार यात्रुलाई भ्युज रूममा जाऊँ जाऊँ लाग्ने गरी रूम निर्माण गरिनेछ । उक्त भ्युज रूममा जानको लागि टिकटको व्यवस्था गरिनेछ । टिकट वापत खाजा, खाना, नास्ता, कुकिज, चिया कफि आदिको 'कम्प्लीमेन्ट्री' व्यवस्था मिलाइनेछ । यसले पर्यटकहरू सजिलै भ्यु टावर चढाउनेछन्, मनोरम दृश्यावलोकन गर्नेछन् र होटलको परिकारमा समेत रमाउनेछन् । उनीहरू उक्त होटलको परिकारसँग रमाउँदै गर्दा थप खाजा तथा खाना समेत खाने वातावरण सिर्जना हुन जान्छ र रेष्टुरेन्टको व्यापार वृद्धि गर्नमा समेत तुलो मद्दत पुग्ने हुन्छ ।

(ई) **स्वीमिङ पुल र बार:-** होटल संचालनसँगै स्वीमिङ पुल पनि संचालनमा आउनेछ । परियोजनाको १० औं तल्लामा आकर्षक इन्फिनिटी स्वीमिङ पुलको व्यवस्था हुनेछ । उक्त स्वीमिङ पुलमा पर्यटकहरू स्वीमिङ गर्ने तथा फोटोसेसन गरी मज्जा लिन सक्नेछन् । स्वीमिङ पुलसँगै स्वीमिङ पुल बार क्याफे संचालन गरिएको हुनेछ । पर्यटकले उक्त पुलमा स्वीमिङ गर्ने र बारको मज्जा लिन सक्नेछन् । यस्तो फिचरले पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्नेछ र दीर्घकालीन रूपमा स्मरण योग्य बनाई परियोजनाको राम्रो प्रचार प्रसार गर्न सहयोग पुऱ्याउनेछ । स्वीमिङ नगर्ने पर्यटकहरूलाई पनि स्वीमिङ पुल र बाहिरी मनोरम दृश्यको मजा लिई रेष्टुरेन्ट र बारमा बसी खानाको फरक फरक परिकारहरूको स्वाद लिएर रमाउन सक्नेछन् ।

(उ) **हेल्थ क्लब:-** होटल क्वीन टावर होटलको संचालनसँगै टावरको नवौ तल्लामा आकर्षक हेल्थ क्लब संचालनमा ल्याइनेछ । होटलमा बस्ने पाहुना र अन्य पर्यटक तथा व्यक्तिहरूलाई सदस्यता प्रदान गरी हेल्थ क्लब संचालन हुनेछ । हेल्थ क्लबको सदस्यता लिनको लागि निश्चित रकम भुक्तानी लिने गरी व्यवस्था मिलाइने छ । होटलमा बस्ने पर्यटकहरूलाई निःशुल्क तथा सहुलियत दरमा हेल्थ क्लबको विभिन्न सुविधा उपलब्ध गराइनेछ ।

(ऊ) **सम्मेलन केन्द्र (Conference Hall):-** होटल क्वीन टावरको पहिलो तल्लामा कन्फ्रेन्स हल तयार गरिने छ । होटलमा गरिने विभिन्न सेमिनार, गोष्ठीलगायत ग्यादरिड प्रोग्राम गर्नको लागि उक्त कन्फ्रेन्स हलमा उपयुक्त रहने गरी डिजाइन गरिने छ भने कन्फ्रेन्स हलको बाहिर विद्युतीय प्रस्तुति हुन सक्ने गरी कार्यक्रम गर्न सकिनेछ । होटल सँगसँगै संचालनमा ल्याइनेछ ।

(ए) **अन्य सेवा:-** होटलसँगै अन्य सेवाहरू निर्माण हुने र संचालनमा समेत आउनेछ ।

३. कम्पनीको प्रत्यक्ष स्वामित्वमा संचालन हुने परियोजनाका कार्यक्रमहरू:-

अपर स्टेसनमा ४ रोपनी क्षेत्रफलमा निर्माण भएको ३ तल्लाको बेसमेन्ट सहितको सुविधासम्पन्न बहुउद्देश्यीय टर्मिनल भवन रहेको छ । र, बट्टम स्टेसनमा पनि सोभन्दा धेरै क्षेत्रफलमा बहुउद्देश्यीय टर्मिनल भवन रहेको छ । यस टर्मिनलसँगै देहाय बमोजिमको कार्यक्रमहरू संचालन हुनेछन् ।

(क) **तल्लो स्टेसनमा संचालन हुने परियोजनाका कार्यक्रमहरू**

अ) **केवलकार सेवा:-** केवलकार मोनोकेवल डिटाचेबल रोटेटिङ गोन्डोला सिस्टममा आधारित छ । बजारको माग र चापका

कारण फिचर विस्तारित गर्दे २३ वटा गोन्डोला मेटेरियल क्याबिनसहित प्रतिघण्टा ५०० यात्रीहरू बोक्ने र दैनिक १३ घण्टाभन्दा बढी समय सेवा दिन सक्ने गरी अत्याधुनिक प्रविधि जडान गरी पूर्वाधार निर्माणको काम सम्पन्न भएको छ ।

- आ) एड्भेन्चर कार:- सिसाले मात्र बनेको क्याबिनमा एक एक जनाले सेवा लिन मिल्ने गरी दुई वटा यस प्रकारको क्याबिन संचालनमा ल्याउने गरी डिजाइन गरिएको छ । साहसिक पर्यटनलाई केन्द्रमा राखेर केवलकारको प्रचार प्रसार हुने व्यापारिक फाइदा समेत हुने गरी यसको संचालनको योजना गरिएको छ ।
- इ) सोमिनर सप:- केवलकारको डिपार्चर हलमा सोभेनेर सप रहने छ । स्थानीय तथा हस्तकलाका उत्पादनहरू पर्यटकहरूले उपहार एवं चिनोको लागि खरिद गरेर लैजान सकून भन्ने हेतुले यसको व्यापारिक संचालन कम्पनीले गर्नेछ ।
- ई) चार्जिङ स्टेसन:- इलेक्ट्रिकल गाडीहरू चार्ज गर्न मिल्ने गरी व्यवस्थित चार्जिङ स्टेसन निर्माण गर्ने योजना गरिएको छ ।
- ए) ल्यान्ड स्क्यापिड एवं पार्किङ:- परियोजनाको बटम स्टेसनलाई त्यगचक्षत कोर्टको स्पमा पूर्ण प्रयोगमा ल्याउने योजना तत्कालको लागि स्थगित गरिएको छ । प्रत्येक कोणकोणमा फोटो सेसन स्पटहरू बनाई पर्यटकलाई व्यस्त गराउने योजना बनाइएको छ ।
- ऐ) जनावरहरूको मूर्ति:- बटम स्टेसनमा हिमाल, पहाड, तराई र अन्य देशमा पाइने जनावरहरूको मूर्ति राखेर पर्यटक आकर्षित गर्ने प्रवन्ध मिलाइएको छ ।
- ओ) देवी देवताहरूको मूर्ति:- पैदल यात्रीहरूले दर्शन गर्न मिल्ने गरी बत्तीस वटा देवी देवताको मूर्ति स्थापना गरिएको छ र एक वटा मध्यम ठुलो आकारको अर्धकदको भगवान् शिवजीको मूर्ति निर्माण गरिएको छ ।
- ओ) स्वागत द्वार:- प्रवेशद्वारमा आकर्षक स्वागतद्वारसँगै ठाँउठाँउमा मायाको प्रतीक स्वस्यको चिह्न आकारमा गार्डनिङ गेटहरू निर्माण गरेर परियोजनालाई रोमाञ्चकता र आकर्षण दिइनेछ ।
- अ) अपाङ्ग मैत्री उपकरण:- भवन पूर्णतया अपाङ्ग मैत्री उपकरणहरूले सुसज्जित रहेको छ । यसर्थ अपाङ्गमैत्री परियोजनाको रूपमा विकास गरिएको छ ।

(ख) माथिल्लो स्टेसनमा संचालन हुने परियोजनाका कार्यक्रमहरू:-

कम्पनीको स्वामित्वमा संचालन हुने कार्यक्रम देहाय बमोजिम रहेको छ:-

- अ) होटल विन टावर:- विन टावरको नाममा होटेल सञ्चालनमा ल्याइनेछ । ८० वटा कोठा क्षमतामा बिस्तार गरी पाँचतारे स्तरमा होटलको स्तरोन्ति गरेको छ । कम्पनीले खरिद गरेर वा लिजमा लिएर जग्गाहरू बढाउने तयारी गरेको छ । होटललाई पाँचतारे होटलमा रूपान्तरण गरेपश्चात् व्यापारिक संचालनको रणनीतिक तयारी गरेर दीर्घकालीन फाइदा उठाउन लाग्नेछ ।
- आ) सोमिनर सप:- विन टावरको पूर्वीतर्फ ढाँडो खोपेर १५० कत्रात एरियाका दरका ६ वटा स्तरीय प्राकृतिक स्टलहरू निर्माण गरी पाँच तारे होटलको मापदण्डमा पर्न जाने सामग्री राखी बिक्री वितरण गर्न सक्ने गरी स्टल भाडामा दिएर कम्पनीको आम्दानी बढाउने छ ।
- इ) स्विमिङ पुल:- १२ तल्लामाथि इन्फिनिटी डिजाइनको स्विमिङ पुल रहने छ । यसलाई होटलका पाहुनाका अतिरिक्त मापदण्ड पुरेका अन्य व्यक्तिहरूको लागि समेत व्यापारिक हिसाबले खुला गरी कम्पनीको आम्दानी बढाइने छ ।
- ई) हेल्थ क्लब:- पाँच तारे होटलको मापदण्डमा पर्न जाने सामग्री राखी यसको संचालन गरिने छ । जस अन्तर्गत ब्यायाम, ज्याकुजी, मसाज, स्पा, साउना, पार्लर लगायतका स्तरीय स्वस्थ्य ब्याम सेवहारू प्रदर्शन गर्ने छ । यसलाई होटलका पाहुनाका अतिरिक्त मापदण्ड पुरेका अन्य व्यक्तिहरूको लागि समेत व्यापारिक हिसाबले खुला गरी कम्पनीको आम्दानी बढाउन प्रयोग गरिने छ ।
- उ) लैंड्री : अत्याधुनिक लैंड्री मेसिनको प्रयोग गरी सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- ऊ) पावर स्टेसन : अत्याधुनिक प्रकारका मेसिनहरू जडान र टेक्नोलोजीको प्रयोग गरी सेवा प्रवाह गरिने छ ।
- (ए) कन्फरेन्स हल:- पाँच तारे होटलको मापदण्डमा पर्न जाने गरी विन टावरको पहिलो तल्लामा ११४९.८८ वर्गफिटको कन्फरेन्स हल संचालन गरिने छ । यसमा होटलका पाहुनाका कार्यक्रमहरूका अतिरिक्त मापदण्ड पुरेका अन्य व्यक्तिहरूको जायज कार्यक्रम गर्नको लागि समेत व्यापारिक हिसाबले खुला गरी कम्पनीको सुविधा र आम्दानी बढाइन प्रयोग गरिने छ ।
- (ऐ) बोर्ड रूम:- पाँच तारे होटलको मापदण्डमा पर्न जाने गरी विन टावरको पहिलो तल्लामा १११०.८९ वर्गफिट क्षेत्रफलमा

२ वटा बोर्ड स्म संचालनमा ल्याइने छ । यसमा होटलका पाहुनाका कार्यक्रमहरूका अतिरिक्त मापदण्ड पुगेका अन्य व्यक्तिहरूको जायज कार्यक्रम गर्नको लागि समेत व्यापारिक हिसाबले खुला गरी कम्पनीको सुविधा र आम्दानी बढाइन प्रयोग गरिने छ ।

(ओ) पर्यटक लबी:- पाँच तारे होटलको मापदण्डमा पर्न जाने गरी किवन टावरको भुइँ तल्लामा १३२० वर्गफिट एरियाको गेस्ट एवं पर्यटक लबी रहनेछ । यसमा होटलका पाहुनाहरूका सुविधालाई मध्यनजर गरेर सुविधाजनक तवरले प्रयोग गरिने छ ।

(औ) कर्मचारी आवास भवन : कम्पनीमा कार्यरत अधिकारी एबं कर्मचारीहरूलाई आवासीय स्पमा सुविधा प्रदान गर्नको लागि बटम स्टेसनको दक्षिणतर्फ केही टाढा रहेको जग्गामा एक सय बढी स्टाफहरूले आवासीय सुविधा लिन सक्ने गरी भवन निर्माण गरिने छ ।

(अं) सबारी साधन : कम्पनीको आन्तरिक प्रशासन व्यवस्थापन र पर्यटक आवतजावत व्यवस्थापन गर्नको लागि पर्याप्त सुविधा रहने गरी कार्य प्रकृति अनुस्यका सबारी साधनहरू, ढुवानीका साधनहरू र अन्य आवश्यक साधनहरू खारिद गाडी नियमित प्रचलनमा ल्याउने योजना तय गरेको छ ।

४) कम्पनीले तल उल्लिखित क्रियाकलापहरूबाट आम्दानी गर्ने योजना राखेको छ:

क) बटम स्टेसन क्षेत्रमा:-

अ) पर्यटक कोर्ट एवं रेस्ट्रो जोन :- बटम स्टेसनको टर्मिनल भवन अन्तर्गत रहने गरी कम्पनीले आफ्नो भवनको "दोस्रो तल्ला" को .. एरिया रेभिन्यु सेयरिड मोडलमा कारोबारको "प्रतिशत हुन आउने गरी आफ्नो सहायक कम्पनी बन्दीपुर ब्यान्केट एन्ड इभेन्ट प्रा. लि. लाई ३० वर्ष को लागि कम्पनीले छुट्टाएर दिएको ३४०० sq/ft क्षेत्रफल आवश्यक पूर्वाधार निर्माणमा लगानी लगाई व्यापारिक संचालन गर्न सक्ने गरी लिजमा दिएको छ ।

आ) जिप लाइन एरिया:- बटम स्टेसन भवनको उत्तर तर्फ ८ आना क्षेत्रफलमा जिप लाइन संचालनको लागि ३० वर्षको आपसी हितमा प्रयोग गर्ने गरी सम्झौता गरिएको छ । यो इभेन्ट रेभिन्यु सेयरिड मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यसमा लाग्ने लगानी सिद्ध गुफा रोपवेज प्रा. लि. को हुनेछ । पर्यटनको आकर्षण थन्य यसले सघाउ पुन्याउन सक्दछ ।

इ) स्काई साइकिल एरिया:- बटम स्टेसन भवनको उत्तरतर्फ ४ आना क्षेत्रफलमा स्काई साइकिल उत्तरतर्फ संचालनको लागि ३० वर्षको आपसी हितमा प्रयोग गर्ने गरी सम्झौता गरिएको छ । यो इभेन्ट रेभिन्यु सेयरिड मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यसमा लाग्ने लगानी सिद्ध गुफा रोपवेज प्रा. लि. को हुनेछ । पर्यटनको आकर्षण थन्य यसले सघाउ पुन्याउन सक्दछ ।

ई) स्काई रोप वाक् एरिया:- बटम स्टेसन भवनको उत्तरतर्फ ५ आना जग्गामा स्काई रोप वाक् निर्माणको लागि ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने गरी सम्झौता गरिएको छ । यो इभेन्ट रेभिन्यु सेयरिड मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यसमा लाग्ने लगानी सिद्ध गुफा रोपवेज प्रा. लि. को हुनेछ । पर्यटनको आकर्षण थन्य यसले सघाउ पुन्याउन सक्दछ ।

ख) अपर स्टेसन क्षेत्रमा कम्पनीले भाडामा दिने पूर्वाधारहरूको विवरण:

(अ) ब्यान्केट हल एरिया:- पाँच तारे होटलको मापदण्डमा पर्न जाने गरी किवन टावरको पूर्वी उत्तरतर्फ ७५३७.३८ वर्गफिट एरियाको ब्यान्केट हलको लागि ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "विन-विन अवस्था" मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यसमा लाग्ने लगानी बन्दीपुर ब्यान्केट एन्ड इभेन्ट प्रा. लि. को हुनेछ । होटलका पाहुनाका कार्यक्रमहरूका अतिरिक्त मापदण्ड पुगेका अन्य व्यक्तिहरूको जायज कार्यक्रम गर्नको लागि समेत व्यापारिक हिसाबले खुला गरी कम्पनीको सुविधा र आम्दानी बढाउन प्रयोग गरिने छ । वैवाहिक गन्तव्य र भी. आई. पी. का कार्यक्रम गन्तव्यको लागि यसको प्रबर्धन एवं संबर्धन गरिनेछ । यस हलमा एक हजार व्यक्तिहरू को कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्न सक्नेगरी व्यापारिक प्रयोगमा ल्याइने छ ।

(आ) क्याप्सुल लिफ्ट एरिया:- पाँच तारे होटलको मापदण्डमा पर्न जाने गरी किवन टावरको पूर्वी उत्तरतर्फ पर्यटकहरू आवत जावत गर्नको लागि सिसाको दुई वटा अत्याधुनिक क्याप्सुल लिफ्ट निर्माण गरी पर्यटकीय हिसाबले संचालन गर्नको लागि १६२६.३७ वर्ग फिट एरिया आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "विनविन अवस्था" मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर स्काई वाक् एण्ड रिक्रियसन प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । किवन टावरको

१७ र १६ औं तल्लाको मिरर मेज हाउस र भ्युज रूम, १५ औं तल्लाको स्काई ड्राई डाइनिङ, १५ औं तल्लाबाट जाने स्काई वाक् र रोप जम्पमा सेवा लिन १३ र १४ औं तल्लाको स्काई रूफ रेस्ट्रो र स्काई बार साथ स्विमिङ पुलमा गएर सेवा सुविधा उपभोग गर्न सक्ने गरी व्यापारिक करारमा दिइएको छ । यो इभेन्ट पर्यटकको आकर्षणको केन्द्र बन्ने छ ।

- (इ) **बिल्डिङ स्काईवाक् एरिया:-** पाँच तारे होटल विवन टावरको उत्तर पश्चिमतर्फ पर्न जाने स्थानमा पर्यटकहरू आवत जावत गर्नको लागि ७२ मिटर अग्लो मेटल स्टेअर केशमाथि ४९५.८२ वर्गफिट एरियाको सिसाको अत्याधुनिक वाक् निर्माण गरी पर्यटकीय हिसाबले संचालन गर्नको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "विन विन अवस्था" मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर स्काई वाक् एण्ड रिक्रियसन प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यो इभेन्ट आकाशमा वाक् गरेको भल्को दिने साहसिक पर्यटकको लागि आकर्षणको केन्द्र बन्ने छ ।
- (ई) **भ्युज रूम एण्ड मिरर मेज हाउस एरिया:-** पाँच तारे होटल विवन टावरको द्याक्क १६ र १७ तल्लामा हिमालयको विशाल शृङ्खला हेर्नको लागि पर्यटकहरूको सहज आवतजावतको सुविस्ता गर्नको लागि १२०० कत्रात एरियाको सिसाको भ्युज रूम र मिरर मेज हाउस निर्माण गरिने छ । यस इभेन्टको पर्यटकीय हिसाबले संचालन गर्नको लागि १४०० कत्रात एरिया ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "Win-Win अवस्था" र रेभिन्यु सेयरिड समायोजन मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर स्काई वाक् एण्ड रिक्रियसन प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यो इभेन्ट आकाशमा वाक् गरेको भल्को दिने साहसिक पर्यटकको लागि आकर्षण केन्द्र बन्ने छ । यस भ्युज रूमबाट हिमालयलाई कुहिरो लागेको अवस्थामा पनि नजिक ल्याएर देखाउन मिल्ने प्रविधि र कृत्रिम हिँच खसाल्ने प्रविधिको विकास एवं अध्ययन गरी जडान गरिनेछ । यस इभेन्टबाट कम्पनीको व्यापारमा उछाल आउने अनुमान गरिएको छ ।
- (उ) **स्काई ड्राई डाइनिङ एरिया:-** पाँच तारे होटल विवन टावरको १५ औं तल्लामा पर्न जाने स्थानमा हिमालयको विशाल शृङ्खला हेरेर फास्ट फुड सेवा लिनको लागि "स्काई ड्राई डाइनिङ" पर्यटकहरूको मनोरम सहज सुविस्ता गर्नको लागि १९५.६२ sq/ft क्षेत्रफलको "स्काई ड्राई डाइनिङ" निर्माण गरिने छ । यस इभेन्टको पर्यटकीय हिसाबले संचालन गर्नको लागि १९५.६२ sq/ft क्षेत्रफलका ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "Win-Win अवस्था" र रेभिन्यु सेयरिड समायोजन मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर ब्यान्केट एन्ड इभेन्ट प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यो इभेन्टबाट आकाशमा भ्युज रूमबाट हिमालयलाई दर्शन गरी मज्जा लिन सक्ने गरी फास्ट फुडका पारखीहरूले भरपूर सेवा उपभोग गर्न सक्नेछन् । यस इभेन्टबाट कम्पनीको परियोजनामा नै व्यापारिक उछाल आउने अनुमान गरिएको छ ।
- (क) **स्काई रूफ रेस्ट्रो एरिया:-** पाँच तारे होटल विवन टावरको द्याक्क सिरानतर्फ १४ औं तल्लामा पर्न जाने स्थानमा हिमालयको विशाल शृङ्खला हेरेर मीठो हावाको सुस्केरा सुनेर आकर्षक एवं स्तरीय रेस्टुरेन्टको सेवा पस्क्ने उद्देश्यले "स्काई रूफ रेस्ट्रो" पर्यटकहरूको मनोरम सहज सुविस्ता गर्नको लागि १०३२.९६ sq/ft र बाहिर १८७२.२४ sq/ft क्षेत्रफलको "स्काई रूफ रेस्ट्रो" निर्माण गरिने छ । यस इभेन्टको पर्यटकीय हिसाबले संचालन गर्नको लागि ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "विन-विन अवस्था" र रेभिन्यु सेयरिड समायोजन मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर ब्यान्केट एन्ड इभेन्ट प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यो इभेन्टबाट आकाशमा भ्युज रूमबाट हिमालयलाई दर्शन गरी खानाका उत्कृष्ट परिकारहरूको मज्जा लिन सक्ने गरी खाजा एवं खानाका पारखीहरूले खुलेर भरपूर सेवा उपभोग गर्न सक्नेछन् । यस इभेन्टबाट कम्पनीको परियोजनामा नै थप आकर्षण र व्यापारिक उछाल आउने अनुमान गरिएको छ ।
- (ए) **स्काई बार एरिया:-** पाँच तारे होटल विवन टावरको द्याक्क सिरानतर्फ १३ औं तल्लामा पर्न जाने स्थानमा हिमालयको विशाल शृङ्खला हेरेर मीठो हावाको सुस्केरा सुनेर आकर्षक एवं स्तरीय बारको सेवा पस्क्ने उद्देश्यले "स्काई बार" अल्कोहल पर्यटकहरूको Win-Win मनोरम सहज सुविस्ता गर्नको लागि भित्र १०६५.२४ sq/ft र बाहिर ६२९.३५ sq/ft क्षेत्रफलका "स्काई बार" निर्माण गरिने छ । यस इभेन्टको पर्यटकीय हिसाबले संचालन गर्नको लागि ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "अवस्था" र रेभिन्यु सेयरिड समायोजन मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर ब्यान्केट एन्ड इभेन्ट प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यो इभेन्टबाट आकाशमा भ्युज रूमबाट हिमालयलाई दर्शन गरी अल्कोहल सेवनको नौलो र उत्कृष्ट स्वाद एवं परिकारहरूको मज्जा लिन सक्ने गरी अल्कोहल सेवन पारखीहरूले खुलेर भरपूर सेवा उपभोग गर्न सक्नेछन् । यस इभेन्टबाट कम्पनीको परियोजनामा फरक खालको मनोरन्जनात्मक आकर्षण पैदा गरिदै र व्यापारिक उन्नतिमा समेत उछाल आउने अनुमान गरिएको छ ।

(ऐ) ग्राउन्ड ओपन डाइनिङ् एरिया:- पाँच तारे होटल किवन टावरको भुइँ तल्लामा पर्न जाने स्थानमा हिमालयको विशाल शृङ्खला हेरेर मीठो हावाको सुस्केरा सुनेर आकर्षक एवं स्तरीय खानाको सेवा पस्कने उद्देश्यले "ग्राउन्ड ओपन डाइनिङ्" पर्यटकहरूको मनोरम सहज सुविस्तारो लागि १३६४.६९ वर्गफिट एरियाको "ग्राउन्ड ओपन डाइनिङ्" निर्माण गरिने छ । यस इभेन्टको पर्यटकीय हिसाबले संचालन गर्नको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "विन विन अवस्था" र रेभिन्यु सेयरिङ् समायोजन मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर ब्यान्केट एन्ड इभेन्ट प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यो इभेन्टबाट हिमालयलाई दर्शन गरी नौलो र उत्कृष्ट स्वाद एवं परिकारहरूको मज्जा लिन सक्ने गरी खाना पारखी परिवारहरूले खुलेर भरपूर सेवा उपभोग गर्न सक्नेछन् । यस इभेन्टबाट कम्पनीको परियोजनामा खाना पर्यटनको फरक खालको मनोरन्जनात्मक आकर्षण पैदा गरिए र व्यापारिक उन्नतिमा समेत उछाल आउने अनुमान गरिएको छ ।

(ओ) रोप जम्प एरिया:- पाँच तारे होटल किवन टावरको उत्तर पश्चिमतर्फ पर्न जाने स्थानमा पर्यटकहरू आवतजावत गर्नको लागि आकर्षण गर्नको लागि ७२ मिटर अग्लो मेटल स्टेअर केसमाथि ८०० sq/ft क्षेत्रफलको सिसाको अत्याधुनिक वाक्को हाताभित्र निर्माण गरी पर्यटकीय हिसाबले संचालन गर्नको लागि ८०० sq/ft क्षेत्रफल ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "विन विन अवस्था" मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर स्काई वाक् एन्ड रिक्रियसन प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यो इभेन्ट आकाशमा वाक् गरेको भल्को दिने साहसिक पर्यटकको लागि आकर्षणको केन्द्र बन्ने छ ।

(औ) जिपलाइन एरिया:- पाँच तारे होटलको पूर्वी उत्तरतर्फ ६ आना क्षेत्रफलमा जिप लाइन संचालनको लागि ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने रेभिन्यु सेयरिङ् मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यसमा लाग्ने लगानी बन्दीपुर सिद्ध गुफा रोपवेज प्रा. लि. को हुनेछ । होटलका पाहुनाका कार्यक्रमहरूका अतिरिक्त मापदण्ड पुगेका अन्य व्यक्तिहरूको जायज सेवा लिनको लागि व्यापारिक हिसाबले खुला गरी कम्पनीको सुविधा र आम्दानी बढाउन प्रयोग गरिने छ । यस इभेन्टबाट साहसिक पर्यटनको प्रचारप्रसार भई समग्र कम्पनीहरू व्यापार बढ्न जाने आँकलन गर्न सकिन्छ ।

(अं) सिद्ध गुफा चेयर लिफ्ट:- पाँच तारे होटलको पूर्वी उत्तरतर्फ ६ आना एरियाको जग्गा मेकानिकल र मेन्युअल स्विच लाइन निर्माणको लागि ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने रेभिन्यु सेयरिङ् मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यसमा लाग्ने लगानी सिद्धगुफा रोपवेज प्रा. लि. को हुनेछ । होटलका पाहुनाका कार्यक्रमहरूका अतिरिक्त मापदण्ड पुगेका अन्य व्यक्तिहरूको जायज सेवा लिनको लागि व्यापारिक हिसाबले खुला गरी कम्पनीको सुविधा र आम्दानी बढाउन प्रयोग गरिने छ । यस इभेन्टबाट साहसिक पर्यटनको प्रचारप्रसार भई समग्र कम्पनीहरूको व्यापार बढ्न जाने आँकलन गर्न सकिन्छ ।

(अ.) सिद्ध गुफा चेयर लिफ्ट:- पाँच तारे होटलको पूर्वी उत्तरतर्फ ६ आना एरियाको जग्गा बन्दीपुरदेखि एसियाको ठुलो गुफा सिद्ध गुफासम्म पर्यटकहरूलाई पुऱ्याउनको लागि चियर लिफ्ट लाइन निर्माण हुने छ । यसको निर्माणको लागि ६ आना एरिया ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने रेभिन्यु सेयरिङ् मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ । यसमा लाग्ने लगानी सिद्ध गुफा रोपवेज प्रा. लि. को हुनेछ । होटलका पाहुना, पर्यटक र अन्य व्यक्तिहरूको जायज सेवा लिनको लागि व्यापारिक हिसाबले खुला गरी कम्पनीको सुविधा र आम्दानी बढाउन प्रयोग गरिने छ । यस इभेन्टबाट धार्मिक, नियमित र साहसिक पर्यटनको प्रचार प्रसार भई समग्र कम्पनीहरूको व्यापार बढ्न जाने आँकलन गरिएको छ ।

(अ१) क्यानटी लिभर रलास वाक् एरिया:- पाँच तारे होटलको किवन टावरको द्याक्क पूर्व उत्तरतर्फ पर्न जाने स्थानमा हिमालयको विशाल शृङ्खला र ४०० मिटर तल जङ्गलमा उडेको छनक दिने गरी सेवा पस्किनको लागि पर्यटकहरूलाई अनुपम स्वाद दिन सक्ने गरी आकर्षण गर्नको लागि १८ आना एरियाको जग्गमा ८५ मिटर लामो क्यानटी लिभर सिसाको वाक् निर्माण गरिने छ । यसमा दैनिक हजार॑ पर्यटकको आवतजावत हुन जाने छ । यस इभेन्टको कारण समग्र परियोजनाको नै कायापलट गरिदिन सक्ने अनुमान गर्न सकिनेछ । पर्यटकीय हिसाबले यो योजना निर्माण र संचालन गर्नको लागि १८ आना एरिया ३० वर्षको लागि आपसी हितमा प्रयोग गर्ने "विन विन अवस्था" र रेभिन्यु सेयरिङ् समायोजन मोडलमा संचालन गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर स्काई वाक् एन्ड रिक्रियसन प्रा. लि. सँग व्यापारिक करारमा तोकिएको एरिया प्रयोग गर्न दिइएको छ ।

(अ२) केवलकार रेस्ट्रो सेवा:- कम्पनीले हरेक कुरालाई भिन्न र अनुपम ढङ्गबाट पस्किन खोज्नुपर्दछ भन्ने मान्यताका साथ

एसियामा नै पहिलो पटक रेष्ट्रो क्याबिन सेवा सञ्चालन गरी भिन्न स्वाद पस्कन खोजिरहेको छ । ६ वटा आकर्षक र लग्जरियस केवलकारभित्र रेस्टुरेन्ट सुविधाको फिचर राखेछ । यो प्रत्येकको लागि विशेष आकर्षण र हट प्रछक्ट बन्दछ । प्रत्येक दिनको अफ आवरमा साँझ ५ बजेदेखि ९ बजेसम्म यस्तो प्रकारको सेवा पस्कने तयारीमा कम्पनी लागेको छ । केवलकारमा बस्दा टेवलसहित सिट्हहरु Customize हुने Feature पस्कने छ । कम्पनीले तल्लो र माथिल्लो स्टेसनमा रेस्टुरेन्ट हुने भएकाले रेष्ट्रोप्याकेजमा सेवा दिन सक्ने छ । केवलकारमा १ लटमा १ घण्टासम्म तलाथि घुमेर आनन्दपूर्वक रेस्टुरेन्टको मञ्जा लिन सक्नेछन् । One to One वार्ता र बिजनेस डिलहरु हुने भएकाले आरामसमेत लिन सक्ने व्यवस्था गरिएको छ । यस्तो सुविधा लिंदा Prepaid Book गरेर KYC समेत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । जसमा १०,००० मूल्यको रेस्टुरेन्ट सामग्री समेत Complimentary उपलब्ध गराइनेछ । यस इमेन्टको प्रबर्धक बन्दीपुर ब्याङ्क्वेट एन्ड इमेन्ट प्रालि. हुने छ । यो इमेन्ट रेमिन्यु सेयरिड मोडलमा संचालन गर्ने गरी बन्दीपुर ब्याङ्क्वेट एन्ड इमेन्ट प्रालि. ले लगानी गर्नेछ ।

(अ३) क्यासिनो सेवा:- विदेशी पर्यटक साथै मुख्य गरी भारतीय पर्यटकहरूलाई केन्द्रमा राखेर बन्दीपुर परियोजनामा थप आकर्षक, मनोरम एवं सुविधा सम्पन्न व्याकेजहरु उपलब्ध गराउनको लागि परियोजना प्राङ्गणभित्र आरकेडी समूह अन्तर्गतको कम्पनीहरूसँग संयुक्त उद्यममा बन्दीपुर क्यासिनो प्राइभेट लिमिटेड प्रकृतिको कम्पनी स्थापना गरी परियोजनासँग स्पेस लिज एवं पूर्वाधार लिजमा लिएर रेमिन्यु सेयरिड र लिज भुक्तानको समायोजन मोडलमा क्यासिनोका पूर्वाधार निर्माण एवं उपकरणहरु जडान गर्ने कार्यहरु समेत सम्पन्न गरी क्यासिनोको कानुन बमोजिम व्यापारिक संचालनमा ल्याउने रणनीतिक तयारी गर्ने छ ।

(अ४) अन्य पूर्वाधारहरु निर्माण नीति:- मूल परियोजनाको व्यापारमा सहयोग पुग्ने गरी सहायक, संबद्ध र संयुक्त उद्यमको स्थमा परियोजनाहरूको प्रबर्धन एवं संबर्धन गर्न कम्पनी सदा खुल्ला रहने रणनीति लिने छ ।

५) परियोजना अन्तर्गत रहेका निर्माण कार्य बाँकी रहेका निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने योजना सम्बन्धमा:-

(क) सम्पन्न भएका कार्यहरू:-

बटम स्टेसन भवन सम्पन्न भइसकेको छ । केवलकारको फाउन्डेशन र स्टेसनको कार्य पूर्ण स्थमा सम्पन्न भएको छ । केवलकारको निर्माण तथा जडान कार्यहरु १०० प्रतिशत सम्पन्न भई तीन महिनादेखि सुरक्षालाई उच्च प्राथमिकतामा राख्नको लागि परीक्षणकालीन कार्य चलिरहेको अवस्था छ । तर सेक्युरिटी सम्बन्धी मानवीय जोखिम नियन्त्रण गर्ने औजारहरूको जडानमा सोही अनुकूलको पर्फर्मेन्स नदेखिएकोले नयाँ उपकरणहरु जडान गर्ने गरी सोही अनुस्पको कार्यहरु अगाडि बढाउन लगाउँदा केही ढिला हुने देखिएको छ ।

(ख) सम्पन्न हुन बाँकी कार्यहरू:-

- अ. बटम स्टेसनको ल्यान्ड स्केपिड कार्य ५ प्रतिशत बाँकी रहेको छ ।
- आ. बटम स्टेसनको रेष्ट्रोजेनको कार्य २ प्रतिशत बाँकी रहेको छ ।
- इ. अपर स्टेसनको होटल निर्माणको काम २० प्रतिशत बाँकी रहेको छ ।

बाँकी कार्यहरू :

वि.सं. २०८१ असोजभित्र बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लि. अन्तर्गत रहेका परियोजनाभित्रका सबै इमेन्टहरूको कार्य सम्पन्न भई सक्नेछन् । यी विविध क्षेत्रमा बाँकी रहन गएका कार्यहरु दैनिक Day Night गरी म्यगदभि Shift मा काम गरी तोकेको समयमा परियोजना सञ्चालनमा ल्याउने रणनीति छ । कम्पनीले माइक्रो मेनेजमेन्ट नगर्ने नीतिअनुसार व्यवस्थापनलाई करार सम्झौतामार्फत् मात्र अधिकांश कार्यहरु सम्पन्न गर्दै जाने गरी अध्ययन समेत अगाडि बढाउने छ ।

६. परियोजनाका सञ्चालन तालिका सम्बन्धमा :

१. केवलकार आधिकारिक प्रि-व्यावसायिक स्थमा औपचारिक तहमा २०८० सालभित्र सञ्चालन गरिनेछ ।
२. पूर्ण व्यापारिक स्थमा २०८१ असोजभित्रबाट केवलकार सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
३. बटम स्टेसनको रेष्टुरेन्ट २०८१ वैशाख १ गतेबाट व्यावसायिक सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
४. माथिल्ला स्टेसनको रेष्टुरेन्ट २०८१ असोजभित्रबाट सफ्ट सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
५. क्याप्सुल लिफ्ट भ्युज रुम २०८१ असारभित्रबाट सफ्ट सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
६. बटम स्टेसन जिप्लाइन २०८१ वैशाख १ गतेबाट सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
७. होटल २०८१ मङ्सिर महिनाभित्र आधिकारिक स्थमा सफ्ट सञ्चालनमा ल्याउन नयाँ तालिका निर्धारण गरिएको छ ।

भाग ०

सहायक कर्तपनीहरूका सम्बन्धमा

यस विशाल योजनालाई अझै विशाल बनाउने प्रक्रियामा यस कम्पनीले चार ओटा सहायक कम्पनी दर्ता गरी कार्य अगाडि बढाएको छ र सहायक कम्पनीको हालसम्मको कार्य अवस्था र भावी कार्य योजना यस प्रकारको रहेको छन् ।

१. बुढीमाई छिम्केश्वरी दर्शन प्रा. लि:-

बुढीमाई छिम्केश्वरी दर्शन प्रा. लि. बन्दीपुर केवलकार एन्ड टुरिजम लिमिटेडको दोस्रो उद्योगको रूपमा अनुमति प्राप्त बृहत्तर रणनीतिक व्यावसायिक महत्त्वको परियोजना हो । बन्दीपुर परियोजना बनाइरहँदा भएका त्रुटिहरूबाट पाठ सिकी प्रारम्भदेखि नै यस परियोजनालाई सघन तयारीसाथ निर्माण प्रक्रियामा लैजान कम्पनी केंद्रित हुनेछ ।

क) बटम स्टेसन:-

तनहुँ जिल्ला औंबुख्यैरेनी गाउँपालिका पृथ्वी राजमार्ग स्थित खानीखोलामा २२ रोपनी जग्गा खरिद गरी सकिएको छ र थप १५ रोपनी हक्कभोग गर्दै आएको तर लालपुर्जा नभएका जग्गासमेत नियमपूर्वक गाउँपालिकाको उपस्थितिमा प्राप्ति गर्ने कार्य अगाडि बढाइएको छ भने थप ७ रोपनी जग्गा किन्ने तयारी पनि गरिएको छ ।

ख) ट्रान्जिट स्टेसन:-

१८०० मिटर पार गरेपछि खर्कमा ट्रान्जिट स्टेसन रहनेछ । जहाँ आकर्षक सांस्कृतिक थिम पार्क रिसोर्ट निर्माण गरिनेछ । यो समुद्र सतहदेखि १२०० मिटरको उचाइमा रहेको छ । यस ठाउँमा ३० रोपनी जग्गा खरिद गरिसकिएको छ । हक्कभाग गरेको थप ६० रोपनी जग्गासमेत गा.पा.का उपस्थितिमा नियमपूर्वक प्राप्ति गर्ने प्रक्रिया सम्पन्न गरिएको छ । थप ४० रोपनी लालपुर्जा रहेको जग्गा खरिद प्रक्रिया अगाडि बढेको छ । नेपाल सरकारसँग थप ५० रोपनी जग्गा लिजमा लिने प्रक्रिया अगाडि बढाएर कुल १९० रोपनी क्षेत्रफल जग्गामा अत्यधिक सांस्कृतिक थिमपार्क रिसोर्ट बनाउने कम्पनीको रणनीति रहेको छ ।

ग) अपर स्टेसन:-

३६०० मिटर पार गरेपछि अपर स्टेसन पुगिनेछ । यो समुद्री सतहदेखि २२०० मिटरमाथि महाभारत शृङ्खलाको सबैभन्दा अगलो डाँडाको सूचीमा रहेको क्षेत्र हो । त्यहाँ कम्पनीको नाममा जग्गा हुने छैन । नेपाल सरकारसँग १०० रोपनी जग्गा लिजमा लिएर धार्मिक गतिविधिको केन्द्र बनाउने कम्पनीको रणनीति छ । यसै स्थानमा चर्चित देवी बुढीमाई र छिम्केश्वरी देवीको मन्दिर रहेको छ । जहाँ दर्शन गरेपछि जस्तोसुकै मनोकांक्षा पूरा हुने किंवदन्ती र धार्मिक विश्वास रहेको छ ।

यी मन्दिरहरू र अन्य मूर्तिहरू स्थापना गरी धार्मिक कुमारी नगरी बनाइने छ ।

घ) विस्तृत तयारी:-

बन्दीपुर परियोजनाको पूर्ण सञ्चालन आएपश्चात् नै यस परियोजनाको शिलान्यास गर्ने कार्यक्रम र निर्माण सुरु गर्ने योजना रहेको छ । यस विषयलाई मुख्य ध्यानमा राखी सबै खालका तयारीहरू अन्तिम चरणमा पुगेका छन् । जस्तै डी.पी.आर निर्माणको कार्य र Geotech परीक्षणका प्रक्रियाहरू सम्पन्न गरिएको छ साथसाथै आइईई को प्रक्रिया सम्पन्न हुने चरणमा पुगेको छ ।

ङ) निष्कर्ष:-

बन्दीपुर परियोजना अन्तर्गत केवलकार र होटल पूर्ण सञ्चालनमा आएको बखतपछि फिल्डमा नै निर्माणका कार्यहरू सुरु गर्ने र निर्माण प्रारम्भ भएको ३ वर्षमा केवलकार सञ्चालनमा ल्याउने कम्पनीको रणनीति रहेको छ । सांस्कृतिक थिम पार्क दीर्घकालीन समय सीमाको परियोजनाको रूपमा निरन्तर विकास गर्ने कम्पनी रणनीति रहेको छ ।

२. बन्दीपुर स्काई वाक एन्ड रिक्रियसन प्रा.लि:-

बन्दीपुर केवलकार एन्ड टुरिजम लिमिटेडको मुख्य लगानी कम्पनीको रूपमा स्थापना गरिएको बन्दीपुर स्काई वाक एन्ड रिक्रियसन प्राइभेट लिमिटेडको तत्काल अधिकृत पूँजी २५ करोड र जारी पूँजी रु २२ करोड रुपैयाँ रहेको छ । यस कम्पनीको उद्देश्य बन्दीपुर परियोजनालाई थप बलशाली एवम् प्रभावकारी बनाउन परियोजना परिसरमा नै सञ्चालनमा आउने गरी तत्कालको लागि निर्माण प्रारम्भ गर्ने नीति रहेको छ ।

(क) बन्दीपुर स्काई वाक एन्ड रिक्रियसन प्रा.लि अन्तर्गत संचालन हुने इभेन्टहरू/गतिविधिहरू:-

बन्दीपुर स्काई वाक एन्ड रिक्रियसन प्रा.लि. अन्तर्गत संचालन हुने इभेन्टहरू/गतिविधिहरू यस प्रकार रहनेछ ।

(अ) स्काई वाक:- बन्दीपुर केवलकार एन्ड टुरिजम लि. अन्तर्गतको विवन टावर अन्तर्गतको भवनको उत्तर पश्चिमपट्टिको जग्गा लिजमा लिने र मेटल स्टेअर केस तयार गरी सोही माथि स्काई वाक् निर्माण गर्ने । विवन टावरबाट सिसाको स्काई वाक् जान मिल्ने बनाई पर्यटक आकर्षण गर्ने गरी सञ्चालन गर्ने ।

(आ) किवक रोप जम्प:- स्काई वाल्कको टावरबाट विवक जम्प गर्ने मिल्ने प्रविधि जडान गरी यस्तो प्रकारको सेवा व्यावसायिक रूपमा सञ्चालन गर्ने ।

- (इ) स्विडः- मेनुअल र मेकानिकल पिडहरु निर्माण गरी व्यनवसायिक सञ्चालन गर्ने छ ।
- (ई) क्यान्टी लिभर वाक् :- निकट भविष्यमा ८५ मिटर लामो क्यान्टी लिभर प्रकारको सिसाको वाक् निर्माण गरिने छ । क्यान्टी लिभर भएको सिसाको वाल्क जहाँ एकै पटक २०० बढी मानिसले एकैपटक सिसामा हिंडेर मज्जा लिन सक्नेछन् ।
- (ए) बन्जी जम्प:- वाक् मार्फत नै संसारकै सबैभन्दा अग्लो बन्जी जम्प जडान गरी व्यावसायिक रूपमा सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- (ऐ) क्याप्सुल लिफ्टः- आकर्षक सिसा नै सिसाको खुला आकाशमा जाने जस्तो गरी क्याप्सुल लिफ्टको प्रविधि जडान गरी यस्तो प्रकारको सेवा व्यनवसायिक रूपमा सञ्चालन गर्ने र व्यापारिक फाइदा उठाउनेछ । जसको कारण परियोजनाको अन्य व्यापारमा समेत भरपुर सघाउ पुऱ्याउनेछ ।
- (ओ) भ्युज रूमः- विशेष प्रविधिको प्रयोग गरी १७ तल्लामा भ्युज रूम निर्माण गरिनेछ । विशेष प्रविधिको प्रयोग गरी कुहिरो लागेको अवस्थामा समेत हिमालयलाई आँखा अगाडि नै ल्याएर नजिकै देखाउने छ । जहाँ हिमाल नजिक रहेको अनुभूति गर्न पाइनेछ । साथसाथै भ्युज रूमभित्र कृत्रिम हिमपात हुने गरी डिजाइन निर्माण गरिनेछ र पर्यटक आकर्षित गर्न सक्ने गरी व्यावसायिक सञ्चालन गर्ने । यस प्रकारको आकर्षणले गर्दा समग्र परियोजनामा सकारात्मक व्यापारिक भाइब्रेसन सिर्जना गर्न सक्ने विश्वास लिइएको छ ।
- (औ) मिरर मेज हाउसः- भ्युज रूमको भित्रपटि सिसा नै सिसाको ऐनामा आकर्षक तस्बीर प्रदर्शन हुने गरी यसको डिजाइन गरिएको छ । भ्युज रूम निर्माण गर्ने कम्पनीले नै निजको अड्ग रहने गरी लगानी गरी निर्माण सम्पन्न गर्ने र व्यापारिक प्रयोजनमा ल्याउने छ ।

(ख) निर्माण योजना सम्बन्धमा:-

परियोजनाका निम्न खण्डहरूको निर्माण कार्यहारू तत्काल सुरुवात गर्ने तयारी रहेको छ ।

क्याप्सुल लिफ्ट

भ्युज रूम

स्काई वाक

स्विड्स

द्रूत जम्प

मिरर मेज हाउस

(ग) निरन्तर योजना:-

विश्वको सबैभन्दा लामो क्यान्टी लिभर ग्लास स्काई वाक् र बन्जी जम्पका लागि विस्तृत परियोजना रिपोर्ट डी पी आर

बनाउँदै परियोजना निर्माण तयारी थाल्ने । परियोजनाको लागि आवश्यक बैंक ऋण प्रक्रिया प्रारम्भ गर्ने गरी रिपोर्ट तयार गरी आयोजना निर्माणका लागि लैजाने छ ।

(घ) विकास रणनीति:-

निर्माण, सञ्चालन, सार्वजनिक रूपान्तरण, आइपिओ जारी, र खुला बजारमा सूचीकरण गर्ने रणनीतिसहित कम्पनीलाई अगाडि बढाउनेछ ।

(ङ) आयोजना सम्पन्न हुने समयरेखा:- क्यान्टी लिभर ग्लास स्काई वाक थु र बन्जी जम्पबाहेक, घोषित कार्यक्रमहरू १ वर्ष भित्र सम्पन्न गरिने छ । यी परियोजना निर्माण गर्दा बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लिमिटेडले र यस कम्पनीसँग सम्बन्धन राख्ने कम्पनीहरूले संयुक्त उद्यमको रूपमा सेयर होल्डिङ स्वरूप २२ करोड रुपैयाँ न्यूनतम अर्थात् ५१% ले हुन आउने रकम नियमित लगानी गर्नेछ । यसै लगानीको जगमा विश्वास आर्जन गरी नयाँ लगानीकर्ता मार्फत ३०% रकम अतिरिक्त लिएर ४९% सम्मको सेयर तेस्रो पक्ष व्यक्ति वा कम्पनीलाई बिक्री गर्नेछ । ती उद्योगहरूमा स्वपूँजी ३०% र ऋण ७०% रहने गरी परियोजनाको लागत स्रोत जुटाइनेछ र परियोजनाको प्रवर्द्धन एवं संवर्द्धन गरिने छ ।

३. सिद्धगुफा रोपवेज प्रा.लि.:-

बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लिमिटेडको सहायक कम्पनीको रूपमा स्थापित सिद्धगुफा रोपवेज प्रा. लि. को अधिकृत पूँजी रु ५ करोड र जारी पूँजी रु ३ करोड रुपैयाँ रहेको छ । निकट भविष्यमा बन्दीपुर किवन टावर होटेलको प्राङ्गणदेखि बटम स्टेसनसम्म सम्भवत संसारकै लामो अंग्रेजी सेभेन आकारको जिपलाइन निर्माण गरी संचालन गर्नेछ ।

यसैगरी विमलनगर स्थित एसियाकै ठुलो मानिएको सिद्धगुफाबाट किवन टावर होटेलको प्राङ्गणसम्म सम्भवत नेपालमै पहिलो त्यस प्रकारको परियोजना (जसलाई चेयर लिफ्ट भनिन्छ) निर्माण गरी संचालन गर्ने उद्देश्य राखेको छ ।

उपरोक्त दुवै परियोजना तथा अन्य ससाना रिक्रियसन सेन्टरहरूले साहसिक, मनोरन्जनात्मक, पर्यावारोलिक तथा दृश्यावलोकनको भोक मेटाई पर्यटक तथा आगन्तुकहरूले बन्दीपुर बसाइलाई अविस्मरणीय रूपमा चिर स्मरण गरी रहने वातावरण तयार हुनेका साथै कम्पनीले सन्तुष्ट पर्यटकबाट मनग्र व्यावसायिक लाभ लिने अपेक्षा गरिएको छ ।

(क) सिद्ध गुफा रोपवेज प्रा.लि. अन्तर्गत संचालन हुने इमेन्टहरू/गतिविधिहरू:-

(अ) जिप लाइनः- बन्दीपुर परियोजनालाई थप बलियो बनाउन परियोजना परिसरबाटे सञ्चालनमा आउने गरी तत्कालको लागि बटम स्टेसनमा १५० मिटर लम्बाइको सुपर म्यान मोडेलको जिप लाइनको पूर्वाधार निर्माण गर्ने,

(आ) स्काई साइकिलड़:- बटम स्टेसनमा १५० मिटर लम्बाइको स्काई साइकिलड़का पूर्वाधार तयार गर्ने छ । दुवैको तत्काल व्यापारिक सञ्चालनमा ल्याउने र समग्र परियोजनालाई फाइदा उठाउन सक्ने अवस्थामा पुन्याउने उद्देश्य सो कम्पनीको रहेको छ ।

(इ) सेभेन सेप जिप लाइन:- निकट भविष्यमा सर्वप्रथम संसारको सबैभन्दा पहिलो अंग्रेजी सेभेन आकारको ३२०० मिटर लामो जिपलाइन निर्माण गरी साहसिक पर्यटक आकर्षण गर्ने गरी व्यापारिक सञ्चालन गर्ने र समग्र परियोजनालाई नै भाइब्रेन्ट गर्न सधाउने गरी व्यापारिक फाइदा उठाउनेछ । जसको कारण होटल र केवलकार दुवैको पनि भरपुर व्यापार प्रवर्द्धन हुन जानेछ ।

(ई) स्काई लिफ्ट:- पर्यटकहरू आकर्षण गर्नको लागि दक्षिण एसियाकै सबैभन्दा ठुलो सिद्धगुफासम्म मोनोकेवल रोप-चियरलिफ्ट निर्माण गरी फरक स्वाद दिँदै सिद्धगुफाको दर्शन गराउने प्रकारको सेवा व्यावसायिक स्पमा सञ्चालन गर्नेछ । यसले समग्र परियोजनाकै पक्षमा व्यापारिक फाइदा उठाउन सधाउनेछ । जसको कारण परियोजनाको अन्य व्यापारमा समेत आकर्षण थप हुन पुगदछ ।

(ख) सिद्ध गुफा रोपवेज प्रालि. अन्तर्गत सञ्चालन हुने इभेन्टहरू सम्पन्न हुने समयरेखा :

क्यान्टी लिभर ग्लास स्काई वाक र बन्जी जम्पबाहेक, घोषित कार्यक्रमहरू १ वर्षभित्र सम्पन्न गरिने छ । यी परियोजना निर्माण गर्दा बन्दीपुर केवलकार एन्ड टुरिजम लिमिटेडले र यस कम्पनीसँग सम्बन्धन राख्ने कम्पनीहरूले संयुक्त उद्यमको स्पमा सेयर होल्डिङ स्वरूप २२ करोड रुपैयाँ न्यूनतम अर्थात् ५१% ले हुन आउने रकम नियमित लगानी गर्नेछ । लगानी को जगमा विश्वास आर्जन गरी नयाँ लगानीकर्ता मार्फत अतिरिक्त १०% रकम व्यवस्थापन शुल्क वापत लिएर ४९% सम्मको सेयर तेस्रो पक्ष व्यक्ति वा कम्पनीलाई बिक्री गर्ने छ । ती उद्योगहरूमा स्वपूँजी ३०% र ऋण ७०% रहने गरी ती परियोजनाको लागत स्रोत जुटाइनेछ र परियोजनाको प्रवर्द्धन एवं संवर्द्धन गरिने छ ।

४. बन्दीपुर ब्याड्क्वेट एन्ड इभेन्ट्स प्रालि.:-

(क) परियोजना सारांश:-

बन्दीपुर केवलकार एन्ड टुरिजम लिमिटेडको अर्को सहायक कम्पनीको स्पमा स्थापित बन्दीपुर ब्याड्क्वेट एन्ड इभेन्ट्स प्राइभेट लिमिटेडको अधिकृत पूँजी रु १५ करोड र जारी पूँजी रु १२ करोड रुपैयाँ रहेको छ । यस पूँजीलाई कम्पनीले ७ वटा क्षेत्रमा विभाजन गरेको छ ।

(ख) बन्दीपुर ब्याड्क्वेट एन्ड इभेन्ट्स प्रालि. अन्तर्गत सञ्चालन हुने इभेन्ट्सहरू:-

बन्दीपुर केवलकार एन्ड टुरिजम लिमिटेडको सहायक कम्पनीको स्पमा स्थापित बन्दीपुर ब्याड्क्वेट एन्ड इभेन्ट्स प्राइभेट लिमिटेड मातहत देहाय बमोजिमको इभेन्ट्स सञ्चालनमा आउनेछन्:-

(अ) सम्मेलन केन्द्र:- बन्दीपुर परियोजनालाई थप बलियो बनाउन परियोजना परिसरमा नै सञ्चालनमा आउने गरी तत्कालको लागि ८०० जनासम्म सेवा दिन सक्नेक्षमताको सम्मेलन केन्द्र निर्माण गरी विभिन्न प्रकारका कार्यक्रम गर्न अवसर प्रदान गरेर पर्यटक आकर्षण गर्ने र व्यापारिक फाइदा उठाउनेछ । यस इभेन्ट मार्फत “वेडिङ डेस्टिनेशन” को स्पमा विकसित गरिने छ । जसको कारण होटल र केवलकार दुवैको भरपुर व्यापार प्रवर्द्धन हुन जानेछ ।

(ग) बटम स्टेसनको रेस्ट्रो जोन:-

बन्दीपुर ब्याड्क्वेट एन्ड इभेन्ट्स प्राइभेट लिमिटेडले केवलकारको तल्लो स्टेसनको रेस्ट्रो जोन सञ्चालन गर्नेछ र यसबाट व्यापारिक फाइदा उठाउनेछ । निकट भविष्यमा खाजा पर्यटनका पूर्वाधार निर्माण गरी व्यावसायिक सञ्चालनमा ल्याउनेछ । यसबाट पर्यटकहरूले समग्र परियोजनामा नै खानाका परिकार छनोटको सुविधा लिन सक्नेछन् ।

(घ) केवलकार रेस्ट्रो सेवा:-

कम्पनीले हरेक कुरालाई भिन्न र अनुपम ढङ्गबाट पस्किन खोज्नुपर्दछ भन्ने मान्यताका साथ एसियामा नै पहिलो पटक रेस्ट्रो क्याबिन सेवा सञ्चालन गरी भिन्न स्वाद पस्कन खोजिएको छ । ६ वटा आकर्षक र लग्जरियस केवलकारभित्र रेस्टुरेन्ट सुविधाको फिचर राखिनेछ । यो सेवा प्रत्येक ग्राहकको लागि विशेष आकर्षण र हट-प्रडक्ट बन्दछ ।

प्रत्येक दिनको अफ आवरमा साँझ ५ बजेदेखि ९ बजेसम्म यस्तो प्रकारको सेवा पस्कने तयारीमा कम्पनी लागेको छ । केवलकारमा बस्ता टेवलसहित सिटहरू Customize हुने Feature पस्कने छ । कम्पनीको तल्लो र माथिल्लो स्टेसनमा रेस्टुरेन्ट हुने भएकाले रेस्ट्रोप्याकेजमा सेवा दिन सक्ने छ ।

केवलकारमा १ लटमा १ घण्टासम्म तलमाथि तलमाथि घुमेर आनन्दपूर्वक रेस्टुरेन्टको मज्जा लिन सक्नेछन् । One वार्ता र विजनेस डिलहरू हुने भएकाले आरामसमेत लिन सक्ने व्यवस्था गरिएको छ । यस्तो सुविधा लिंदा Prepaid Booking गरेर केवाइसी -KYC समेत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । जसमा १०,००० मूल्याड्कनको रेस्टुरेन्ट सामग्री समेत Complimentary उपलब्ध गराइनेछ । यस इभेन्टको प्रबंधक बन्दीपुर ब्याड्क्वेट एन्ड इभेन्ट प्रालि हुने छ ।

(ङ) स्काई रुफ रेस्ट्रो:-

किवन टावरको माथिल्लो तल्लामा कम्पनीले आकर्षक रेस्टुरेन्ट

निर्माण गरी लन्च एवं डिनर टुरिजमको स्थमा विकास गर्ने योजना रहेको छ । पृथ्वी राजमार्गबाट आवातजावत गर्ने खानाका पारखीहरूलाई आकर्षण गरी केवलकार मार्फत यस ठाउँ ल्याएर सेवा पस्किने र व्यापारिक फाइदा उठाउने रणनीतिमा कम्पनी लाग्नेछ । एकै पटकमा १० जनाले सेवा सुविधा लिन सक्ने यसको क्षमता रहने छ ।

(च) स्विमिङ पुल एन्ड स्काई बार:-

किन टावरको १३ तल्लामा कम्पनीले आकर्षक स्काई बार निर्माण गरी "अल्कोहलिक टुरिजम" को स्थमा विकास गर्ने योजना रहेको छ । पृथ्वी राजमार्गबाट आवातजावत गर्ने मदिरा सेवनका पारखीहरूलाई मनोरन्जनात्मक आकर्षण पैदा गरी ग्राहकहरू केवलकार मार्फत यस ठाउँ ल्याएर उनीहरूलाई सर्वोत्तम सेवा पस्किने र व्यापारिक फाइदा उठाउने रणनीतिमा कम्पनी लाग्नेछ । एकै पटकमा ६४ जनाले सेवा सुविधा लिन सक्ने यसको क्षमता रहने छ ।

(छ) ओल्ड टाउन कफि शप:

यस रेस्टुरेन्टले आधुनिक स्थानीय सजावटको साथ दिनभरिको अनौपचारिक भोजनको अनुभव प्रदान गर्दछ, अन्तर्राष्ट्रिय स्वादिष्ट भोजन, फास्ट फूड, लाइट बाइट्स, र स्वस्थ विकल्पहरूको विविध मेनु समावेश गर्दछ। आयातित मेसिनहरूले

सुसज्जित बरिस्टा स्टेसन र पेस्ट्री पसलले द्रूत र सुरुचिपूर्ण कफी तथा खाजा सेवाहरू उपलब्ध गरिनेछ । रेस्टुरेन्टमा १००-१२० जनासम्म पाहुनाहरूलाई एकै साथ बिहानको खाजा, खाजा, बेलुकाको खाना र अन्य अवसरहरूको लागि विभिन्न व्यञ्जनहरूसहित स्व-सेवा बुफेहरू प्रदान गर्दछ ।

(ज) स्काई ड्राई रेस्ट्रो:-

किन टावरको १५ तल्लामा कम्पनीले आकर्षक "स्काई ड्राई रेस्ट्रो" निर्माण गरी "फास्ट फूड टुरिजम"को स्थमा विकास गर्ने योजना रहेको छ । पृथ्वी राजमार्गबाट आवातजावत गर्ने र बन्दीपुर घुम्न एवं मन्दिरको दर्शन गर्न आएका फास्ट फूड खानाका पारखीहरूलाई आकर्षण गरी क्याप्सुल लिफ्ट वा केवलकार मार्फत यस ठाउँमा ल्याएर सर्वोत्तम सेवा पस्किने र व्यापारिक फाइदा उठाउने रणनीतिमा कम्पनी लाग्नेछ ।

५. प्रस्तावित कम्पनीहरू :

बन्दीपुर परियोजना अन्तर्गत प्रदान गरिने विभिन्न सेवाहरूका लागि हालसम्म संस्थापना गरी संचालनमा आएका कम्पनीहरूबाटकै क्यासिनो, वेभरेज एवं लण्ड्री तथा वेष्ट व्यवस्थापन समेतका लागि थप विशिष्टीकृत कम्पनी मार्फत सेवा प्रदान गर्ने गरी व्यापारिक फाइदा लिने योजना कम्पनीले तर्जुमा गरेको छ ।

भाग - C

कर्मपनी ऐन, २०६३ को दफा ७८ अनुसारको बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लिमिटेडको प्रतिवेदन

क. बाँडफाँड भएको सेयरको सङ्ख्या :

१,२५,२०,२९८ कित्ता ।

ख. बाँडफाँड भएको सेयरमध्ये चुक्ता भएको र नभएको सेयरको सङ्ख्या :

१,२५,२०,२९८ कित्ता चुक्ता भएको र कम्पनीमा लगानीकर्ताको माग बमोजिम हाल अग्रीम चुक्ता पूँजी रु. ४५,७२,६४,९६९/- रही उक्त चुक्ता पूँजी थप गर्ने सम्बन्धमा प्रक्रिया अगाडि बढेको छ ।

ग. कम्पनीमा रहेको पद अनुसार निजहरूलाई भुक्तान गरिएको पारिश्रमिक भत्ता तथा सुविधाको रकमको विवरण :

क्र.स.	नाम	पद	वार्षिक पारिश्रमिक/भत्ता
१.	श्री राम चन्द्र शर्मा	अध्यक्ष	रु. १३,६८,३३९/-
२.	श्री शिवप्रसाद शर्मा	सचालक	रु. ११,७१,१२६/-
३.	श्री तारा नाथ उपाध्याय	सचालक	रु. ४,९८,०००/-
४.	श्री कृष्णराज अधिकारी	सचालक	रु. ४,८२,५५०/-
५.	श्री हरिदत पौडेल	सचालक	रु. ४,४४,९५६/-
६.	श्री रमा सापकोटा	सचालक	छैन
७.	श्री बाबुराम अर्याल	स्वतन्त्र सचालक	छैन
८.	श्री किरण पोखरेल	Vice-President	रु. १०,२५,३२०/-
९.	रोमन मान श्रेष्ठ	कर्मपनी सचिव	छैन
१०.	जिपी. राजवाहक एन्ड कर्मपनी	लेखापरीक्षक	रु. ३,००,०००/-

घ. कम्पनीको चुक्ता पूँजीको पाँच प्रतिशत वा सोभन्दा बढी सेयर खरिद गरी लिने व्यक्ति वा संगठित संस्थाको नाम र निजहरूको नाममा रहेको सेयर वा डिबेन्चरको विवरण :

क्र.स.	नाम	सेयर प्रतिशत
१.	आर.के.डी. होलिडूस लिमिटेड	२०.९

ड. संस्थापक सेयर बिक्रीबाट प्राप्त भएको जम्मा रकम र सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा कम्पनीले खरिद गरेको तथा जारी गरेको नयाँ सेयर तथा डिबेन्चरको विवरण :

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा संस्थापक सेयर बिक्रीबाट प्राप्त रकम; रु. १,०५,२०,२९,८००/-

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कम्पनीले भुक्तानी दिनुपर्ने हिसाबबाट मिलान गरी सेयर जारी गरिएको रकम छैन ।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कम्पनीले जारी गरेको नयाँ संस्थापक सेयर; १,०५,२०,२९८ कित्ता

च. सचालक वा आधारभूत सेयरधनी वा निजको नजिकका नातेदारले कम्पनीलाई बुझाउन बाँकी रहेको रकम :
त्यस्तो बुझाउन बाँकी रकम छैन ।

छ. संस्थापक सेयर बिक्री वा अन्य कुनै काम कुरा गरे बापत दिएको वा दिनुपर्ने रकम :
त्यस्तो बुझाउन बाँकी रकम छैन ।

ज. बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट लिएको ऋण तथा बुझाउन बाँकी रहेको सँवा तथा ब्याजको रकम :

आर्थिक वर्ष ७९/८० मा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट लिएको ऋण : ८९,८९,७६,७९६/-

२०८० असार मसान्तमा बुझाउन बाँकी रहेको सँवा : छैन

२०८० असार मसान्तमा बुझाउन बाँकी रहेको ब्याज : छैन

झ. कम्पनीले भुक्तानी लिनुपर्ने वा कम्पनीले अन्य व्यक्तिलाई भुक्तानी गर्नुपर्ने भनी दाबी गरिएको रकम वा यस विषयमा मुद्दा

मामिला चलिरहेको भए त्यसको विवरण :

छैन ।

ज. कम्पनीको व्यवस्थापनमा कार्यरत तथा अन्य स्तरमा कार्यरत विदेशीहरूको सङ्ख्या तथा निजहरूलाई भुक्तान गरिएको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा :

छैन ।

ट. कम्पनीको व्यवस्थापनमा कार्यरत तथा अन्य स्तरमा कर्मचारी वा कामदारको सङ्ख्या :

४५ जना ।

ठ. कम्पनी र कुनै विदेशी निकाय वा व्यक्तिहरूबिच लगानी, व्यवस्थापन वा प्राविधिक सेवा वा अन्य विषयमा एक वर्षभन्दा बढी अवधिको लागि कुनै सम्भौता गरिएको भए सोको विवरण र सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा त्यस्तो सम्भौता अनुसार भुक्तान गरिएको लाभांश, कमिसन, शुल्क, दस्तुर र रोयल्टी आदिको विवरण :

नभएको ।

ड. कम्पनीको एक आर्थिक वर्षको व्यवस्थापन खर्चको विवरण :

रु. ३,२०,३३,९५४/-

ढ. सेयरधनीहरूले बुफिलिन बाँकी रहेको लाभांशको रकम :

छैन ।

ण. कम्पनीले यस ऐन तथा प्रचलित कानुनको पालना पूर्णरूपमा गरेको छ भन्ने कुराको उद्घोषण :

बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लमिटेडले यस कम्पनी ऐन, २०६३ र यस कम्पनीले पालना गर्नुपर्ने अन्य प्रचलित कानुनको पूर्ण रूपमा पालना गरेको छ ।

त. अन्य आवश्यक कुरा :

हाललाई अन्य कुरा केही पनि छैन ।

भाग - ९

पारित गर्नको लागि प्रस्तुत प्रस्तावहरू

१. साधारण प्रस्तावहरू:

क. कर्मपनीको अध्यक्षबाट प्रस्तुत आ.व २०७९/०८० को वार्षिक प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गर्ने सर्बबन्धमा ।

ख. आ.व. २०७९/०८० को लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको वासलात, नाफा नोकसान हिसाब, नगद प्रवाह विवरण तथा सर्वबन्धित अनुसूचीहरू सहितको वित्तीय विवरणहरू उपर छलफल गरी पारित गर्ने सर्बबन्धमा ।

ज. आ.व. २०८०/०८१ को लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति तथा निजको पारिश्रमिक तोकने सर्बबन्धमा ।

घ. संचालकको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा बारे ।

२. विशेष प्रस्ताव

क. सर्वसाधारणका लागि साधारण सेयरको प्रारम्भिक सार्वजनिक निष्काशन (आइपिओ) गर्ने सर्वबन्धमा ।

ख. आयोजना प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दाहरूलाई साधारण सेयर निष्काशन गर्ने सर्वबन्धमा ।

ज. सर्वसाधारणमा निष्काशित साधारण सेयरको बिक्रीबाट प्राप्त हुने पूँजी रकम उपयोग गर्ने सर्वबन्धमा ।

घ. सार्वजनिक निष्काशन, धितोपत्रको अभौतिकीकरण तथा सूचीकरणको लागि क्रमशः नेपाल धितोपत्र बोर्ड, सिडिएस एन्ड विलयरिड लिमिटेड तथा नेपाल रस्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा जर्नुपर्ने आवश्यक प्रक्रियाको लागि सञ्चालक समितिलाई अरितयारी दिने सर्वबन्धमा ।

३. विविध ।

अन्तमा :

कर्मपनीको सामुद्री देशको राष्ट्रिय स्वाधीन अर्थतन्त्रको जग बसाउने गरी भूमिका खेल्न उदयमान मध्यम उच्च वर्गका व्यक्तिहरूको मन एवं विश्वास जित्नुपर्ने चुनौती छ । यसको लागि हामीले यस तप्काको सामूहिक भावना र अठोटको नेतृत्व गरेर अगाडि बढ्नुपर्ने छ । त्यसमा पनि, उदयमान नयाँ बजार ग्रामीण क्षेत्र हो भन्ने कुराप्रति रूप स्पष्ट भएर, त्यहाँ स्थापित गरिएको परियोजनाको माध्यमबाट नेतृत्वको निर्खारता एवं रूप स्पष्टता प्रदर्शन गर्नुपर्ने दायित्व वा कर्तव्य

हाम्रो काँधमा आएको छ । यसर्थ, अब अझ एकात्रित मनका साथ नयाँ पुस्तालाई प्रोत्साहन एवं बाटो देखाउन सक्ने तहमा उद्यमशीलताको पूर्वाधारहरू बनाउने अभियानलाई हामीले बलियो गरी डोन्याउनुपर्छ ।

उद्यमरैत्री नेपालको सपनामा उद्यमी नेपालीहरूको सिर्जनाको वातावरणको लक्ष्य यस कर्मपनीले लिएको छ । तपाईं हामीले लिएका छौं । यस्तो लक्ष्य प्राप्त गर्न ग्रामीण एवम् मध्यम, निम्न रस्तरको वर्गको उद्यमीकरण नजारी कुनै हालतमा सर्वभव देखिएँदैन । हामीले बुझ्नुपर्छ, यस तप्काको उद्यमीकरणको यात्रा नै हाम्रो जस्तो कर्मपनीको सफलता एवं उन्नतिको आधारस्तरमा हुन सकदछ ।

आज देशमा आम व्यक्तिहरूको चाहना समृद्धि हो । समृद्धि व्यक्ति स्वर्यसँग पनि जोडिन आवश्यक छ भनेर अभियानलाई हामीले अझ राम्रोसँग मिलेर काम गर्ने र अगाडि बढाउन कोसिस गर्ने हो भने कर्मपनीसँग पनि पर्याप्त आर्थिक शक्ति सिर्जना हुने छ । २ हामी सेयरधनीसँग पनि आजको भन्दा सयाँ जुणा बढीको नेटवर्क तयार हुनको लागि यथेस्ट वातावरण बन्न सकदछ । कर्मपनी अनुरोध गर्दछ । यही स्थितिबाट नै आर्थिक स्वतन्त्रता प्राप्त गर्न साकिन्छ भनेर बुझ्न आजबाट नै प्रयास गरौँ ।

अब कर्मपनीको ट्यो लक्ष्यलाई आआफ्ना पनि लक्ष्य हो भन्ने तहबाट सहयोग हुने गरी यथेस्ट काम गरी पूरा गराउन हामी धेरै लगानीकर्ता एवं हाम्रो मार्फत समुदायलाई निश्चन्त भएर यो परियोजनामा जोलबद्ध गराउन कर्मपनीको तर्फबाट अध्यक्षको हैसियतले अपिल गर्दछु ।

आदरणीय सेयरधनीहरू, यस समानित साधारणसभामा समितिको तर्फबाट पेस गरिएको यस प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गरिदिवुहुनको लागि निर्णयार्थ प्रस्तुत गरेको छु ।

धन्यवाद : जय बन्दीपुर :

अध्यक्ष

रामचन्द्र शर्मा

बन्दीपुर कैबिनेट एन्ड ट्रिजम लिमिटेड

अनुसूची १

परियोजना निर्माण घटनाक्रम संबन्धी

स्मरण-पत्र

प्रस्तावना

नेपालमा पर्यटन पूर्वाधार विकासको गुरुयोजनाको रूपमा विकसित बन्दीपुर केवलकार परियोजना प्रारंभिक अवस्थामा भन्दा आजको अवस्थामा निकै अगाडि बढ्न गई योजना अन्तर्गत प्रारंभिक तय गरिएका कामहरू थपिए जाँदा यस कर्मपनी मातहतका सहायक कर्मपनीहरू तथा परियोजना लागत पनि थपिए गएका छन्। यस दौरान निर्माण कार्य सर्वपन्न भइसकेका भौतिक पूर्वाधार समेत व्यावसायिक प्रयोजनमा आउन बाँकी रही यस परियोजनाको कार्य सर्वपन्न जर्ने तालिका समेत पठक पठक थप भई लागतमा उल्लेखनीय रूपमा वृद्धि भएकोमा सरोकारवालाहरू तथा लगानीकर्ताहरूको चासो रहेको मनन गर्दै कर्मपनीले यस संबन्धमा पारदर्शी रूपमा सबैको जानकारीको लागि यो स्मरण-पत्र जारी गरिएको छ।

१. पृष्ठभूमि:

बन्दीपुर केवलकार परियोजनाको प्रारंभिक डिजाइन वर्तमान व्यवस्थापन कर्मपनी आर.के.डी. होल्डिङ्स लिमिटेड तथा यसको मातहतका कर्मपनीहरू लगानीको परिदृश्यमा आउनु अघि नै डिजाइन भएको थियो। प्रारंभिक रूपमा केही रस्थानीय उद्यमीहरूले सुरु गरेको परियोजनाको केही सर्वपनि र उद्योगको अनुमति पत्र (लाइसेन्स) एक विस्तृत निर्माण संरक्षिता मार्फत सेयर खरिद गरिएको थिए। आर.के.डी. समूहको प्रत्यक्ष संलग्नता सुरु भएको हो।

आर.के.डी. होल्डिङ्स लिमिटेड तथा यसको मातहतका कर्मपनीहरूको सहभागिता पश्चात् नै यो परियोजना थप परिष्कृत एवं बृहत् भएको हो। आर.के.डी. समूहले पर्यटकीय नगरी बन्दीपुरलाई जणकी प्रदेशको स्वागत पर्यटकीय गन्तव्य साथै धार्मिक एवं ग्रामीण पर्यटनको पर्याय बनाउने अभिप्रायका साथ बन्दीपुरमा केवलकार निर्माण योजना परिष्कृत रूपमा अगाडि बढाएको हो।

मिति २०७५ श्रावण ४ जते केवलकार परियोजनाको मात्र निर्माण जर्ने जरी जणकी प्रदेश सरकारका तात्कालीन मुख्यमन्त्री नानानीय पृथ्वी सुबा जुरुङ्जयूबाट शिलान्यास गरिएको थियो। त्यस बरवत झण्डे डेढ वर्षमा केवलकार निर्माण कार्य सर्वपन्न जर्ने लक्ष्यको समय सीमा तोकी तदनुरुप कार्यहरू अगाडि बढाइएको थियो।

कार्य अन्तर्गत तल्लो स्टेसन र माथिल्लो स्टेसनको जग्गामा पर्वाल लगाउने कार्य सुरु गर्दै गर्दा केवलकारको अनितम निर्माण जर्ने जरी प्राविधिक निर्माण कर्मपनीलाई फिल्डमा

अवलोकन र परीक्षण गराउने कार्य सुरु भएको थियो। परीक्षणपश्चात् केवलकारको डिपिआरमा त्रुटिहरू पाइयो। प्रारंभिक डिपिआरके आधारमा परियोजना कार्यान्वयन जर्ने हो भने परियोजनाको अविष्य जोखिममा पर्ने निष्कर्ष देखिएपछि साविक डिपिआरलाई रद्द जरी नयाँ डिपिआरको आधारमा निर्माणको कार्य अगाडि बढाउनु पर्ने निष्कर्षमा निर्माण र प्राविधिक कर्मपनीको समेत रहेकोले सोही परामर्श प्रति कर्मपनी सहमत भई सोही अनुरूप अगाडि बढ्ने निर्णयमा पुणियो। यसरी नयाँ डिपिआरको आधारमा केवलकार निर्माण कार्य सुरु जर्नको लागि झण्डे ७८ महिनाको समय कर्मपनीले गुजार्नुपन्यो। यस बाध्यताले निर्माणकार्य सर्वपन्न जर्न प्रारंभिक समयभन्दा लामो लाञ्चु र्वाभाविक नै रह्यो।

नयाँ डी.पी.आर. अनुसार केवलकारको लागि आवश्यक जग्गाभन्दा शिलान्यास ताका कर्मपनीसँग भएको जग्गा अत्यन्त साँधुरो देखियो। अर्कातर्फ, केवलकारको लाग्न ठाँग्ने राईट अफ वेको लागि तथा टावर राख्ने प्रयोजनको लागि आवश्यक क्वनै पनि जग्गाहरू कर्मपनी प्रयोजनको लागि प्राप्ति गर्न संबन्धमा कर्मपनी र जग्गाधनी बिच क्वनै संरक्षिता, सहकार्य र प्रयोग गर्ने जरी प्राप्ति र संरक्षिता समेत भएको थिएन।

कर्मपनीलाई राईट अफ वेको जग्गा प्राप्ति गर्न मात्र २ वर्ष लाग्यो। धैरै स्थानीय जग्गाधनीले कर्मपनीलाई सहयोग पनि गर्नुभयो तर केही सीमितले भने कर्मपनीको बाध्यतालाई मौका छोपी यही हो जस्तै जरी अवानिष्ठत बार्गेनिङ्को सिकार परियोजनालाई बनाउन खोजदा कर्मपनीले निर्माण समय अवधि र आर्थिक हिसाबमा समेत निकै क्षति त्यहोर्नुपन्यो। यस्तो पृष्ठभूमिमा कर्मपनी कहीं कतै विचलित नभई परियोजना अभ संरक्षन लायक अर्थात् अलग पहिचान सहित फाइदामूलक बनाउनुपर्छ भन्ने बृहत् बहसमा पनि सँगै जुद्न पुर्यो।

अर्कातर्फ, बन्दीपुरमा जानको लागि दुखे बजारदेखि सडकको रामो पहुँच रहेको बहालको अवस्थामा केवलकार मात्र निर्माणले र्वास व्यावसायिक उपलब्धि नहुने निष्कर्ष समेत कर्मपनीको रह्यो। यस्तो अवस्थामा अब, विलासी थिम बोक्न सक्ने जरी परियोजना रिडिजाइन जरी निर्माणमा जानु पर्ने निष्कर्ष कर्मपनीको रह्यो। यस क्रममा दक्षिण एसियामा नै अनुपम परियोजनाको रूपमा केवलकारको माथिल्लो स्टेसनमा आकर्षक र कलात्मक बहुआयमिक तारे होटल सहितको भवन निर्माण जर्ने सपना बुन्न थालियो।

देशकै वैभवमय पर्यटन केन्द्र (पर्यटक प्वाइंट) होस् भन्ने अवधारणा अनुरूप केबलकारको तल्लो स्टेसनमा दुरिष्ट कोर्ट सहितको आकर्षक टर्मिनल भवन एवं बाज बजौचा निर्माण गर्ने निर्णय भएको छ । यस क्रममा कर्मपनीले लगभग सयौं बैठक र अन्तर्क्रिया, खोज अनुसन्धानको कार्य गन्यो । तत्पश्चात् महँगो मूल्य परे तापनि परियोजनाको लागि अत्यावश्यक जग्गा प्राप्त गर्ने कामको थालनी समेत गन्यो । केवलकारको डिपिआर, बहुआयामिक तारे होटलको डिपिआर, बठ्न स्टेसनको डिपिआरको फ्रेमवर्क आष्पछि नात्र कर्मपनीले औपचारिक रूपमा वि.सं २०७६ मङ्ग्सिरबाट निर्माण कार्य प्रारम्भ गन्यो ।

कर्मपनीले यस क्रममा निरन्तर विकास र सुधारको सिद्धान्त अह्नीकार गन्यो । यसै अनुरूप जग्गाहरु थप गर्दै जाने अपूरा कामहरु सरपन्न गर्दै जाने, परियोजना पर्यटन मैत्री एवं व्यापार मैत्री हुनु पर्दछ भन्ने मान्यताका साथ निरन्तर अद्यावधिक, विकास र विस्तार गरिनै रहनु पर्दछ भन्ने दृष्टिकोणको साथ कर्मपनी योजना अनुरूप नै निर्माण पथमा लागेको पुऱ्ठभूमि रहेको छ । उल्लिखित विषयवस्तुको उचित पथ प्रदर्शन एवं सञ्चोधनको लागि कर्मपनीको ग्राइमेट लिमिटेड प्रकृतिलाई परिवर्तन गर्दै पब्लिक लिमिटेड कर्मपनीको बृहत्तर प्रकृतिमा रूपान्तरण गर्ने रणनीति लागू गरियो ।

लगानी मोडल: "Coop2Govs"

विस्तृत आर्थिक विवरण :

(१० लाखमा)

क्र.स.	विवरण	कार्तिक ३०, २०८० सम्मको खर्च
१	जग्गा	२९२.९४
२	मौतिक पूर्वाधार र सिमिल खर्च	१२३९.५२
३	केवलकार Plant and Machinery	४९६.२०
४	वित्तीय तथा ब्याज पुँजीकरण खर्च	२०२.३३
५	कार्यालय अठोमेसन र अन्य	३४.०६
६	पुँजीकरण खर्च	४.९७
७	लगानी	२८९.०२
	जर्मा	२३९०.५९

बैंक ऋणको प्रयोग:

कर्मपनीको परियोजनाको लागि ऋण माज गर्दा कर्मपनीको परियोजना एवं परियोजनाको सरपतिलाई मात्र आधार मानेर बैंकले स्वीकार गर्ने अवस्था बनेन । यता निर्माण कार्यालाई तीव्रता दिनको लागि ब्याक-अपमा वित्तीय संस्थाको पथ प्रदर्शन र आर्थिक सुनिश्चितताको आधार अनिवार्य भइसकेको थियो । पार्टीहरुसँग डिल गर्न बैंक ज्यारेच्टी एवं इल. सी. खोल्ने कार्य गर्नु पर्दथ्यो । यसो नहुँदा सामान आपूर्ति हुन

सोच:

“संयुक्त उद्यम विना आर्थिक समृद्धि र स्वतन्त्रता सरभव छैन” भन्ने मूल उद्देश्य अनुसार “कोप टु जोःस/Coop2Govs” को लगानी मोडल तथार गरी बन्दीपुर केवलकार परियोजनामा घेरैभन्दा धेरै लगानीकर्ताहरुको संलग्नताको आहवान गर्न सक्ने गरी बन्दीपुर केवलकार परियोजनाको आहवान गर्ने गर्ने अगाडि बढेको हो ।

निर्माण थिम:

“स्वदेशी र प्रवासी नेपालीहरुको संयुक्त लगानी एवं सरभार स्वागत पर्यटकीय जनतत्व बन्दीपुर केवलकार र विवन टावर”

सहभागिता:

परियोजनामा विदेशमा काम गर्ने गएका प्रवासी नेपालीहरुलाई स्वदेशमा काम गरिरहेका नेपाली उदामीहरुसँग मिलाएर उद्यमशीलताको जागरण ल्याउनुपर्छ भन्ने ठेस कार्यसूची बनायाँ र कर्मपनीको विस्तृत अवधारणा तयार गरियो । यसै अनुरूप नै सेयरधनीहरुलाई सहभागी गराउँदै निर्माण कार्य अगाडि बढाउँदै लैजान खोजेको विद्यमान अवस्था छ । हाल बन्दीपुर परियोजनामा ४ हजारभन्दा बढी सेयरधनीहरुको अभूतपूर्व सहभागिता छ ।

सक्ने अवस्था नै बन्न सक्ने थिएन । यस महत्त्वपूर्ण कुरालाई मध्यनजर राखेर आरकेडी होलिड लिमिटेड, यसका संचालक साथै कर्मपनी समूहका संचालकहरुले बैंकलाई विश्वास दिलाउने संकल्प गर्नुभयो । यसको लागि आरकेडी होलिड र यस का संचालकहरु सबैले आ-आफ्नो जायजेथा धितो राख्न साथ साथ व्यक्तिगत जमानत दिन तयार भइसकेपछि ऋण स्वीकृतिको लागि सहज वातावरण सिर्जना हुन पुणेको थियो । यसैको बलमा आज परियोजनाको बैंकिङ पार्टनरको रूपमा

मुख्य बैंक नेपाल एसबिआई बैंक लि. र सहवितीय साझेदार प्रणाली बैंक लिमिटेडको रहेको छ । हालसरम कर्मचारीको नाममा जर्मा रु १,०३,००,००,०००/- ऋण स्वीकृति भएको क) नेपाल एसबिआई बैंक लि.: -

क) नेपाल एसबिआई बैंक लि.:-

करपनीले हाल सर्व नेपाल एसबिआई बैंक ति.बाट लिएको ऋणको रकम यस प्रकार छ:-

क्र.सं.	कर्जाको किसिम	कर्जाको /कम
१	आवधिक कर्जा (Term Loan)	६२,९५,२२,८३४.७०/-
२	ब्रिज ल्याप कर्जा (Bridge Gap Loan)	१२,००,००,०००.००/-
	जर्मा	१४,९५,२२,८३४.७०/-

र) करपनीले हालसरम एनएमबि बैंक लि. बाट रु. ९८,६३,१७४७६.४०/- आवधिक कर्जा (Term Loan) लिएको छ ।

ग) ब्याज भुक्तानीको अवस्था:- कर्मपनीले हालसरम नेपाल एसबिआई बैंकलाई रु. १४,७५,६९,०५३/- र एनएमबि बैंकलाई रु. ५,२९,६९,५६७/- रकम ब्याजको रूपमा भुक्तानी गरी सकेको छ ।

२. परियोजना निर्माण घटनाक्रम सरबनधी स्वोट (SWOT) बिश्लेषण

क. बलियो पक्ष :

કરૂંપની નિર્માણ પ્રારંભદેશિક નૈ વિભિન્ન પ્રકારકા અપ્ટ્યારાહરુ આએ તાપણિ ટિમાન્ચિત્ર ઉત્સાહ મંદે નિરન્તર રૂપમા નિર્માણ કાર્ય અગાડિ બઢાતન પહલ ગરિરહણુ ર નિર્માણ પ્રક્રિયાલાઈ ઠોસ આકાર દિન સવણુ કરૂંપનીકો બલિયો પક્ષ રહેકો છ ।

जब काम अगाडि बढेर अलि राग्नो गति समातेको थियो परियोजना फेरि विश्वविद्यापी कोभिङ-१९ को महानामारीको चपेटामा पर्ज पुऱ्यो । जसका कारण परियोजना निर्माण कार्यमा स्वाभाविक सुस्तता आयो । यस गर्भीर अवस्थामा नियमित जसो बैठकहरु गरी करपनीको सिङ्गो ठिम र इमेन्ट व्यवस्थापन गर्ने करपनी आर.के.डी. होलिडडको ठिमले संचुक रूपमा असहज अवस्थामा नतिजा निकाल्नु नै नेवृत्त कौशल हो भन्ने निष्कर्ष निकाल्यो । संकटको सँगसँगै सिर्जना हुने अवसरहरु यिनेर अगाडि कामलाई निकाल्नु पर्दछ भन्ने दृष्टिकोण तय गरी सो सहित सिङ्गो ठिम फिल्डमा जुद्यो । र, नजदूरहरु व्यवस्थापन गर्न निर्माण करपनीलाई प्रोटसाहन गर्ने कार्य, यसलाई बिचमा के-कसरी परियोजना राग्नो गर्न सकिएला भनी नन्थनसहित ठिम नै व्यापक खोज अनुसन्धानमा लागेर अगाडि बढ्ने उपयुक्त निष्कर्ष दिन सक्यो । बन्दीपुर केवलकारको प्रतिघण्टा ३०० यात्री बोक्ने क्षमताबाट वृद्धि गरी प्रति घण्टा ५०० यात्री बोक्ने क्षमतामा अपग्रेड गर्ने योजना तय गरियो ।

केवलकारभित्र रेस्टुरेन्ट रारने मौलिक डिजाइन, लगायत समज परियोजना परिष्कारमा लाझ्ने नीति लिनु, त्यसै गरी होटल विवर टावरलाई सब्र तल्लासर्वम विकास गर्ने गरी निर्माणको कायहरुसमेत निरन्तर रूपमा अगाडि बढाई आजको फिनिसिङ्को चरणमा परियोजना पुन्याउनु थप बलियो पक्ष्हहरु हन् । यस बिचमा सकारात्मक मानोल

छ । कम्पनीले हालसर्व ऋणको सदुपयोग यस प्रकारले गरेर आएको छ :

तयार गरेर परियोजनामा आवश्यक थप पूँजीको लागि नयाँ लगानीकर्ताहरुलाई आकर्षित गरी लगानी गर्न उत्साहित हुने परिस्थिति सिर्जना गर्नु समेत परियोजनाको बलियो पक्षको रूपमा लिन सकिन्छ । सबैभन्दा बलियो र राम्रो काम एवं पक्ष यस दौरानमा कर्तपनी प्राइमेट लिमिटेडबाट पब्लिक कर्तपनीको रूपमा रूपान्तरण गर्न पनि रह्यो ।

ख), कर्मजोर पक्षः

प्रारंभिक केवलकारको डी.पी.आर.मा श्रुति हनु र सिमिल
कामको लागि समेत समयमा उपयुक्त परामर्शदाता नियुक्त
गरी काम अगाडि बढाउन नसक्नु गरिभीर कमजोरी रह्यो ।
यद्यपि अनुभवको कमीको कारण परियोजना निर्माण जर्ने
क्रममा देखिएका कमी कमजोरीहरूलाई आटमसात गर्दै सुधार
जर्न सकिने कमजोरीहरूलाई सुधार गर्दै परियोजना निर्माण
कार्य निरन्तर अगाडि बढाइयो । कोमिड-१९, फाइनान्सियल
क्रन्च, वस्तु आयतना रोक लगायत धेरै समस्याका बाबजुद
निर्माण कार्यमा तदारुकता साथ अगाडि बढाउनु निकै कठिन
हन पूर्यो ।

परियोजना लागत बढ़दै जानु र परियोजनाको लागि आवश्यक इकिवटी सहकलन प्रभावकारी नहुन् अर्थात् कबूल गरेको सेयर सठेत समयमा दाखिला हुन नसवदा आर्थिक अभाव हुन् कर्मपनीको लागि कमजोरी हुन पुर्यो । देशभर फाइनान्सियल क्रन्चका कारण बैंकहरुमा तरलताको अभाव हुन् र स्वीकृत गरिएको ऋण रकमलाई पनि बैंकले समयमा Disburse गर्न सक्ने परिस्थिति नबन्धनु परियोजना निर्माणको लागि तुलो कमजोरीको रूपमा देखा पन्यो । रोपवेको एलाइनेट Redesign गर्नुपरेको कारण परियोजना निर्माण कार्य ढूत गतिमा अगाडि बढ्न नसवन् अर्को कमजोरीको रूपमा लिन सकिन्छ ।

ग्रन्थालय

परियोजना विराण कार्य हिलो हैंडे जाँदा हिलो हवलाई परि

अवसरको रूपमा परिणत गर्नपर्छ भन्ने हेतुले केवलकार परियोजनाको क्षमता वृद्धि गर्नु । त्यसै गरी परियोजनाको माथिल्लो स्टेसनको विवन टावर होटललाई भविष्यमा पाँच तारे होटलको मापदण्ड कायम हुने गरी स्ट्रक्चरल वर्क, एमइपी वर्क, वाटर द्याक, फायर द्याक, एसटिपी, इन्टेरियर आदि कामहरुलाई अपग्रेड गरी ब्रान्डेड होटलको रूपमा निर्माण गर्नुलाई अवसरको रूपमा लिन सकिन्छ । यसले परियोजना लागतमा केही वृद्धि गरे पनि दीर्घकालीन रूपमा फाइदा पुऱ्यने देखिन्छ ।

घ. चुनौती पक्षः

परियोजनालाई नयाँ तोकिएको समयमा काम सम्पन्न गर्न, विभिन्न कठिनाकर्तरलाई तोकिएको समयमा काम सकाउन प्रेरित गर्नु । आई.पी.ओ. जारी हुन भइरहेको ढिलाइको कारण कार्य सम्पन्न गर्न रकमको अभावलाई क्यानेजमेन्ट गर्न सक्नु र कार्य तालिका (Work Schedule) जा कार्यहरुलाई सम्पन्नता दिनु परियोजनाको मुख्य चुनौतीहरु रहेको छ । परियोजना पूर्ण सम्पन्नता पश्चात् यसको ब्रान्डिङ, बजारीकरण र प्रतिफलमुख्य व्यापार प्रबद्धन एवं संवर्धन समेत उतिकै चुनौतीको रूपमा आउनसात गरेको छ ।

३. परियोजनाको क्षमता विस्तारको कारणः

परियोजना व्यापक बनाउन र ग्राहक तथा पर्यटकहरुको माझ सजिलै पूरा गराउन सक्ने बनाउनको लागि परियोजनाको क्षमता विकास गरेर आठदानी बढाउनु कर्मपनीको अभिप्रायसहित विस्तारको नीति कर्मपनीले लागू गरेको थियो । यो नीति आज आएर जायज ठहरिएको छ ।

४ परियोजना समयमा सम्पन्न हुन सक्नु वा नसक्नुको कारणहरुः

क. सिमिल कन्सल्टेन्टको भूमिका

सिमिल कन्स्ट्रक्शनको लागि सिमिल कन्सल्टेन्टको रूपमा केज कन्सल्ट प्रा.लि. सँग वि.सं. २०७५ चैत्रमा सरकौता गरी काम अगाडि बढाइएको थियो । तल्लो स्टेसनको डिजाइनको काम सम्पन्न गरी काम थालनी गरिएको थियो । माथिल्लो स्टेसनको आकर्षक डिजाइन तथा इडइ तयार गरी छलफल अगाडि बढाउने क्रममा भवन नौ तल्लाबाट ७७ तल्लाको डिजाइनको निष्कर्षमा पुऱ्यियो ।

उक्त भवनको लागि डिजाइन तथा इडइ कर्मपनीको संचालक समितिबाट पास गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइयो । यस परियोजनामा यस स्तरसम्म व्यापक विस्तार गर्नको लागि सिङ्गो कर्मपनी टिम र लगानीकर्ता कर्मपनी साथै वितीय संस्थाहरुलाई तत् तत् सरबन्धमा प्रोत्साहन एवं विश्वस्त बनाएर परियोजनाको विकास गर्न कन्सल्टेन्टको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको छ ।

यद्यपि, सरकौता बमोजिमको स्पिरिटमा कन्सल्टेन्टबाट

समयमा परियोजनाको Site supervision प्रभावकारी रूपमा हुन नसक्नु एवं परियोजनाको डिजाइन तथा इडइ समयमा उपलब्ध गराउन नसक्ता कर्मपनीले कन्सल्टेन्टबाट लिनुपर्ने मार्जिनिंदेश (Guideline) व्यावहारिक रूपमा उपभोग गर्न पाइन ।

अर्कोतर्फ, ब्रान्डेड परियोजना बनाउने नाममा कर्मपनीले कन्सल्टेन्टसँग Value Engineering को मान्यता पालना हुने गरी चुस्त र किफायती हुने गरी काम लिन नसकेको महसुस पनि कर्मपनीले जरेको छ । परियोजनाको ब्रान्डेड डिजाइनकै कारण परियोजनाको समय र लागत बढ्न गई पूँजीगत र्खर्चहरु समेत बाध्यात्मक रूपमा बढेको छ । मूल रूपमा, परियोजनाको भवनको नवसा निर्माण र पास गर्नुपूर्व अपनाउनुपर्ने सावधानी एवं गरभीरता प्रदर्शन गर्न नसक्ता समयमा नै उचित मापदण्ड र यसको उपयुक्त वातावरण बनाउन नसकेको देखिन्छ । जसको कारणबाट समेत नवसापास गर्न असहजता र निर्माण सम्पन्न गर्न ढिलो गरी हुन जाने परिस्थिति बन्नुले कर्मपनीलाई थप आर्थिक क्षति हुन पुऱ्येको छ ।

ख. केवलकार कन्सल्टेन्टको भूमिका:-

केवलकार निर्माण कन्सल्टेन्टको रूपमा कन्मेआर एन्ड रोप वे सर्भिसेज प्रा.लि. कोलकाता, भारतसँग मिति २४ जनवरी सन् २०१९ मा सरकौता भएको थियो । यस पश्चात् डी.पी.आर. को काम अगाडि बढाइयो र सम्पूर्ण डिजाइनको काम सम्पन्न गरी निर्माणको थालनी गरियो । यद्यपि, सरकौता बमोजिमको स्पिरिटमा सरबन्धित कन्सल्टेन्टबाट परियोजनाको Site supervision एवं सर्भेको काम प्रभावकारी रूपमा हुन एवं परियोजनाको डिजाइन तथा समयमा उपलब्ध गराउने बतावरण बन्न नसक्ता कर्मपनीले कन्सल्टेन्टबाट लिनुपर्ने मार्जिनिंदेश (Guideline) व्यावहारिक रूपमा उपभोग गरेको महसुस गरेको देखिदैन । परियोजना सोचेभन्दा निकै अवधि ठाठासर्ग पनि व्यावसायिक रूपमा संचालनमा आउन असमर्थ रहन पुऱ्यो । अर्कोतर्फ, परियोजनाको समय र लागत बढ्न गई पूँजीगत र्खर्चहरु समेत कर्मपनीले बढाउनुपर्ने बाध्यता परेको छ । कन्सल्टेन्टको परियोजनाप्रतिको गरभीरताको अभावको कारण कन्सल्टेन्टले पनि ठूलो आर्थिक नोकसानी बेहोर्न बाध्य भयो । परिस्थितिको प्रति गरभीरता देखाउँदै धेरै कुरामा सुधार गरेको भए तापनि सायद प्राविधिक जटिलताको बाध्यताले हुन सकदछ अर्क पनि उत्साहप्रद ढंगले कार्य सम्पादन हुन सकिरहेको छैन ।

ज. कन्स्ट्रक्शनको भूमिका:-

अ) सिमिलः- कर्मपनीले प्रारम्भमा युणस्तरतामा ध्यान दिने गरी ठेकेदार कर्मपनीहरुले राखेको राग्नो मूल्यको प्रस्ताव स्वीकार गरी सरकौता गरेको र सोही अनुसार कामको युणस्तरमा कन्स्ट्रक्शनले कुनै सरकौता गर्न रुचि

नदेशिवनु राग्नो कुराको रूपमा कर्मपनीले महसुस गरेको छ । निर्माण प्रारम्भको चरण एवं कर्मपनीसँग चालू पैँगी अभावको अवस्थामा कन्ट्रियावटरको पक्षबाट आफै पनि रकम लगानी गरी काम गर्ने प्रयास गरी कर्मपनीलाई उत्साहित बनाउने काम गर्नु राग्नो अभ्यासको रूपमा लिएका छौं । निज कन्ट्रियावटरसँग सरक्तौता सोही भावनामा गरिएको थियो । तर, पछिल्लो अफ्टर्यारो अवस्थामा आइपुऱ्हदा निज ठेकेदार पनि, आर्थिक संकटको भुमरीमा परेर पनि हुन सक्छ, सुरुवाती चरणको जस्तै निर्माण भावना अनुसार कार्य अगाडि बढाउन त्यति रुचि देखाएको पाइएन । यसको कारण कर्मपनीले आर्थिक भार व्यहोर्नु पन्यो । आर्थिक प्रवाहको लागि असहज अवस्थामा कर्मपनी गुञ्जिन पुऱ्हदा निर्माण कार्य समेतमा ढिलाइ हुन पुऱ्हयो ।

आ) इम.इ.पी. (Mechanical, Electrical and Plumbing):- कर्मपनीले प्रारम्भमा युणस्तरतामा ध्यान दिने गरी तल्लो स्टेसन, माथिल्लो स्टेसन, र विवन टावर भवनमा खुल्ला बोलपत्र विधिको साथै परिपत्र डिलको आधारमा परियोजनामा मेसिनरी, प्लमबिङ् र इलेक्ट्रिकल (इम.इ.पी.) ठेकेदार छनोट गर्ने सिलसिलामा प्रतिस्पर्धी मूल्यको प्रस्ताव स्वीकार गरी बटमामा एकजग्ना र अपर एवं विवन टावरमा अर्को सेवा प्रदायकसँग अलग-अलग सरक्तौता गरेको थियो । सोही अनुसारको कामको युणस्तरतामा कन्ट्रियावटरले कुनै सरक्तौता नगरीकन काम हुनु राग्नो कुराको रूपमा कर्मपनीले महसुस गरेको छ । कामको गति पनि तालिका अनुरूप नै रहेयो । तर, पछिल्लो अवस्थामा आइपुऱ्हदा निज ठेकेदार पनि, आर्थिक सङ्कटमा परेर वा मालसामग्रीको उपलब्धताको अभावले हुन पनि सकदछ, निर्माण भावना अनुसार कार्य अगाडि बढाउन सकेन । यसको कारण समग्र परियोजनाको कार्यहरूमा असर पर्न गई ढिलाइ हुन पुऱ्हेको देखिन्छ ।

इ) आन्तरिक सजावट (Interior):- कर्मपनीले प्रारम्भमा युणस्तरतामा ध्यान दिने गरी तल्लो स्टेसन, माथिल्लो स्टेसन र विवन टावर भवनमा खुल्ला बोलपत्र विधिको साथै परिपत्र डिलको आधारमा परियोजनाको फर्निसिङ् एवं आन्तरिक सजावट (इन्टेरियर) को समग्र कार्यहरू गर्नको लागि ठेकेदार छनोट गर्ने सिलसिलामा प्रतिस्पर्धी मूल्यको प्रस्ताव स्वीकार गरी सरक्तौता गरेको थियो । सोही अनुसारको कामको युणस्तरतामा कन्ट्रियावटरबाट कुनै सरक्तौता नगरीकन काम हुनु राग्नो कुराको रूपमा कर्मपनीले महसुस गरेको छ । तर, कामको गति तालिका अनुरूप गर्न नसक्नुले कर्मपनीको लक्ष्यमा असर पर्न गएको छ । सर्तो बिडिको कारण हो वा आर्थिक संकटको कारण हो वा माल सामग्रीको अभावले हो निज कर्मपनीले निर्माण भावना अनुसार कार्य अगाडि बढाउन सकेन । यसको कारण

समग्र परियोजनाको कार्यहरूमा असर पर्न गई लक्ष्य हासिल गर्ने काममा ढिलाइ हुन पुऱ्हेको देखिन्छ ।

ई) अन्य:-

परियोजनामा भई परी आउने काम जो साविक ठेकेदारहरू मार्फत हुन नसक्ने कामहरू अन्य पार्टीहरूलाई दिएकोमा निज पार्टीहरूले पनि विविध कारण देखाउँदै समयमा काम सरपन नगरी दिना समग्र परियोजनामा कामको समन्वय एवं तारताम्य मिल्न नसकी तोकेको लक्ष्य प्रभावित भएको स्पष्ट छ ।

घ. गाउँपालिकाको भूमिका :-

तत्कालीन गाउँपालिकाका प्रमुख र सिइजो कार्यपालिका एवं परिषद्को पूर्ण साथ कर्मपनीलाई प्राप्त भएको थियो । तत्कालीन गाउँ सरकारको विश्वासमा नै यत्रो प्रोजेक्टमा लगानी लगाउने कर्मपनीले निर्णय लिएको थियो । गाउँ सरकार परियोजनाको संरक्षक हो, लगानीकर्ता पनि हो । गाउँपालिकाको एक करोड लगानीको प्रतिवर्द्धता थियो । अहिलेसरम उसले पचास लाख लगानी जरिसकेको छ । तर, भवनको नक्सा पास गर्ने सवालमा गाउँ परिषद्को निर्णय, कार्यपालिकाको निर्णय, भवन विभागको आदेश, जुरी समितिको प्रतिवेदन, सैद्धान्तिक सहमति पत्र सबै खालका कागजात हुँदा पनि नक्सा पासको लागि सरकारी संयन्त्रको चक्रव्यूहमा गाउँ सरकार फर्स्यो । यसैको कारण नक्सा पास सरबन्धमा निकास लिन मात्र २ वर्ष बढी समय गुजार्नुपन्यो ।

यस बिच, कर्मपनीले निर्माणको लागि गाउँसभा मार्फत नै पूर्व सैद्धान्तिक अनुमति लियो, गाउँपालिकाले गठन गरेको जुरी को प्रतिवेदन अनुरूप कार्य गन्ह्यो । भवन विभाग काठमाडौं बाट प्राविधिक सवलताको प्रमाण तयार गरी गाउँपालिकामा नक्सा पास गर्न सक्ने कुराको जानकारी पठायो । गाउँपालिकाले फेरि प्रदेश कार्यालय पोखरा फाइल पठायो त्यहाँबाट पनि साथ-साथ जर्नपर्ने सब मिकायबाट स्वीकृति लियो, यसमा पनि काम हुन नसकेकोले संघीय मन्त्रालय बाट सचिव स्तरको निर्णयले गाउँपालिकालाई विधिसङ्गत एवं प्रविधिसङ्गत भएकोले नक्सा पास जरिदिन सक्ने अधिकार रहेको जानकारी सहित पत्राचार भएपश्चात् मात्र नक्सा पास गरी दिने काम गाउँपालिकाबाट भयो ।

नक्सा पासको काम ढिला हुनाको कारण भवन निर्माण प्रक्रियामा अनिश्चय हुँदा गर्नभीर समस्या सिर्जना हुन पुऱ्हयो । यसको प्रभावले समग्र निर्माण कार्य ढिला हुन गएको कारण कर्मपनीले आर्थिक क्षति पनि व्यहोर्नु पुऱ्हयो । यस झंगसँगै कर्मपनी व्यवस्थापन पक्षले मानसिक क्षति समेत व्यहोर्नु पुऱ्हयो । विडम्बना नै माननुपर्देष, गाउँपालिकाको नक्सा पारित गर्ने कार्य विरुद्ध सुनियोजित रूपमा नै बेनामी उजुरी दिएर कर्मपनीलाई अलरलयाउने र तर्साउने अनेक कामहरू आजसरम समेत निरन्तर हुनपुऱ्हेका छन् । यसो

हुनु पक्का पनि दुःखको कुरा हो भन्ने करपनीले ठानेको छ । यद्यपि अझ पनि करपनी यस ठाउँको समग्र विकासको लागि जाउँपालिका सरकारसँग अझ राखोसँग मिलेर काम गर्न चाहन्छ । बन्दीपुरको विकासको लागि हातेमालो गर्न चाहन्छ । यस्तो वातावरणको सुविधा निर्माणको भूमिका जाउँ सरकारको तरफबाट समेत उचित ढङ्गले होस् भन्ने सुनिश्चितताको अपेक्षा करपनीले गरेको छ ।

ड. वन तथा वातावरण विभागको भूमिका :

केवलकारको नियमन गर्नको निरित कुनै रूपरूप विभागीय मञ्चालय वा विभागको अभावमा धेरै विभाग तथा मञ्चालयमा फाइल र्सीकृत गराउनुपरेको अवस्थामा निकै समय र्खेर गष्टको थियो । यस्तो नितिगत प्रष्टता नहुँदा कर्मचारी तथा दलगत नेतृत्वले चलर्खेल गरेको अवस्थामा समेत करपनीले विलर्ब र्वेप्नुपरेको थियो । यसका अतिरिक्त कानूनी रूपमा एउटै प्रकृतिको कार्य EIA र IEE भएता पनि EIA संसोधन गर्न मिल्ने IEE संसोधन गर्न नमिल्ने ऐन तथा कार्यविधि रहेकोले केवलकारको IEE परिमार्जन गरी र्सीकृत गराउन ऐन तथा कार्यविधि संसोधनको लागि समेत लिंड गर्न परेको र त्यसमा करपनी सफल भई परिमार्जित IEE र्सीकृत गराइएको थियो जसको लाभ अन्य करपनीहरु समेतलाई पुगे पनि हाम्रो परियोजना निर्माणमा ढिलाइ हुनुको मुख्य कारण समेत बन्न पुर्यो ।

च. सरकारी सहयोग :

यस सन्दर्भमा विशेष गरी जर्जा प्राप्ति ऐनमा रहेको अस्पष्टता र सोमा स्थानीय निकायलाई निर्णयिक भूमिका निर्दिष्ट करपनीले जर्जा प्राप्तिको सिलसिलामा विलर्ब र्वेप्नुपरेको तथा प्रशासनिक कार्यविधिको कारण समेत समय लिंबन पुगेको थियो ।

छ. लगानीकर्ताको भूमिका :

करपनी संस्कृतिको अभावमा आजको भोलि परियोजना सम्पन्न हुन्छ अनि तुरुन्तै नाफा भइहाल्छ भन्ने लगानीकर्ताहरुको अपेक्षा एवं लगानी थप जर्विपर्ने अवस्था आउन सक्छ भन्ने कुरामा तयार नहुने र कबुल गरेको रकम समेत समयमा भुक्तान नगर्ने अवस्थाले लगानी तथा परियोजना निर्माण चरणमा गाहो परिस्थितिको सामना गर्नुपर्न्यो । विविध चरणमा परियोजना विकासमा भई अनितम हुन बाँकी रहेको अवस्थामा परियोजना निर्माणमा के कारणले बाधा अहंकरहरु देखा परे भन्नेतर्फ नलागी सिधासिधा व्यवस्थापन एवं नेतृत्व पङ्किलाई विभिन्न आरोप लगाउने मनोवृत्तिले समेत केही हदसरम व्यवस्थापन एवं नेतृत्वमा कहीं न कहीं होतासाही बनाएको थियो । यसले लक्ष्य अनुरूप परियोजना सम्पन्न हुन नसक्नुमा कुनै न कुनै भूमिका खेलेको छ ।

ज. बैंकिङ वलोजर :

मिति २०७७/०८/०९ गते एक कार्यक्रमका बिच फाइनान्सियल वलोजर गरिएको थियो । जसअनुसार बैंकको तर्फबाट रु १ अर्ब ३ करोडसरमको लगानीको सीमा तोकिएको थियो । परियोजनाको विस्तारसँगै लागत बढ्न जाने अवस्थाको लागि बैंकसँगको थप रकमको ऋण उपलब्धताको सरभौता भई नसकेकोले इविवटी सङ्कलनमा ठूलो चाप पर्दा परियोजना सम्पन्न गर्न चुनौती बढेको थियो । फाइनान्सियल वलोजर गर्नको लागि समेत निकै मैत्रियत र लामो समय लियो । विभिन्न बैंकहरुसँग कर्जाको लागि प्रस्ताव पेस गरिए पनि अन्तमा नेपाल एसबिआई बैंक लि. ले साँचिकै साथी जस्तै उत्प्रेरकको रूपमा करपनीलाई सहजीकरण गर्ने कार्य गन्यो । निज बैंकको यस्तो सहकार्यको भावना विना यो परियोजना यहाँसरम आउन सायदै सम्भव थियो । अन्तमा, निज बैंककै नेतृत्व रहने गरी सहवितीयकरण एन एम बि बैंकमार्फत गरी परियोजनाको २८:७२ डेट इविवटी अनुपात निर्धारण गरी ऋणले अनितम सम्भौताको र्खरुप प्राप्त गन्यो ।

क. वित व्यवस्थापन :

समयमा वित व्यवस्थापन परियोजना निर्माणको अनिवार्य तत्त्व हो । उपयुक्त समयमा उपयुक्त कन्ट्रायाटर छनोट गर्न नसक्नु समयमा ठेकेदार र मेन्डरलाई रकम भुक्तानी गर्न पर्याप्त तरलताको अभाव न्यूनीकरण गर्न नसक्नु साथै बैंकको Interest Capitalization ले पनि करपनी परियोजनाको लागतले थप आकार ग्रहण गर्न पुर्यो । यसको कारण थप लगानी भार बढाउने काम गरेको थियो । त्यस कारण पनि परियोजनालाई समयमा सम्पन्न गर्नु हामी सबैको चुनौती बन्न पुगेको छ ।

ज. परियोजना निर्माण अवधि :

प्रभावकारी योजना मुताविक कन्सल्टेन्टले डिजाइन र इङ्ग समयमा दिन नसक्नु समयमा काम गर्न नसक्नुको प्रमुख कारण देखिन्छ । अर्कोतर्फ परियोजना मुख्य सिटीभन्दा केही ठाठ रहेको हुँदा साइटमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति, इन्जिनियर, मेन्डर, कन्सल्टेन्ट आदि तोकिएको समयमा उपलब्ध गराउन नसक्नु पनि परियोजना समयमा सम्पन्न हुन नसक्नुको अर्को कारण रहेको देखिन्छ ।

ठ) सञ्चालक समितिको भूमिका एवम् बुक्हाइ :

विचारले कर्मलाई निर्देश गर्दछ । करपनीको मार्गदर्शनमा करपनी सञ्चालक समितिको भूमिका महत्त्वपूर्ण र केन्द्रीय हुन्छ । करपनीको प्रगति र अधोगति सबै कुराको जस व अपजस समितिको काँधमा नै आउँछ । सञ्चालक समितिले सबै खालका जोखिम, अपजस र जिम्मेवारीको भारी बोकदाबोक्दै पनि सबै पाठाहरुको समग्र व्यवस्थापन एवम् नेतृत्व गर्ने गरी परिस्थिति तथा गुदाहरुको बारेमा सूक्ष्म अनुमान एवम् आँकलन नगरिएको आधारमा काम भएको जस्तो भ्रम आम

लगानीकर्ताहरुमा पर्न गएको महसुस सञ्चालक समितिले जरेको छ । यस दौरान सञ्चालक समितिभित्र विचार मानिएर बाह्य सरोकार तथा लगानीकर्ता समक्ष सञ्चालक समितिको असल मनसाय तथा भूमिकाको बारेमा सरोकारवाला तथा लगानीकर्ता समक्ष वास्तविक जानकारी प्रवाह हुन नसकेको देखिन्छ । यसरी जलत कुराहरु बाहिर जाने परिस्थितिलाई नियन्त्रणमा राख्ने जरी पर्याप्त तयारी साथ बुझाउन समय निकाल्न ध्यान नपुङ्दा परियोजनाको सर्वबन्धमा राख्ने परिस्थिति बन्दा बन्दै पनि यस्ता सकारात्मक कुराहरुको प्रभावकारी सञ्चार हुन पाइन । यस्तो परिवेशमा कर्मपनीको सञ्चालक समिति एवम् नेवृत्व अपरिपक्व जस्तो पनि देखिन जयो । परिणामतः सरोकारवालाहरु बिच आम सदासच्यता उत्पन्न हुन सकेन र परियोजनाले पटक पटक संशोधन जारिएको समय अवधिमा पनि पर्याप्त लक्ष्य लेटाउन सकेन ।

५. परियोजना लागत बढ्नुका कारणहरु :

परियोजना समयमा निर्माण कार्य सर्वपन्न नहुनु परियोजना लागत बढ्नुको मूल कारण हो । खासगरी, परियोजनालाई अपग्रेड गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डहरु पूरा जरी निर्माण कार्य अगाडि बढाउनु लागत बढ्नुको प्रमुख कारणको रूपमा लिनु पर्दछ । यसका अलावा परियोजनाको लागत बढ्नुमा देहाय बमोजिमका कारणहरु प्रमुख छन् :

वाटर द्याक, फाइर द्याइक, इस्टिपी युरोपियन मापदण्डको पाँचतारे होटलको रूपमा तयार गर्नुपर्दा, यसको निर्माणमा तुलो रकम लगानी हुनु ।

स्ट्रक्चर इनालाइसिसमा तुलो रकम रख्च जरी सो इनालाइसिस अनुसार स्ट्रक्चर निर्माण गर्नु कार्बन फाइबरको काम थप गर्नु आदि ।

परियोजनाको आकर्षक जर्जा प्राप्तिको लागि तुलो रकम लगानी हुनु ।

परियोजनाको लागि थप आवश्यक जर्जाहरु खरिद गर्न पर्नु ।

नक्सा पासको प्रक्रियामा निकै समय लाज्नु र विभिन्न प्रक्रियाहरु पूरा गर्नुपर्दा निर्माणमा ढिलाइ हुँदा सरक्हौता दर मा रकमले सरकारी आउन पुङ्दा परियोजनाको लागत बढ्न पुऱ्यो ।

Interest Capitalization हुनु आर्थिक भार वृद्धि हुन गई परियोजना लागत बढ्नु हो ।

कोमिड-१९को कारण सरकारी नीति नियम स्थिर नहुनु पनि परियोजना निर्माण ढिलो हुनु र लागत बढ्नुको कारण हो । जस्तै, इल.सी. खोल्नुमा रोक लगाउनु, विदेशबाट सामान आयतमा रोक लगाउनु आदि ।

आर्थिक व्यवस्थापन प्रभावकारी नहुनु र परियोजनालाई

आवश्यक इविवटी सङ्कलन कार्य प्रभावकारी नहुनु । परियोजनाको काम तीव्र जतिमा अगाडि बढ्न नसक्नु परियोजना लागत वृद्धि हुनु हो ।

कन्सल्टेन्टबाट पूर्ण रूपमा ड्रइड उपलब्ध नहुनु र समय समयमा साइट सुपरभिजन प्रभावकारी नहुनु ।

देशमा फैलिएको फाइनान्सियल क्रन्चको कारण पनि परियोजना निर्माण कार्य दूत जतिमा अगाडि बढ्न नसक्नु ।

ठाइम फ्रेम अनुसार काम अगाडि बढाउन नसक्नु ।

सिठी एरियामन्दा केही ठाठा भएको हुँदा उपयुक्त कन्ट्रायाक्टर, इन्जिनियर, कन्सल्टेन्ट साइटमा उपस्थित हुन नसक्नु, उपयुक्त समयमा उपयुक्त निरीक्षण हुन नसक्नु ।

परियोजना समय सापेक्ष आकर्षक र जुणस्तरीय बनाउने योजनाको कारण परियोजना लागत बढ्न जानु र सो अनुसार आर्थिक सङ्कलन कार्य प्रभावकारी नहुनु ।

प्राविधिक व्यवस्थापन प्रभावकारी हुन नसक्नु ।

रोपवे इलाइनेन्टको काम वन विभागबाट सर्वपन्न तुने कामहरु उपयुक्त समयमा सर्वपन्न नहुनु लाग्ने समय लिनु ।

प्राइज रकाइलेसनको कारणले पनि परियोजना लागत बढ्न गएको छ ।

बठम स्टेसनको स्वागत जेट र रोड निर्माण कार्य प्रक्षेपण जरेभन्दा चार पाँच जुणाले जुणस्तर बनाउनु ।

अन्य अदृश्य कारणहरु ।

७. निर्माण तालिकामा प्रभावित हुनुका कारणहरु :

परियोजना निर्माण तालिका पटक पटक संशोधन जरी नयाँ तालिका बनाइएको भए पनि धेरै कारणहरुले गर्दा परियोजना तोकिएको समयमा सर्वपन्न गर्न सकिएको छैन । परियोजना निर्माण तालिका प्रभाव पार्ने धेरै कुराहरुमध्ये केही विषयवस्तुहरु निरनानुसार रहेका छन् :

१. परियोजना समय सापेक्ष अपग्रेड गर्दै लैजानु र नयाँ पूर्वाधारहरु थप गर्नु ।

२. देशको अस्थिर नीतिको कारणबाट पनि परियोजना तालिकामा तुलो असर पुँज गएको छ । जस्तै, भूसारबाट सामान आयतमा समस्या हुनु, इल.सी. खोल्नुमा रोक लगाउनु आदि ।

३. सरकारी कार्यालयबाट जरिने कार्यहरु समयमा सर्वपन्न हुन नसक्नु स-सानो कामको लागि पनि वर्षो समय लिनु । जस्तै, नक्सा पास सर्वबन्धी कार्य, रोपवे इलाइनेन्टको वन विभाग सर्वबन्धी कार्य आदि ।

४. परियोजना लागत १ अर्ब ७८ करोड रहेंदा (ऋण स्वपुँजी अनुपात) डेब्ट इकिवटी रेसियो २८/७२ रहेको र हाल परियोजना लागत बढेर भएन्दै ३ अर्ब ५८ करोड रहेंदै गर्दा बैंकले ऋण रकम वृद्धि नगरी यथावत राख्नुले पनि परियोजना प्रभावित हुन गएको छ ।
५. देशमा देखिएको आर्थिक तरलताको अभावको कारणले पनि निर्माण तालिका प्रभावित हुन पुगेको छ ।
६. कार्य तालिका र मुक्तानी अवधिलाई पूर्व निर्धारित योजना अनुसार एकै साथ अगाडि बढ्न नसक्नु पनि परियोजना तालिका प्रभावित हुने अर्को कारण हो ।
७. कामदार तथा मेटिरियलहरु उपयुक्त समयमा उपलब्ध हुन नसक्नु र स-साना मेटिरियलहरु पनि रखिएको लागि काठमाडौं तथा अन्य तुला सहरहरुमा र बाह्य देशका बजार पुग्नुपर्ने हुँदा कार्य तालिकाअनुसार काम अगाडि बढ्न अवरोध हुने देखिन्छ ।
८. कन्सल्टेन्टको उपयुक्त निरीक्षण र डिजाइन ड्राइड पूर्ण रूपमा फाइनल नहुनु पनि तालिका प्रभावित गर्ने अर्को कारण हो ।
९. परियोजना लागत बढ्दै गर्दा सो अनुसार आर्थिक सङ्कलन कार्य प्रभावकारी नहुनु र आर्थिक व्यवस्थापनको लागि दीर्घकालीन रणनीतिक योजना नहुनु पनि तालिका प्रभावित गर्ने अर्को कारण हो ।

८. लागत पूँजी आपूर्तिको स्रोत :

परियोजनाको लागत पूँजी आपूर्तिको मुख्य स्रोत सेयर सङ्कलन, बैंक ऋण र साधारण सेयरबाट सङ्कलन हुने रकम नै हो । धेरैभन्दा धेरै लगानीकर्ताहरुलाई परियोजनामा आवद्ध गराई प्रवर्द्धक लगानी गर्ने वातावरण बनाई भएको प्रवर्द्धक सेयर सङ्कलन लगानीको मुख्य स्रोत हो । १ अर्ब ७८ करोड परियोजना लागत हुँदै गर्दा बैंकको ऋण रकम १ अर्ब ३ करोड रहेको थियो भने परियोजना लागत बढेर ३ अर्ब ५८ करोड हुँदै गर्दा बैंकबाट लिगे ऋण रकम वृद्धि नहुँदा परियोजना निर्माण कार्यमा केही असहज हुन पुगेको छ । यदि बैंक ऋणमा वृद्धि नगर्ने र परियोजना लागत अनुमानित ३ अर्ब ५८ करोडमा सर्पन्न गर्ने हो भने थप रकम इकिवटी मार्फत पूरा गर्नुपर्ने देखिन्छ । यसले गर्दा कर्पनीगा डेब्ट-इकिवटी अनुपात २८/७२ रहन गई बैंकको ऋण २८ ना सीमित रहने र इकिवटीको अनुपात वृद्धि भई ७२ हुन जाने देखिन्छ । यस्तो अवस्थामा इकिवटी सङ्कलन कार्यमा जोड गर्नुपर्ने देखिन्छ । यसको लागि साधारण सेयर प्रारंभिक सार्वजनिक निष्काशन अर्थात् आइपिओको लागि १२ नात्र छुट्याउने हो भने पनि रु ३० करोड ६० लाख रकम आइपिओ अर्थात् सर्वसाधारण सेयर मार्फत सङ्कलन हुने देखिन्छ ।

९. लगानीकर्ताहरुको संलग्नता मोडल :

बन्दीपुर परियोजना निर्माण कार्य तीव्र जटिमा अगाडि

बढाइरहेंदा प्रवर्द्धक लगानीकर्ताहरु नै लगानीको मुख्य स्रोत हो । नयाँ र तुला लगानीकर्ताहरु समेत परियोजनामा लगानी गर्न आकर्षित रहेको हुँदा उक्त लगानीकर्ताहरुलाई लगानी गर्ने वातावरण मिलाइएको छ । तुला लगानीकर्ताहरुलाई अधिकतम ५ करोडसर्वत्र लगानी गर्न सक्ने प्रबन्ध मिलाइएको थियो । इकिवटीको रकम २ अर्ब ५५ करोडमध्ये सर्वसाधारण सेयरको लागि १२ लुट्याइएको छ । यसरी सर्वसाधारण सेयरबाट ३० करोड ६० लाख उठ्ने देखिन्छ । प्रवर्द्धक लगानीकर्ताहरुबाट २ अर्ब २४ करोड ४० लाख, सर्वसाधारण सेयरबाट ३० करोड ६० लाख र बैंक ऋणबाट १ अर्ब ३ करोड गरी जर्मा ३ अर्ब ५८ करोड लगानी भई परियोजना सर्पन्न हुने देखिन्छ । पूर्वाधारहरु थप हुन गएमा तथा समयमा परियोजना अब पनि सर्पन्न हुन नसकेमा परियोजनाको लागत थप बढ्न जाने हुन्छ ।

१०. इकिवटीका स्रोतहरु व्यवस्थापन :

कर्पनीले इकिवटी सङ्कलनको क्रममा र्वास क्षेत्रको लगानीकर्ताहरुलाई समेत मित्राउने रणनीति अस्तियार गरेको थियो । यस क्रममा केही बिमा कर्पनीहरु मित्राउने योजना आंशिक रूपमा कार्यान्वयनमा आएको छ । त्यसै गरी, कपरिट समूहहरु मित्राउने योजना सञ्चोषप्रद रूपमा कार्यान्वयनमा आएको छ भने केही इन्वेस्टमेन्ट कर्पनी मित्राउने योजना पनि आंशिक रूपमा कार्यान्वयनमा आएको छ । तर, व्यक्तिगत लगानीकर्ता मित्राउने योजना भने अत्यधिक सफल रूपमा कार्यान्वयनमा आएको छ ।

११. सहायक कर्पनी प्रवर्धनको आवश्यकता :

पर्यटन पूर्वाधारयुक्त केवलकार परियोजना निर्माण गरिरहेंदा आवश्यकताले थपै पूर्वाधारहरुको माज हुन आयो, जसको अनुपस्थितिमा परियोजना व्यावसायिक प्रतिफल एवं जटिविधिले पूर्णता पाउने देखिएन । बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लिमिटेड आफै ती आवश्यक पूर्वाधारको निर्माण गर्न सक्ने स्थितिमा थाएन । यस्तो परिस्थितिको मूल्याङ्कन गर्दै आँफू र नसके आफ्ना लगानीकर्ता कर्पनीहरुसँगको संयुक्त उद्यममा बहुमत सेयर होल्ड गरी परियोजनाले व्यावसायिक दृष्टिकोणको साथ माज गरेका पूर्वाधारहरु निर्माण गर्ने गरी कर्पनीहरु प्रवर्धन गर्न अति जरूरी देखिएको हो ।

यसरी कर्पनी प्रवर्धन गर्दा कर्पनीले लिन सक्ने फाइदाहरु यस प्रकार हुन्छन् :

- परियोजना व्यापक हुने तर कर्पनीको आर्थिक संरचनामा तालिकाकरण भिन्नता नआउने तर आरदानी सुनिश्चितता हुने ।
- लगानी विविधीकरण हुन पुँजी जोखिम भार कम हुने र विविध पक्षमार्फत एक आपसको व्यापार सिर्जना इको सिस्टम तयार हुन पुँजी सबै कर्पनीहरुमित्र व्यापक आरदानीका स्रोतहरु सिर्जना हुन पुग्ने ।

- कर्मपनीको निस्त्रिय आठदानीहरु बढ्न जान सक्ने, जुन कर्मपनीको दीर्घकालीन भविष्य र टिकाउको लागि अत्यन्तै फाइदाजनक हुन जान्छ ।
- परियोजनाभित्र व्यापक बजार सिर्जना भई व्यापार प्रवर्धन हुन जाने ।
- सबै कर्मपनीहरु निर्माणको चरण पार जरेपश्चात् आइपिओ जर्ने अवस्थामा पुऱ्ये, आर्थिक गतिविधि बढ्ने र कर्मपनीको खुद सम्पति समेत बढ्न जाने सुनिश्चित हुनेछ ।
- लगानीकर्ताहरुमा नियमित उत्साह एवम् रफूर्ति सिर्जना गरिरहने ।
- कपोरिट समूहको विश्वासिलो छवि स्थापित गर्नेछ ।

१२. “बुढीमाई छिरकेश्वरी केवलकार दर्शन उद्योग” र बन्दीपुर केवलकार उद्योगको जटिलता र व्यवस्थापनको बाटो :

बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लिमिटेड कर्मपनी र यसद्वारा प्रवर्धित “बुढीमाई छिरकेश्वरी दर्शन” परियोजनाको दीर्घकालीन व्यवस्थापन दिनको लागि सापेक्षित परिणाम निकालन आवश्यक ठानेको छ । साथसाथै “बुढीमाई छिरकेश्वरी दर्शन” परियोजनाको बढ्दो व्ययभार र कार्यभारबाट कर्मपनीलाई अलग बनाई बन्दीपुर परियोजना समयमा सम्पन्न गर्ने गरी मात्र कर्मपनी कोनित हुनुपर्ने आवश्यक हुन गएको छ ।

एउटा कर्मपनीको व्यानरमा एकै प्रकृतिको एकै ठाउँको उद्योग निर्माण र सञ्चालन गर्दा गर्भीर आर्थिक असहजता र प्राविधिक जटिलताहरु पैदा भई भविष्यमा कर्मपनीलाई गर्भीर आर्थिक क्षति हुन सक्ने सरभावित अनुमान कर्मपनीले गरेको छ । यसर्थे बुढीमाई छिरकेश्वरी केवलकार दर्शन उद्योगलाई अलग कर्मपनीको व्यानरमा सञ्चालन हुने गरी बन्दीपुर

केवलकार एन्ड ट्रिजम लि. बाट अलग हुनुपर्ने अपरिहार्य देखिएको छ । यसको लागि आरक्षेडी समूहसँग संयुक्त उद्यममा “बुढीमाई छिरकेश्वरी दर्शन प्रा.लि.” संस्थापना गरिसकेको छ ।

यही कर्मपनीको व्यानरमा उद्योग लाइसेन्स स्थानान्तरण गराई रीतपूर्वक परियोजनामा लगानी एवं निर्माण प्रवर्धन एवम् संवर्धन गर्ने नीति स्पष्टताका साथ लागू गरी परियोजनाको निर्माण प्रारम्भ र सम्पन्नता गरिनेछ । अर्थात् कर्मपनी दीर्घकालीन आठदानीमुख्य कार्यक्रममा समावेश हुने गरी अलग्जै र सुरक्षित प्रतिफल प्राप्त गर्न सक्ने गरी सम्पति प्राप्ति गर्ने रणनीतिमा लागेको छ । यस कर्मपनी बन्दीपुर बाहिर पनि आवश्यक भएमा सम्पति प्राप्ति गर्न लाभेछ । जसले कर्मपनीको व्याकअप तयार गर्न सक्छ भन्ने बुझाइ छ ।

छिरकेश्वरी केवलकारको कुरालाई मध्यनजर राख्दै आफ्नो मुख्य कर्मपनीले अहिलेसम्म गरेको सबै कुराको आर्थिक व्यवस्थापन र्खर्चको एवम् लगानीहरुलाई सेयरमा स्थानान्तरण गरेर नियमित कर्मपनी प्रक्रियामा हिँडाउन लाभेछ । बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजमको सेयर कबुल र जमानत दिएको दायितवाहेक अन्य कुनै पनि आर्थिक दायित्व नरहने गरी बुढीमाई छिरकेश्वरी दर्शन उद्योगको स्वामित्व बुढीमाई छिरकेश्वरी दर्शन प्रा.लि. लाई स्थानान्तरण गर्ने निचोडमा कर्मपनी पुगेको छ । यस्तो निचोडले कर्मपनीको आगामी यात्रा थप सुखद हुने कुरा प्रष्ट देखिन्छ । यसो गर्दा बन्दीपुर परियोजना र छिरकेश्वरी परियोजना दुवै समयमा सम्पन्न हुने आधार तयार हुने देखिएकोले यस प्रकारको रणनीति अवलम्बन गरिएको छ ।

अनुसूची २

रवइगदेवी माई उत्पति एवं मन्दिर स्थापनाको इतिहास र बुझाइ ।

बन्दीपुर पृष्ठभूमि

ऐतिहासिक पुरातात्त्विक बन्दीपुर कला, संस्कृति र धार्मिक सम्पदाले भरिपूर्ण ठाँ हो । पहाडहरूमध्येकै अत्यधिक सुन्दर भएकोले यस ठाँले “पहाडकी रानी” उपमा पनि पाएको छ । बन्दे नाम गरेका (देवशिल्पी विश्वकर्मी) कामी जातिका एक देवीभक्तको धार्मिक व्याख्या एवम् क्रियाकलापसँग यहाँका महात्मा र आम बासिन्दा प्रसन्न भएकोले उनैको नामबाट “बन्दे” र “बस्ती” (पुर) मिली “बन्दीपुर” नाम रहेको भन्ने एउटा मान्यता छ । अर्को भनाइमा “बन्दीपुर” नाम भगर भाषाबाट रहेको जसअनुसार “बन्दी” भनेको जल-जमिन र “पुर” भनेको बस्ती भन्ने बुझिन्छ । यस ठाँको नामको सम्बन्धमा विभिन्न तर्कसंत किंवदन्तीहरू पाइन्छन् जसमा कसैले विमति राखेको पाइँदैन । बरु यसको महत्त्वले यस्ता धेरै दाबी हुन पुगे भन्ने सुन्न पाइन्छ । लगभग ६०० वर्षको भन्दा लागो धार्मिक इतिहास यो ठाँले बोकेको छ । यसै ठाँमा तरबार (खड्ग) रूपी भगवती खड्गदेवी माईको मन्दिर रहेको छ । जसको उत्पत्तिसँगै बन्दीपुरको धार्मिक पहिचान स्थापित भएको मानिन्छ । यस मन्दिरमा आजसम्म पनि नवरात्री बडादसैको सप्तमी तिथिमा वर्षको एक दिन मात्र सर्वसाधारणहरूलाई दुर्गा माताको पूजाअर्चना र बलीका लागि ढोका खुला गरिने प्रचलन छ । यो मन्दिर १५ औं शताब्दीको दौरानमा नै तरबारबाट नाज फेरी नागबाट खड्गको रूपधारण गरी दुर्गा भगवती माताको पूजा अर्चना गर्ने स्वरूपमा उत्पत्ति भएको भन्ने रोचक किंवदन्ती छ । खड्गमार्फत दुर्गा भवानीको स्वरूप ग्रहण गरेकोले खड्गदेवी माई भनिएको हो । प्रचारको दृष्टिकोणले ओमेलमा परे पनि यस मन्दिरको महिना र जाथा भने निकै प्रचलित छ । दुनियाँका मनमा जबर्जस्त बस्न पुगेको यो मन्दिर खुल्दाको बरवत हुने दर्शनार्थीको भिडभाडले नै यसको पुष्टि गर्दछ । यो मन्दिरले महत्त्वपूर्ण सामाजिक न्यायको प्रतिमूर्तिको शक्तिपीठ भएको जनविश्वास आर्जिएको छ ।

भगवान शिवजीले दिएको त्यो खड्ग :

यस मन्दिरमा दुर्गा भगवतीको स्वरूपमा रहेको खड्ग राजा मणिमुकुन्द सेनले भगवान् शिवजीको नाममा कठोर तपस्या र आराधना गरेप्रथम भगवान् शिवजी तपस्याप्रति नतमस्तक बनेर राज्य रक्षार्थ प्रयोग हुन सकोस् भनेर भगवान्को वरदान स्वरूप शक्तिशाली बहुरूपी खड्ग राजा मणिमुकुन्द सेनलाई दिनुभएको थियो । त्यही खड्ग मणिमुकुन्द सेन महाप्रस्थानप्रथम उहाँको इच्छा अनुसार दुर्गा भगवतीको रूपमा यस पवित्र मन्दिरमा फरक बाटोको माध्यमबाट प्रकट भएर विराजमान छ ।

फरक खड्गले पूजाआजा गरिने तरिका :

यस मन्दिरमा तीन प्रकारका पुजारीमार्फत तीन प्रकारबाट पूजा गर्ने परम्पराअनुसार कामको बाफफाँड गरिएको छ । एकजना पुजारी भगर जातिका छन् जसले खड्गलाई छुन सक्दछन् र त्यसमा पूजा गर्दछन् । यथाविधि पाठपूजा सकेपछि मात्र उक्त खड्ग सरमानपूर्वक दोस्रा (देवशिल्पी विश्वकर्मी) कामी जातिका पुजारीको हातमा थमाइने गरिन्छ । कामी पुजारीबाट पनि खड्गको यथाविधि पूजा सम्पन्न गरी खड्गमा शक्ति चढाउन मन्दिर प्राणिमा दर्शनार्थीबाट परिक्रमा गराइन्छ । तत्पश्चात् तिनले ब्राह्मण जातिका अर्का पुजारीकोमा पूजाको लागि खड्ग लिएर जान्छन् र निज ब्राह्मण पुजारीबाट खड्गको पूजा हुन्छ तर ब्राह्मण पुजारीलाई खड्गको एकलै पूजा गर्न भने दिँदैन । कामी पुजारीको आजानुरूप नै यथाविधि मन्त्रोच्चारण गरी खड्गलाई देवीशक्तियुक्त बनाइन्छ । यसरी सबै पुजारीबाट पूजा सकेप्रथम खड्ग उडेर आई मैदानमा खसेको मूल ठाँ जो हो सो कामी पुजारीको पूजास्थल हो । त्यही ठाँमा बसी कामी पुजारीले विशेष पूजाअर्चना गरी खड्गलाई पूरा शक्ति गर्दछन् । पूजाअर्चना सकी शक्तियुक्त खड्ग उनले भगर जातिको पुजारीसमक्ष लैजान्छन् र निजलाई खड्ग सुर्सुर्म्याउन लगाउँछन् । ब्राह्मण पुजारीको अनितम आज्ञा पाई बलि खानको लागि खड्ग माथि उट्टछ । बल्ल कामी जातिका पुजारीमार्फत क्षत्रीय जातिका व्यक्तिलाई खड्ग बुझाउँछन् । तिनै क्षत्रीय व्यक्तिले खड्ग प्रयोग गरी मार हान्ने गर्दछन् । जब देवीसमक्ष लामबद्ध पशुहरूको बलि चढाउने काम सुरु हुन्छ । सबै पशुको बलि दिई सकेपछि ती पशुपन्छीहरूलाई मोक्षको बाटो मिल्न सबने महान् अवसर प्राप्ति तुँदौरहेछ । बलिको शृङ्खला सम्पन्नप्रथम शक्त्रीयमार्फत कामी पुजारीलाई खड्ग बुझाउँछन् । यस्तो कार्यपछि कामी पुजारीले खड्ग भुकाउँछन् । अनि कार्य सफल गरेको खड्गलाई शान्त पार्न एवं शक्तिनिर्गमा लैजान विशेष पूजाको लागि कामी पुजारीले फेरि ब्राह्मण पुजारीसमक्ष लैजान्छन् । ब्राह्मण पुजारीले दर्शनार्थीसमक्ष प्रसाद ग्रहण गराउने क्रममा त्यहाँ दिएको बलिको मासु सबै जनाले आसपास रही बँडेर खाइसकेर मात्र घर फर्क्कन सन्देश दिँदै अर्को पूजा नभएसम्म देवीले बलि नलिने जानकारी सबैलाई दिन्छन् । ब्राह्मणद्वारा खड्गको पूजाप्रथम खड्गलाई आसनमा विराज गराउन कामी पुजारीले फेरि आफ्नो मूल पूजा मन्दिरमा लान्छन् । निज पुजारीले विशेष पूजाद्वारा खड्गको चढाई गर्न सबने शक्ति निर्झिय गराई खड्गदेवीको मूल मन्दिर पुगी भगर पुजारीलाई खड्ग बुझाउँछन् । मगर पुजारीले पनि क्षमापूजा गरी खड्गलाई आसनमा

विराज गराउँछन् । खड्ग निश्चा जान्छ । यससँगै पूजाका सबै कार्यहरू सरपन्न भएको घोषणा हुने धार्मिक परम्परा यो मनिदरमा छ ।

पूजाआजाको अवस्थामा बाजागाजा र सौंभर्मा आरती उतार्ने कार्यक्रमहरू हुन्छन् । पूजाको बिचमा नेवार जातिले आफ्नो विशेष कुलायन सर्वाङ्गै आफ्नो भेषभूषासहित माईको विशेष पूजा आराधना गर्दछन् । यस पूजाबाट खड्गदेवी मनिदरको महिमा अलिकन्छ । यो मनिदरलाई जातीय सहिष्णुताको प्रतीक मान्ने गरिन्छ ।

धार्मिक विश्वास एवम् प्रचलन

मनिदरका दर्शनार्थीले कही समय आफ्नो शरीरलाई जगिनबाट अलग राखी हावामा स्थार गराई त्याति नै समय पैदल हिँडी लाइन बसी देवीको दर्शन गरे मनकामना पूरा हुने जनविश्वास रहिआएको छ । यहाँका दर्शनार्थीलाई सत्य र इमान्दारिताको बाटोमा हिँड्ने आत्मप्रेरणाको आशीर्वद मिट्टद्वय भन्ने मान्यता छ । देवशिट्टी विश्वकर्मा बाबाको मुख्य प्रतीक मानिएको खड्गदेवीलाई सवारी व्यवसायी, सवारी चालक, निर्माण व्यवसायी, सेना, राजनीतिक नेता एवम् कार्यकर्ताहरू र अन्य प्रशासकहरू जोकोहीले मनदेविय नै शुद्ध भावले दर्शन गर्दा तुलो फल प्राप्ति हुन्छ भन्ने धार्मिक मान्यता छ ।

देवीको दर्शन गर्दा जमिन छोइनुपर्ने अनि दसैमा मात्र त्यो सम्भव हुने हुँदा यो मनिदर वर्षको एक पटक नवरात्रको सप्तमी तिथिको दिन दुर्गा माताको पूजाअर्चना गर्नको लागि मात्र खुल्ने परम्परा रहेको थियो । दर्शनार्थीले जमिन छोइनको लागि पिड बाहेक उहिले अर्को विकल्प नहुने रहेछ । पिड चढेपछि कही बेर जमिन छाडिएपछि देवीको दर्शनपूजा पूर्ण हुनेछ भन्ने धार्मिक मान्यताले सबै दर्शनार्थीको हितको लागि दर्शनलाई विधि पुन्याउन वर्षको एक दिन मात्र मनिदर खुल्ने चलन रहेछ । अनि विधिपूर्वक गरेको पूजाको प्रसाद र चढाइएको बलिस्वरूपको मासु आफ्नो घर नलजी सबैलाई बाँडफाँड गरी मिलेर बस्नु र रमाउनु पर्दछ भन्ने सामाजिक भावना पनि बनेको रहेछ । त्यसैले भाइचारा विकास एवम् मनोरञ्जनार्थ बलिपछि ढलेको पशुको शरीरलाई लगातै खोसाखोस जर्ने प्रचलन पनि परापूर्वकालदेविय नै यहाँ चलेको पाइन्छ । यसमा पनि दर्शनार्थी निकै नै रमाइलो मान्दा रहेछन् ।

खड्गदेवी माईको उत्पति र मनिदरको पौराणिक कथन

खड्गदेवी माईको रोचक उत्पति र मनिदर स्थापनाको पौराणिक कथन पनि अचर्म लाइदो छ । हालको भारतका वितौर र सिसौदियाका राजपुतहरूको सन्तान भनी चिनिएका सेनवंशी राजाहरूले आफ्नो समयमा राजनीति र कुठनीतिमा उत्कृष्ट दक्षवल राख्वेर पराक्रमी छाप छोडेका थिए । तिनै

अजिलसेनका सन्तान तुलासेनले तत्कालीन मकवानपुर राज्य स्थापना गरे । उनका सन्तानमध्ये मणिमुकुन्द सेन प्रथमले पाल्पा राज्यको राजामाथि चढाई गरी आफ्नो हातमा सत्ता लिएर राजगद्दी सर्वहालेका थिए, यसपछि उनले राज्य विस्तारको कार्य धेरै गरे । (पाल्पाको सेन राजवंश, मगर राजाहरूद्वारा हस्तलिखित ग्रन्थ "नारदस्मृति", सिविकमका इतिहासका पुस्तकहरू र केसर लाइब्रेरीमा वि. सं. (१५७०) मा राखिएको एउटा ताम्रपत्रको पाण्डुलिपिमा मुकुन्द सेनलाई पाल्पाका मगर राजा भनेर वर्णन गरिएको पनि छ) ।

१५ औं शताब्दीको दौरान पाल्पाका राजा मणिमुकुन्द सेनले थुप्रै राज्यहरूमा विजय प्राप्त गरिसकेका थिए । आफ्ना छोराहरू र भाइहरूको पनि ती राज्यहरूमा शासनको इच्छा पलाउन थालेकोले विवाद मिलाउन राजा उनले सबै राज्यलाई विशेष अधिकार सहित छु ई गरेर उनीहरूको इच्छानुरूप शासनको व्यवस्था मिलाई सबैलाई शासनको जिम्मेवारी दिएर आफू भने सत्ताबाट अवकाश लिएर भगवान्को भक्ति गरी बस्ने निश्चय गरेछन् । साधना स्थल खोजदै जाने क्रममा हालको तनहुँको सुन्दर क्षेत्र बन्दीपुरको पश्चिमपर्छि को अज्ञो पहाडमा दरबार एवं आश्रम बनाई जोगीको भेषमा भक्तिपूर्वक भगवान्को आराधनाका साथ आनन्दमय जीवन बिताउन थालेछन् । त्यो बेला तनहुँमा पनि उनकै परिवार सेन राजाहरूकै शासन चलिरहेको थियो । सन्न्यासी जीवनमा भए पनि धार्मिक राजा मुकुन्द सेनमा प्रजाप्रतिको चिन्ता पनि उत्तिकै थियो । उनको मनमा भाइछोराहरूले प्रजामाथि कस्तो शासन गरेका होलान् ? जनताहरू के गर्दै होलान् ? कतै दुःख त पाएका छैनन् ? भन्ने जिजासा उत्पन्न भइरहाँदो रहेछ । यस्ता कुराले साहै सताएपछि एक पटक सौंभर्को बेला पारेर आफ्ना भाइछोराहरूले गरेको शासन व्यवस्था अवलोकन गर्न सर्वसाधारणले नघिन्ने गरी हालको मुकुन्देश्वरी पहाडमा रहेको दरबार आश्रमबाट निस्किई जोगीको भेषमा भ्रमण गर्ने निधो गरेछन् । उनी पहिले शक्तिशाली मकवानपुर राज्यको अवस्था बुझ्न एकलै निस्किएछन् । यात्राको क्रममा बन्दीपुरको भक्ति भन्ने ठाउँमा पुऱ्डा रात परेछ । जोगी राजाले बाटामा एक ब्राह्मणी महिलालाई एउटा घरअगाडि देखेछन् । जोगी राजाले ती महिलासँग उनको घरमा बास बस्ने इच्छा राखेछन् । सन्त महात्माजस्ता व्यक्तिले बास माजेपछि दयालु ब्राह्मणीले पनि आफ्नो अहोभाऊ ठानी सजिलै स्वीकार गरिएछन् । बासको सबै प्रबन्ध मिलाएर उनी पाहुनालाई भोजन तयार गर्न चुलोतर्फ लागिएछन् । रुसीसाथ मिठा मिठा परिकारहरू बनाइछन् । थाकेका होलान् बुढा जोगी भनी आफ्नो श्रीमान् घर नआए पनि जोगीलाई खान डाकिएछन् । जोगी हातगोडा धोएर भान्सामा बसेष्न र अनेकौं परिकारहरू देखेर खुसीले गदगद भएजस्तो गरेछन् । पस्किएका सबै परिकारहरू जोगीले थालमा एकै ठाउँमा हाली मुछेर खाएछन् । भान्से महिला ट्वाल्ल परेर हेरिरहिएछन् । उनलाई

जोगीले त्यसरी खाएको मन परेको थिएन । पाहुनाले प्रत्येक परिकारको स्वाद लिई मिठो गरी खाओस् भन्ने उनको इच्छा रहेछ । महिलाले सोच्दासोच्दै जोगीले खाइसकेर चुठेछन् । महिलाले आराम गर्न बिस्तरामा जान जोगीलाई अनुरोध गरेपछि बिस्तरामा गएर जोगी आनन्दसाथ बसेछन् ।

केही बेरमा ब्राह्मणीका श्रीमान् खेतीपातीको दैनिकी सक्तेर घर आइपुण्डछन् । उनी रसिलो बोलीमा श्रीमान्लाई हातगोडा धोई आउनुहोस् भनि भान्सामा निरन्तराउँछिन् । श्रीमान् पनि त्यो दिन धेरै परिकार पस्केको देखदा खुसी हुँदै खान थाल्दछन् । श्रीमतीले श्रीमान्सँग भन्न थालिछन् । “बुढा, हेर्कू, आज म ज्यादै खुसी छु नि घरमा आज एक महात्मा बास बस्नुभएको छ ताङ्गो भुप्रो पवित्र भएको छ ।

“अहो, कति राम्रो खबर अनि गुरुको खानपान र शयन कक्ष तयार गरिदियौ त ?” श्रीमान्ले सोधे ।

“सबै मिलाएर आराम गराएकी छु के” भन्दै थिइन् बुढी । तुरुन्त फेरि प्रर्स बदले जस्तै गरिन्, “तर म आज त्यतिकै दुःखी पनि छु नि बुढा”

बुढो रातो पिरो हुँदै “होइन के भो र ?” भन्छन् ।

“त्यसरी भरिकनु पर्दैन बुढा”

यी दुई बुढाबुढीको गलफती जोगीले बिस्तराबाट सुन्दै थिए । बुढी भनिछन्, “हेर्वुस् बुढा, ती बुढा जोगी महात्मा थाके होलान् भनेर तपाईं नआउँदै मिठामिठा परिकार तयार गरी भोजन गराएँ । तृप्त पनि गराएँ । तर परिकारहरू स्वादिलो हुँदाहुँदै पनि केही नै नभएजस्तो गरी एकै ठाउँमा सबै चिज गुछेर खाद्यबिस्तर खाइदिनुभयो । के गर्नुभएको होला के ? उहाँले सबैको स्वाद लिएर खाइदिएको भए गैले उहाँप्रति दशाइको सम्मान र मेरो परिश्रमले पनि न्याय पाउँथयो लि”, बुढीमित्र रिस जाङ्न थाले जस्तो भान तुन्थयो । उदाहरण दिई, यी जोगी त पाल्पाको राजा जस्तै रहेछन् । तिनले पनि मानिसको भावना नै नबुझी सबैका राज्य कब्जा गरेर सबै मान्छेलाई एकै ठाउँमा मिसाए । मानिसका विचार भावनालाई अन्यायपूर्वक लडाई गरेर एकै ठाउँमा जबर्जस्ती ल्याई सबैको अस्तित्व मेटिदिए । ठिक त्यस्तै गरि पो उहाँले खाना खानुभयो बा पाल्पाको राजा जस्तो भनेर अलि तुलो र आक्रोश मिसिएकै स्वरमा सोच्दै नसोचेको कुरा सुन्दा ती जोगी भरिकै छानामाथिबाट खसेकै भएछन् । राजा भावविभोर र स्तब्ध भएछन् । रातभारि किंकरत्यविमूढ भई निराशामा छटपटिएछन् । बारम्बार उनको स्मरणमा “त्यही पाल्पाको राजा जस्तो “भन्ने शब्दले मात्र चिमोटेछ । उनमा निद्रा पर्ने कुरै पनि भएन । धार्मिक स्वभावका प्रतापी राजा सेनले आँना प्रजाको यस्तो वचनबाट बिल्कुल विरक्त बन्दै मनमनै सोचेछन् - “ओहो मप्रति प्रजाको यति धेरै धृणा म संसार विजेताजस्तो भए पनि प्रजालाई दिने सुशासन र विश्वास आर्जन गर्न असफल रहेछु । हीनताबोधले राजा पुरै थिलिथिलो भएछन् । उनले उही क्षण त्यो घर छाइने फैसला लिएछन् । बिना रेसोमेलो आफू बास बसेको घर र

वरपर कसैलाई कुनै सूचना नदिई बाटो लागेछन् । उनी पश्चातापले पूरै जलिसकेका थिए । सायद उनी प्रायशिचतको लागि पवित्र ठाउँको खोजीमा निस्केका थिए ।

जब बिहानी ठिक्समिसे उच्चालो भयो । जोगीको सेवामा भाँडोमा पानी लिई ब्राह्मणी कोठाको ढोका ढक्काबाट उन पुछिछन् । कुनै प्रतिक्रिया भित्रबाट आउँदैन । बल जरेर ढोका धक्केलदा त कोठामा कोही पनि छैन । उनी भर्स तुरिछन् र बुढालाई तुरुन्त खबर गर्छिन् । गाउँभार हल्लाखल्ला र सोधर्खोज चल्छ । बिदाइ गर्न नपाउँदा र पाल्पाको राजासँग तुलना गरेको कुराले कतै अप्द्यारो पो परेछ कि भन्ने कुरा खेलाई ब्राह्मण दमपती पश्चाताप गर्दा भएछन् । जोगीको कतै अतोपतो मिल्दैन । जोगीको पिरलो बसाँसर्न गाउँभारि सबै जगामा रहन पुगेछ ।

धेरै वर्षपछि गाउँमा आश्चर्यजनक घटनाहरू हुँदा दैवी शक्तिको कारण हो कि भन्ने भान भएछ । भाँक्री बोलाई पाठ गराउँदा केही नयाँ वस्तु गाउँमा बसाउदिएर रहेको ठहर भएछ । खोजी गर्दै जाँदा तिनै जोगी बास बसेको ब्राह्मणको घरमा पुऱ्डा कोठाको पालीमा सिउरिएको अनौठो तरबार मेटिन्छ । जोगीले छोडेको हुन सर्वे अनुमान गरी कसैले पनि तरबार छुने हिरमत गरेन्छ । बरु ढोकामा चाबी लगाएर तरबारलाई सुरक्षित नै राख्ने निर्णय भएछ । यसै समयमा पवित्र तीर्थस्थल कालीगण्डकीको किनार देवघाटमा दिनहुँ जसो एक माझी माघालाई जाल थाप्ने रहेछ । कुनै वेला जालमा तुलो माछा पन्यो भनी माझी खुसी हुँदै मुसिकलले जाल तान्छ । जब जाल किनारमा आइपुऱ्छ अजिबको वस्तु देखी छ आतिर्दै अन्य मानिसलाई बोलाउँछ । जालबाट वस्तु निकाल्दा त द्वी पो रहेछ । माझीले भन्नकर रिसाई जालमा परेको द्वी उचालेर अर्को द्वी माथि के पछारेथ्यो द्वीबाट रगतजस्तो तरल पदार्थ बर्न थालेछ । अब त भन् सनसनी मटिचन थालेछ । केही व्यक्तिले उत्सुकतापूर्वक रहस्य पता लगाउन त्यो द्वी खोलेर हेरेछन् । द्वीमित्र चक्रवर्ती राजाको पदविहन पाइएछ । बुभदै जाँदा पता लाभ्यो कि त्यो द्वी नील शालिग्राम रहेछ । कुनै प्रतापी धार्मिक राजाले आफ्नो गल्तीको प्रायशिचतका लागि तपस्या गर्दैगर्दा तपःस्थलमै देहत्याग गर्दाको अवस्थामा मात्र यस्तो नीलशालिग्राम बन्ने गर्दछ । राजा मुकुन्द सेन देवघाटमा आएर तपस्या गरिरहेका थिए । शालिग्राम राजा मुकुन्द सेनको स्वरूप हो भन्ने कुरा पता लाभनासाथै उता ब्राह्मणीको घर भर्प्रीमा कोठामा थुनिरारवेको तरबारले नागको रूपधारण गरी कोठाबाट बाहिर आई घुर्न थालेछ । यो हल्ला टाढाटाढासर्न पुगेछ । नाग रक्षक जसरी त्यो घरको वरिपरि धुमिरहेथयो । डराएका मानिसहरूले समस्या हल गर्न हारगुहार गर्दै भाँक्रीहरू बोलाई पाठसहित पूजाआजा गराएछन् । अनेक उपाय लगाउँदा पनि नाग त्यहाँबाट हट्ने सुरसार आएन । फेरि टाढाटाढाबाट तपस्वी एवं महात्माहरूको मेला बोलाइयो । निकै तुलो बहसले गाउँको

रक्षा र मानवकल्याणको लागि त्यहाँ देवी आएकोले कोही डराउनु नपर्ने ठहर गर्दै सान्तवनाको लागि पूजा लगाउनु पर्ने निष्कर्ष भएछ । हप्ताँसरम तुलो होम तथा अखण्ड क्षमापूजाको आयोजना गरिएछ । अविच्छिन्न होम र पूजाको प्रभावले नवरात्रीको सप्तमी तिथिको दिन पराक्रमी बहुरुपी नार्ज प्रभावित भएर आफ्नो पुरानो तरबारको स्वरूपमा फर्किएछ । नार्जबाट पुनः तरबार भएपछि मानिसहरु भन् डराएर माझ थाल्छन् । मानव कल्याणकै लागि देवीको आगमन भएकोले महात्माहरुले नआतिन भन्दा पनि ढुक्कसँग महायशमा बस्न सकेनछन् । नियमित मन्त्रोच्चारण गर्दै जाँदा तरबार फेरि आफै ठडो भई अिनकुण्ड नजिक आइपुर्छ । नियमित मन्त्रजप जारी हुन्छ । पूजा भन् तीव्र हुन्छ । तरबार हल्लिँदै डाँडामाथि आकाशमा उडेको देखिन्छ । डाँडाको शिरनजिक तरबार गिर्दछ । त्यहाँ बस्तुभाउ हेरिहेको बन्दे कामीले देखदादेखदै उछियर धिस्त्रै केही तल पुगेर खइ ठडो परेर रहन्छ । बन्दे कामीले नवरात्रको सप्तमी तिथिको दिन देवीरुपी (दुर्गा) खइगको उत्पत्तिको दर्शन गर्ने सौभाय्य पाएछ । बन्दे कामीले नै महात्मा, जोगी एवं सर्वसाधारणलाई देवी उत्पत्ति बरवतको साक्षात् अद्भूत दृश्यको विस्तृत विवरण खुलाउने रहेछ । सबै जना नियमित दर्शन गर्ने क्रममा यस्तो देवी लीलाको कहानी बन्देसँग बुझ्न थाल्दारहेछन् ।

यसरी नियमित दर्शनपछि नै सो ठाउँमा रहने गरी खइदेवी माई मनिदरको स्थापना भएको हो भन्ने धार्मिक मान्यता छ । मनिदरमा खइगलाई नै बलि खुवाइने चलन छ । खइ खरूपमा दुर्गा माता जसरी जमिन छोडेर हावामा उडेर देवी यहाँ पाइला राखिवन् अनि धिस्त्रेर केही तल पुगी रिथित भइन् दर्शनार्थीले पनि त्यसै गरी दर्शन गरेमा पूर्ण शुभ फल मिल्छ र देवीको उचित सर्वान पनि हुन्छ भन्ने धार्मिक मान्यता एवम् जनविश्वास छ । यस मनिदर आज धार्मिक आस्थाको धरोहर केन्द्रको रूपमा हिन्दूहरुको पवित्र दर्शन स्थल बनेको छ । प्राकृतिक पुजकहरुका लागि पनि एक मार्गदर्शकको मान्यतामा बुझिन एवम् पुजिन थालिएको छ ।

माईको दर्शनपश्चात् मिल्ने फल :

केही समय भुइँ छोडेर हावामा सयर जरेपछि पैदल हिँडेर देवीको दर्शन गर्न पाइयो भने आँटेको पुऱ्जे, शक्ति प्राप्त हुने, इमान्दार एवम् पौरवी बन्न प्रेरणा मिल्ने, सधै सत्कर्म मात्र अङ्गालन प्रोत्साहित गर्ने र जस्तासुकै खालका शत्रुको आक्रमणलाई निरतेज पार्न सक्ने वरदान र आशीर्वद पाइन्छ भन्ने धार्मिक विश्वास छ । विशेष गरी खराब सोचाइ मनमा आउनै नपाओस् भन्नेहरुलाई खइदेवीको दर्शन लाभदायी हुने गर्दछ ।

दर्शनको पूर्वाधि र उत्तराधिमा मनिदर वरिपरिको क्षेत्रमा बास बसी अनुभव गर्दा पनि अझ बढी अलौकिक शान्तिको आनन्द उठाउन सकिन्छ भन्ने कुरा यहाँ बसेर दर्शन गर्नेहरुबाट पुष्टि भइसकेको छ । कुनै साधनबाट हावामा भक्तजनहरु लाई शयर गराउने नियमित मध्यम नभएकोले सप्तमी तिथिको दिनमा मात्र वर्षको एक दिन मात्र दर्शनार्थीलाई मनिदर खुला गराउनुपर्ने बाध्यता रहेको मनिदरका पुजारीहरुको बुझाइ रहेको छ ।

समग्रमा :

पछिल्लो समय बन्दीपुर र नेवारी सञ्चयाको एक अभिन्न अंशजस्तै जरी यस मनिदरको सम्बर्धन गरिएको छ । पुरातात्त्वक सम्पदाको मुख्य रेखदेखमा सबै जातजातिको सानिध्यतामा नेवार जातिको पहललाई सक्रिय साथ समर्थन रहेको अवस्था छ । यस मनिदरलाई जातीय सद्भावको प्रतीक मानिन्छ ।

मनिदर सधैभरि खुला गरी देवीको दर्शन गराउने तयारी गरिएको छ । यस्तो अवस्था बनाउने माध्यम भनेकै केवलकार हुन सक्दछ । यसमार्फत धार्मिक मान्यता अनुरूप नै दर्शनार्थीद्वारा जति समय जमिन छाडिन्छ, उति नै समयमा पैदल हिँडेर मनिदर परिसरसरम पुगी खइदेवी माईको दर्शन गर्न सक्ने व्यवस्था हुन सक्दछ । यस्तो गरी हावामा शयर गराउन सक्ने नियमित माध्यम भनेकै केवलकार मात्र हुन सक्दछ । यस्तो सहज माध्यम हुँदा मनिदर सर्वसाधारणको लागि दैनिक नियमित खुला गर्नको लागि किंवदन्ती एवम् संस्कृति अनुरूपको वातावरण बनेको छ । दुर्गा देवीको उत्पत्ति प्रकृति एवं रुचिअनुरूपको दर्शनले नै दर्शनार्थीसँग देवी खुसी हुन सकिन्छ भन्ने विश्वासमा नै सेवा प्रस्कर्ने उद्देश्यले बन्दीपुर केवलकार दर्शन गर्ने साधनको रूपमा तयार गरिएको छ ।

धार्मिक साथै अन्य पर्यटनलाई केवलकारमार्फत प्रवर्धन गर्न खोजदा खइदेवी माईको महिमा प्रचारित हुने सोच केवलकारको रहेको छ । यस परियोजनाले केवलकारमार्फत यस क्षेत्रको प्रचारप्रसार गरी यहाँका प्राकृतिक एवम् पुरातात्त्वक सर्वपदा, कलासंस्कृति, मेषभूषा, रहनसहन, रीतिथिति र अन्य पक्षको अवलोकनको अवसर सिर्जना गरी नवीन आस्वाद दिन खोजेको छ ।

धन्यवाद

अनुसूची ३

बन्दीपुर केवलकार पर्यटन पत्रकारिता पुरस्कार २०८० संक्षिप्त प्रतिवेदन तथा सिफारिस पत्र

बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लि. (तत्कालिन बन्दीपुर केवलकार प्रा.लि.) द्वारा २०७५ श्रावण ५ जाते जण्डको प्रदेशका तत्कालीन मुख्यमन्त्री माननीय पृथ्वी सुब्बा गुरुड्डारा जारिएको शिलान्यास कार्यक्रममा घोषणा गरिए बमोजिम बन्दीपुर तथा औबुखैरेनी क्षेत्रमा पर्यटक आकर्षित गर्न, निर्णायीन पूर्वाधार, सम्भावनायुक्त स्थानहरु, रीतिरिवाज, संस्कृति वाद्यञ्जनहरु, जैविक विविधता, खाद्य तथा पोषण संस्कृति, धार्मिक, भाषिक तथा जातीय विशेषताबारे खोज अनुसन्धानमा आधारित लेख, रचना, संस्मरण अधियो-भिडियो आदिको सिर्जना, उत्पादन तथा प्रसारण गर्ने राष्ट्रिय र स्थानीय स्तरमा क्रियाशील पत्रकारहरुमध्ये एक जनालाई ११बन्दीपुर केवलकार पर्यटन पत्रकारिता पुरस्कारद्वारा प्रत्येक वर्षको वार्षिक साधारण सभामा सम्मान तथा रु. १ लाख बराबरको कर्मपनीको सेयर प्रमाणपत्र प्रोत्साहन स्वरूप प्रदान गरिए आएको छ ।

विगतका वर्षहरुमा छनोटका विभिन्न प्रक्रियाहरु अवलम्बन गरी छनोटको माध्यमबाट एक जनालाई प्रदान गर्दै आएको उक्त पुरस्कार यस अधि तनहुँलाई कार्यथलो बनाई विभिन्न राष्ट्रिय र स्थानीय सञ्चार माध्यममा क्रियाशील पत्रकार श्री कृष्ण न्यौपाने र श्री मदन वाञ्छेज्यूले प्राप्त गरिसक्नुभएको छ ।

यस वर्ष पुरस्कारको स्वरूपमा केही फेरबदल सञ्चालक समितिको निर्णयबाट जारिएको छ । जसअनुसार लैडिङ, क्षेत्रिय तथा संस्थागत विविधीकरण समेत हुने गरी रु. १ लाखबाट पुरस्कार राशि बढाई रु. १ लाख पचास हजार कायम गरिएको छ ।

माथि उल्लिखित क्षेत्रगत विविधीकरण समेत होस् भन्ने मनसायले उक्त पुरस्कार राशि ३ जना पत्रकार महानुभावहरुमा समान ५० हजारका दरले वितरण गर्ने निर्णय समेत भएको यहाँ स्मरण जराउन चाहनछु ।

पुरस्कार वितरणको लागि सम्भावित पत्रकारहरुको योगदान र संलग्नताको खोजी गरी आयोजक समितिसमक्ष प्रतिवेदन पेस गर्न यस बन्दीपुर केवलकार एन्ड ट्रिजम लि. को तेजो वार्षिक साधारण सभा आयोजक समितिको प्रथम बैठकबाट श्री तारानाथ उपाध्यायज्यूको संयोजकत्वमा सिफारिस उप समिति गठन भई यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । समितिमा तपशिल बमोजिमका सदस्यहरु रहनुभएको छ :

तपशिल

१. श्री तारानाथ उपाध्याय - संयोजक
२. श्री शिव प्रसाद शर्मा - सदस्य
३. श्री हरि दत्त पौडेल - सदस्य

उपर्युक्त समितिमा विभिन्न मितिहरुमा भएको बैठक छलफल एवम् अध्यक्षबाट निरन्तर उल्लिखित महानुभावहरुलाई उहाँहरुले उल्लिखित क्षेत्रमा पत्रकारिताको माध्यमबाट पुन्याउनुभएको योगदानलाई उच्च कदर गर्दै पुरस्कारको निर्मित मनोनयन गरिएको छ ।

मनोनित हुनुभएका पत्रकार महानुभावहरु :

१. श्री दुर्गा प्रसाद शर्मा : २०५६ सालदेखिव पत्रकारिता क्षेत्रमा क्रियाशील शर्मा, प्रेस चौतारी नेपालका पूर्व वरिष्ठ उपाध्यक्ष, पत्रकार महासंघ पर्वतका पूर्व अध्यक्ष, नेपाल सरकारको राष्ट्रिय पत्रकारिता पुरस्कार प्रवल जनसेवा पदकबाट विभूषित हुनुहुन्छ । उहाँले माथि उल्लिखित विधाहरुमा निरन्तर लेखन तथा सरप्रेषण गरी रहनुभएको छ । हाल उहाँ नेपाल समाचारपत्र दैनिक र न्यु कालीजण्डकी दैनिक तथा न्युज डबलीमा क्रियाशील हुनुहुन्छ ।
२. श्री सुनिता आचार्य : २०७४ सालदेखिव निरन्तर पत्रकारिता क्षेत्रमा क्रियाशील आचार्य ई-बाराही डट.कम अनलाइन तथा दमौली एकसप्रेस साप्ताहिकको सह-सम्पादक हुनुहुन्छ । उहाँले तनहुँ समाज हड्कड्बाट चुवा पत्रकारिता पुरस्कार तथा बन्दीपुर जाउँपालिकाबाट समेत सम्मान र पुरस्कार प्राप्त गर्नुका साथै उल्लिखित विषयमा निरन्तर लेखन र सरप्रेषण गरी रहनुभएको छ ।

३. सबिना कार्की : २०७३ सालदेखिव निरन्तर पत्रकारिता पेसमा संलग्न कार्की हाल सेतोपाटी डट.कम का सम्बाददाता हुनुहुन्छ । उहाँले काठमाडौं महानगरपालिकाबाट सुसाशन पत्रकारिता पुरस्कार तथा ट्रैकिङ एजेन्सी संघबाट पर्यटक पत्रकारिता पुरस्कार प्राप्त गर्नुभएको छ । उहाँले उल्लिखित विधामा निरन्तर खोज पत्रकारिता तथा प्रशारण गरिरहनुभएको छ ।

४. उहाँहरु सबै छनोट उपसमितिको सर्वसम्मत निर्णयले छनोट हुनुभएकोमा हार्दिक बधाई तथा शुभकामनाका साथै थप क्रियाशीलताको अपेक्षा गर्दैछौं ।

बन्दीपुर स्काईवाक एण्ड रिक्रियसन प्राइमेट लिमिटेड

सिसाको स्काईवाक निर्माण गरी पर्यटक आकर्षण गर्ने गरी सञ्चालन गर्ने ।

स्काई वालकको टावरबाट वीक जम्प गर्ने मिल्ने प्रविधि जडान गरी यस्तो प्रकारको सेवा व्यावसायिक रूपमा सञ्चालन गर्ने ।

पिङ्हरु निर्माण गरी व्यवसायिक सञ्चालन गर्ने ।

विशेष प्रबिधिको प्रयोग गरि ७० तला माथि घ्युज रुम निर्माण गर्ने । विशेष प्रबिधिको प्रयोग गरि कृहिरो लागेको अवस्थामा समेत हिमालय लाइ आँखा अगाडी नै ल्यायर नजिकै देखाइने छ । जहाँ हिमाल नजिक रहेको अनुभूत गर्न पाइनेछ । साथ साथ घ्युजरुम मित्र कृतिम हिमपात हुने गरि डिजाइन मै निर्माण सम्पन्न गर्ने र पर्यटक आकर्षित गर्न सक्ने गरि व्यवसायिक संचालन गर्ने ।

श्री खड्कढवी देवनि

Headoffice:
Bandipur 4, Thuldhunga, Tanahun
Tel: +977 65 580457

BANDIPUR
CABLECAR & TOURISM LTD.

Corporate Office:
Kuleshwor 14, Kathmandu
Tel: +977 14 285103

info@bandipurcablecar.com.np
www.bandipurcablecar.com.np